

140

Utrikesdepartementet

Avd: P

Grupp: 2

Mål: Eu^I

Efterforskning av

Raoul Wallenberg

1991-03-01 ~ 1991-04-30

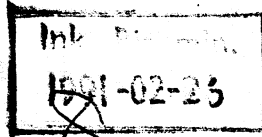
Na H/LW
Skurup den 23 februari 1991

Statsråd Lena Hjelm-Wallén

Utrikesdepartementet

Box 16121

103 23 Stockholm

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 54/004		
1991-03-01		
AVD	GR. 2	MÅL

Eu I

Kära Vän,

• vädjar om att Du på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

Vänliga hälsningar

Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

INKOM
Utrikeshandelsministeriet

1991 -02- 25

Skurup den 23 februari 1991

Stateråd Anita Gradin → VD:s Hållsard

Utrikesdepartementet

Box 16121

103 23 Stockholm

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 54/005		
1991-03-05		
AVD	GR.	MÅL
P	2	Eu

UTRIKESDEPARTEMENTET	
Handelsavdelningen	
Registratör	
Ink.	1991-02-27
Dnr.	213 Lutz

Kära Vän,

Jag vädjar om att Du på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

an
M
Vänliga hälsningar

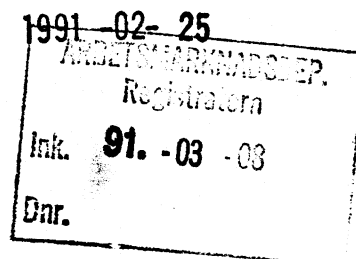
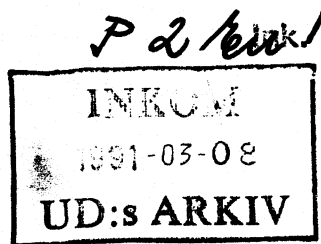
Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

Överl till VD 910308/Reg A

Skurup den 23 februari 1991

Statsråd Maj-Lis Lööw
Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

ARBETSMARKNADSDEP.
Statsrådet Maj-Lis Lööw

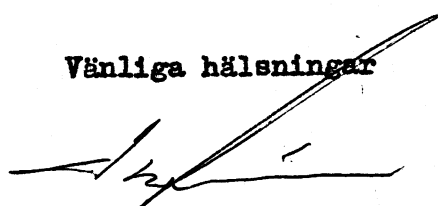
Kära Vän,

Jag vädjar om att Du på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

Ink. Utr.min.

1991-03-11

Vänliga hälsningar

Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

[1991-04-10
Utr min kansli, ca
a.a.

P 2 Eu'

Pl

ARCHIVE COPY

MSG NO: 910313-830

DISTRIBUTION STATUS AT: 1991-03-13-20.27

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POL 1
UD/VAKTHAVANDE

DISTRIBUTED 1991-03-13-20.27
DISTRIBUTED 1991-03-13-20.29

FROM: PAPERREADER3

POSTED TIME: 1991-03-13-20.27

MSG NO: 910313-830

=LIST
UD/POL 1
+

AMBASSADEN WASHINGTON 1991-03-13

UD STOCKHOLM

32✓FOER MARTIN HALLQVIST, POL 1, FRAAN STAFFAN CARLSSON RE
WALLENBERGMATERIAL.

DET HAR VISAT SIG ATT PROFESSOR TAYLOR VID DUKE UNIVERSITY, SOM VI
FOERSETT MED DET WALLENBERGMATERIAL DU SKICKADE MIG, AEVEN LAESER
SVENSKA. HAN UNDRAR NU OM VI HAR NAAGOT YTTERLIGARE MATERIAL UTOEVER
DET HAN REDAN FAATT. HAN AER SAERSKILT INTRESSERAD AV DOKUMENT SOM
BELYSER AERENDETS GAANG UNDER SENARE TID MEN TAR TACKSAMT EMOT AEVEN
MATERIAL SOM AER MER TILLBAKABLICKANDE. TACKSAM DIN REAKTION.

THUNBORG

AMBASSADEN WASHINGTON KL 12.10/MS

- End of printout

icl nr 141 +
Washington 910411
Pol 1, Hallqvist Bh

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

Skurup den 20 mars 1991

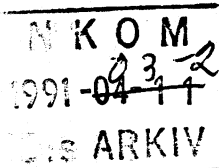

Utrikesnämnden

Riksdagen

100 12 Stockholm

P 2 Eu. I

Vänner,

Jag vädjar om att ni på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde.

Vänliga hälsningar

Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

Hör tit 91 07 03
Pol 1, Hallqvist/Pol

1991-03-20

=====

1991-04-24

Pol 1

Överlämnas av Utrikesdeparte-
mentet till

Krigsarkivet 114/001

Förbundet Svenska Finlandsfri- 114/008

villiga

för eventuella kommentarer.

Kanslirådet Martin Hallqvist
Utrikesdepartementet

79/001

INKOM UD		
1991 -03- 2 2		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En ^r

Martin Hallqvist=====

Svenska krigsfångar i Sovjet
(1 bil)

Broder,

Av Birstein^{vi} Wallenbergkommissionen har jag erhållit
bif kopia av en artikel i "Vojenno-istoritjeskij zjurnal"
(militärhistorisk tidskrift), publicerad förra året. Där
finns på sista sidan en tabell över utländska krigsfångar
i Sovjet under andra världskriget (fr o m 22 juni 1941).
Längst ner står det: svenskar 72 st. Det rör sig sannolikt
om svenska frivilliga som kämpade i de tyska armeerna
men detta hindrar inte att man kanske bör intressera sig
för deras öden i sovjetisk fångenskap. Vissa möjligheter
att få granska sovjetiskt arkivmaterial lär väl finnas.
Vi får väl se om Din delgivning kan ge något napp.

Hans Magnusson

Hans Magnusson

Таблица 5

Национальный состав военнопленных
 в СССР в период с 22.06.1941 г.
 по 2.09.1945 г.***

Национальность военнопленных	Общее количество, чел.
Немцы	2 389 560
Японцы	639 635
Венгры	513 767
Румыны	187 370
Австрийцы	156 682
Чехословаки	69 977
Поляки	60 280
Итальянцы	48 957
Французы	23 136
Югославы	21 822
Молдаване	14 129
Китайцы	12 928
Евреи	10 173
Корейцы	7 785
Голландцы	4 729
Монголы	3 608
Финны	2 377
Бельгийцы	2 010
Люксембуржцы	1 652
Датчане	457
Испанцы	452
Цыгане	383
Норвежцы	101
Шведы	72

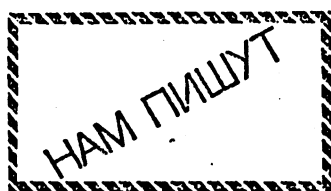
*** ЦГА, ф. 1п, оп. 21а, д. 4; оп. 23а, д. 1;
 оп. 30е, д. 1; оп. 34а, д. 8; ф. 4п, оп. 1, д. 1.

ным причинам не сохранились (в результате стихийных бедствий, строительства водохранилищ, промышленного и жилищного строительства и т. п.). Однако часть кладбищ, где похоронены военнопленные, сохранилась, например в Иркутске, Хабаровске, Находке, Баку и других местах. Вместе с тем предстоит серьезная работа по восстановлению мест захоронения военнопленных и предоставлению возможностей родственникам умерших посетить эти места.

Национальный состав и государственная принадлежность попавших в плен военнослужащих армий фашистской коалиции были самыми разнообразными (табл. 5).

Безусловно, рамки одной статьи не позволяют обстоятельно рассмотреть все стороны содержания, трудового и иного использования и репатриации военнопленных, содержащихся в плену в СССР. Эти вопросы требуют дальнейшего глубокого и комплексного исследования.

Капитан 1 ранга В. П. ГАЛИЦКИЙ,
 кандидат юридических наук, доцент

«Я занимаюсь публицистикой, историко-литературным творчеством. Выписываю ваш журнал. Очень бы хотелось побольше узнать о таких организациях, как СС и СД. Какую роль они играли в системе немецкой разведки».

А. И. КУРЫШЕВ (Ташкент)

От редакции.

СД (немецкое сокращение SD — Sicherheitsdienst — служба безопасности) — шпионско-террористическая организация германского фашизма, политическая разведка и контрразведка, действовавшая внутри рейха и за его пределами, руководившая террористическими акциями на оккупированных территориях.

СС (немецкое сокращение SS — Schutzstaffeln — охранные отряды) — военизированная террористическая организация нацистской партии, одна из главных опор фашистского режима. В 1925 году обособилась в СА как «личная охрана фюрера» (около 200 чел.), с 1929 года ее руководителем стал Гиммлер, с 1934 года самостоятельная организация. СС состояла из «альгемейне СС» (общие СС) и «СС Ферфюнгсгруппе» (военные отряды СС), которые в начале второй мировой войны были преобразованы в «Ваффен СС» («войска СС»). Таким образом, в состав СС вошли части «Мертвая голова» (немецкое Totenkopf) — особое формирование СС (во время второй мировой войны — дивизия), действовавшее главным образом в нацистских концлагерях и на оккупированных территориях Европы, отличалось исключительной жестокостью; войска СС, служба безопасности рейхсфюрера СС (СД). СС была главным орудием массового террора в Германии и на оккупированных территориях. Решением Международного военного трибунала признана преступной организацией.

Д

ИЕЗУИТИЗМ

смысле вся пропаганда национальной окраски историческая, которая соприкасается с верой, царем и семьей. Этот раскол.

Что же касается также посылки, она также посылка, а ведут ее все последние время, дело и свою, но, гордо от предложения, оных органов, сближению и держки со сто, Европейских, России. Главы, было разруше, оных ичущ, а внимание, оных, Серже, ступить в Турцией. После, организованного, стания на Каления, беспорядки, «накнутую» деятельность, кромом, внут, тех правите, презно смотре, гол государств, ским, уверенн, тии, России, я, вители власт, манути Дани, ного времени, нутюна».

Так как «свободы» после революции и

Окончание. (наст. — 1990. — В советском, поименно, тель, в 1921, трий, централь, информации, давших? — Р

1991-03-27

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Kanslirådet Martin Hallqvist

Överlämnas för kännedom av
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. I

Utrikesdepartementet

05 APR 1991
K. Hallqvist

86601

INKOM U		
1991 -04- 2		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En I

700

Intervju med sovjetisk arkivchef

(1 bil.)

(A 10 Er)

✓
Broder,

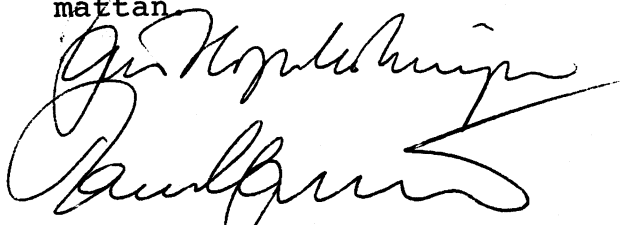
Tidskriften "Novoje Vremja" (nr 11) innehåller en intervju med A. Prokopenko, som nyligen avgick från posten som chef för det särskilda arkivet vid ministerrådets huvudarkivstyrelse. Det var till Prokopenko som Wallenbergkommissionens medlemmar vände sig för att gå igenom inrikesministeriets akter för vissa krigsfångar och det var i hans arkiv man fann dokumentet om Raoul Wallenbergs förflyttning från Lefortovo- till Ljubjankafängelset. Sedermera har ju, som bekant, en fortsatt arkivgenomgång omöjliggjorts efter ingripande av KGB.

Det framgår av intervjun att Prokopenko inte avgått helt frivilligt, då han säger att det var ett mycket svårt steg. Men eftersom han först och främst anser sig vara forskare som eftersträvar den vetenskapliga, historiska sanningen, och inte en tjänsteman som arbetar efter principen att "inte släppa in någon" (i arkivet), så kunde han i den situation som uppstod kring arkivet inte fortsätta arbetet ... Det framgår i artikeln att Prokopenkos hjälp till historikerna i Katynfrågan och i andra ärenden föranledde missnöje från chefen för Huvudarkivstyrelsen.

Det finns också, sägs det, andra personer som är missnöjda med avslöjandena om Katynmassakern och som trots dokumenten bestrider den sovjetiska sidans skuld; de oroas av dokument i arkivet rörande krigsfångar och internerade och till följd härav görs tydligen försök komma åt detta material. Prokopenko uppger att han utverkat tillsättandet av en med KGB och inrikesministeriet gemensam kommission med syfte att offentliggöra det särskilda arkivets material rörande denna kategori. Nu beklagar han nästan detta initiativ eftersom det kan leda till att det intressantaste materialet läggs åt sidan eller t o m förstörs. Han hänvisar till uppgifter att KGB skulle vara ifärd med att förstöra material om dissidentrörelsen. Detta är i så fall ingen ny företeelse. Äldre medarbetare på arkivet erinrar sig hur under Berijas tid och även strax efter dennes fall, "kraftiga gossar" kom och gallrade. På 60-talet plockades ur ett annat arkiv akter ut som rörde Lenins släktingar på mödernet. På motsvarande sätt kan nu KGB-MVD gallra ut dokument som hänförs till kategorin "tjänsthemlighet".

Prokopenko upphör dock inte med arkivarbete. Han blir vice ordförande för Kommittén för arkivfrågor vid RSFSR:s ministerråd. Där hoppas han på nytt komma i kontakt med det särskilda arkivet, genom att man f n avgör frågan om överlämnande av en rad centrala historiska arkiv i rysk vård.

Prokopenkos farhågor att viktiga dokument - inte minst rörande RW - gallras bort är naturligtvis högst realistiska. I varje fall vet vi nu att detta kan vara på gång, varför det inte utan vidare kan sopas under mattan.

Hans Magnusson

UTRIKESDEPARTEMENTET

☐ FAX ☐ RAPPORT ☒ HANDBREV ☐ TELEGRAM ☐ PM ☐ ÖVR

Politiska avdelningen
Enhet Datum Handläggare

1

910405

Hallgrist

Godkännes

Ordnings/Nr/Hefnamn

Rosleva 910327 Repnussa-Hallgrist

Ämne

Inkvarter med kognitiska arkiv

☐ HEMLIGSTÄMPLAS

Delges för kännedom

☐ Konungen	☐ Riksdagsledamot	☐ FOA	2 ex	☐ Utrikespol institutet
☐ Drottningen	☐ Statssekr Fö	☐ SIPRI		☐ Svenska FN-förbundet
☐ Regeringen	21 ex	☐ Statssekr		☐ Östekonomiska byrån
☐ Statsministern	☐ U-enh A	☐ EKN		☐ Bankföreningen
☐ Statsrådsberedningen	☐ IP-enh A	☐ KK	5 ex	☐ Exportr
☐ Chef Fö	☐ PB-I, A	☐ Riksbanken		☐ Industriförb
☐ Chef I	☐ I-enh Fi	☐ RPS		☐ Röda Korset
☐ Statsrådet	☐ I-enh Fö	☐ RPS/säk avd		☐ Rädda Barnen
☐ Statsrådet	☐ I-sekr I	☐ SIDA		☒ H. Hans Dahlqvist SE
☐ Riksdagens talman	☐ IAEA-del I	☐ BITS		☒ J. Hallenberg -
☐ Utränamd/Utrutsk/Europa-	☐ SSLP, Fö	☐ SAREC		☒ J. Björnerstedt
rådsdel	59 ex	☐ IMPOD		☒ J. Stenlund
☐ Utrikesnämnden	19 ex	☐ IVA		
☐ Utrikesutsk	41 ex	☐ STU		
☐ Europarådsdel	12 ex	☐ Invandrarverket		
☐ Utrikesutsk kanslich		☐ I-sekr Naturvårdsverk		
☐ Försvarsutsk kanslichef		☐ Svenska institutet		
☐ Riksdagsledamot		☐ Nordiska Afrikainst		
		☐ Latinamerikainst		

☐ Norden	4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik	☐ Washington	2 ex	☐ FN-repr
☐ Större beskickningar	9 ex	☐ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☒ Washington	☐ Bryssel		☐ OECD-del
☐ FN-representationen		☐ London	☐ Paris	☐ Tokyo	☐ FN-repr	☐ Bryssel-del		☐ UNESCO-del
		☐ Ankara	☒ Bryssel	☐ Lissabon	☐ Wien	☐ Genève-del		☐ Strasbourg-del
		☐ Athen	☐ Dublin	☐ Madrid	☐ Bryssel-del	☐ Nedr-del		☐ ESK-del Wien
☐ Övriga Västeuropa	20 ex	☒ Berlin Gk	☐ Haag	☒ Ottawa	☐ Nedr-del	☐ Warszawa		
☐ och Canada		☐ Bern	☐ Heliga Stolen	☐ Rom	☐ Sofia			
		☐ Belgrad	☒ Bukarest	☒ Prag	☐ Tallinn Ak			
☐ Övriga Öst- och	9 ex	☒ Budapest	☒ Leningrad	☐ Riga Ak				
☐ Central-Europa								
		☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tripoli	☐ Tunis		
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Abu Dhabi	☐ Bagdad	☐ Damaskus	☐ Muscat	☒ Tel Aviv		
		☐ Amman	☐ Beirut	☐ Kuwait	☐ Riyadh			
☐ Mellanöstern	9 ex	☐ Bangkok	☐ Dhaka	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Pyongyang		☐ Teheran
		☐ Canberra	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☐ New Delhi	☐ Seoul		☐ Vientiane
☐ Övriga Asien, Australien	18 ex	☐ Colombo	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Panmunjom	☐ Singapore		☐ Wellington
☐ och Nya Zeeland		☐ Abidjan	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Maputo	☐ Kapstaden		
		☐ Addis Abeba	☐ Harare	☐ Luanda	☐ Maseru	☐ Pretoria		
☐ Övriga Afrika	15 ex	☐ Dar-es-Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Windhoek		
		☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Mexico		☐ Quito
☐ Latinamerika	12 ex	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Managua	☐ Montevideo		☐ Santiago
		☐ Barcelona	☐ Hamburg	☐ Los Angeles	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro		☐ Toronto
☐ Vissa lönade	17 ex	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Mariehamn	☐ München	☐ Sydney		☐ Vancouver
☐ konsulat		☐ Frankfurt	☐ Jeddah	☐ Milano	☐ New York Gk	☐ Szczecin		

☐ Utrikesministern	☐ KSA	☐ Rapportsekretariatet	☐ Statssekr int U-samarb
☒ Kabinetssekr	☐ Inspektören	☐ Chef Protokollet	☐ Deps bist min kansli
☐ Kansliråd UM:kansli	☐ Chef B-avd	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef U
☐ Eriksson Fogh	☐ Amb nedrustning	☐ Folkkrättsrådgivaren	☐ Expeditionschefen
☐ Deps UM:kansli Söder	☐ Amb MR	☒ Chef R	☒ Chef A: 4
☐ Deps UM:kansli Sjöberg	☐ Amb NGO	☐ Utrikeshandelsministern	☒ Chef Press o inf.enh
☐ Inf sekr UM:kansli	☐ Amb ESK/Pol 6 Norberg	☐ Statssekr UDH	☐ Chef Pressbyrån
☐ Sakk UM:kansli Stenarv	☐ Amb terrorism/narkotika	☐ Chefsförhandlare UDH	☐ Chef Inf.byran
☒ Chef Pol avd	☐ Dep råd säkpol	☐ Dinkelspiel	☒ J. Höller
☒ Bitr Chef Pol avd	☐ Minister Pol 1 Wahlbäck	☐ Chef UDH	☒ J. Hallgrist
☐ Chef Pol 1-7	☐ Kansliråd Pol 1 Starråker	☐ Chef ISEK	
☒ Chef Pol	☐ Deps Pol/adm GAT	☐ Chef ÖSEK	
☐ KMI		☐ Bistandsministern	
Antal ex: 24	Antal ex bil: 2	Kopierad den: 8/491	Distribuerad den: 8/491
sign: [signature]	sign: [signature]	sign: [signature]	sign: [signature]

Прощание с «Особым»

Анатолий ПРОКОПЕНКО, директор Особого архива, в котором обнаружили Катынские документы, хлопнул дверью. Почему?

«Новое время». Почему вы ушли из архива, которому отдали так много труда?

Анатолий Прокопенко. Это действительно был очень тяжелый для меня шаг. Но я считаю себя прежде всего исследователем, который должен стремиться к научной, исторической правде, а не чиновником, действующим по принципу «не пущать». В сложившейся вокруг архива ситуации я не мог продолжать работу...

«НВ». Вы недоговариваете. Насколько мне известно, ваша помощь историкам как по катынскому делу, так и по многим другим, ваши публикации, в том числе в «Новом времени», с призывом к большей открытости вызвали гнев начальника Главного архивного управления.

А.П. Да, это так, но это стало последней каплей. Речь идет не просто о моих личных принципах, о а судьбе Центрального государственного особого архива. Напомню, что это исторический коллекционный архив, состоящий из трофейных немецких фондов и фонда бывшего Главного управления по делам военнопленных и интернированных НКВД-МВД СССР. 4,7 миллиона дел с XIV века по 1960 год, связанных между собой карточками, систематическим каталогом, тематикой. В трофейных делах, в донесениях немецких осведомителей, дипломатов, путешественников, военных аналитиков дается обширнейшая информация о России и СССР, о которой не знали порой и первые лица нашего государства.

Но вот на протяжении многих лет в умах ответственных работников Главархива СССР и МВД СССР витали мысли о всевозможных реорганизациях Особого архива: то о передаче фонда ГУПВИ в архив Советской Армии, то о возвращении его МВД СССР. Многие документы грубо вырывались из фондов и передавались по тематической якобы принадлежности в другие архивы, ведомства и республики. Это все решения людей крайне невежественных...

«НВ». Особую тревогу тех, кто до сих пор недоволен катынскими разоблачениями и вопреки документам оспаривает виновность советской стороны, вызывают архивы Главного управления по делам военнопленных и интернированных. Были ли «покушения» на них?

А.П. Да, меня тревожит судьба по-

добных фондов. Я сам энергично добивался создания совместной с КГБ и МВД СССР комиссии по экспертизе документов этого фонда, чтобы его официально рассекретить. А теперь жалею, об этой инициативе, ибо не уверен, что ценнейшая часть фонда не будет под различными предлогами изъята...

Когда я узнал из первого номера журнала «Столица», что в КГБ уничтожаются или уже уничтожены документы о диссидентском движении, то вновь поймал себя на мысли: пока в стране не будет Закона об архивном фонде, КГБ и архивы несовместимы. Комитет постоянно что-то недоговаривает о своих фондах и руководствуется «особыми соображениями» относительно того, что показывать историкам, а что — нет.

Старейшие работники Особого архива помнят, как в 50-е, во времена Берии и сразу после него, приходили в архив крепкие молодцы, и после таких визитов «закрома» пустели. В 60-е, например, в Центральном государственном архиве Октябрьской революции были изъятые документы о родственниках В.И. Ленина по материнской линии. Так что мне трудно предугадать, какие из документов ГУПВИ комиссия КГБ-МВД подведет под категорию «служебная тайна».

«НВ». Мне близки ваши соображения, но, может быть, в Особом архиве действительно есть нечто из разряда государственных секретов? Не случайно же это название — Особый...

А.П. Никто мне не докажет, что данные о далеко не лучшем моральном облике охраны ГУПВИ — тайна. Военнопленные давно написали книги о том, кто и как их содержал. А разве секрет, что из пленных усиленно готовили антифашистов? Разведчиков?.. По-моему, советским людям было бы только полезно ознакомиться с удивительно глубокими суждениями польских офицеров о советской действительности, реакцией немецких офицеров на Нюрнбергский процесс, на речь Черчилля в Фултоне, на выступление Сталина...

«НВ». Я не раз слышал такое соображение: нельзя открывать доступ к старым документам, а то все бросится высасывать, кто кого когда предаст, кто на кого донос — и это вызовет волну ненависти в стране...

А.П. Не вызовет. Слишком все это было давно... Правда, сузу по

себе. «Злоупотребив» служебным положением, я еще в 1985 году ознакомился с секретными документами Верховного суда СССР по реабилитации невинно осужденных в 30-е годы. Меня интересовала судьба моего деда Козырева Григория Алексеевича, бывшего начальника станции Семичная, между Царицыном и Ростовом. Предали его бывшие сослуживцы Самсонов, Быков и Подольский. Суть доносов: дед опасался, что растущая год от года военная промышленность Германии является угрозой нашей стране. Ату его, «пораженческое настроение». Дед выразил сожаление по поводу расстрела Пятакова (все же соратник Ленина). Солидарность с оппозиционерами! Ну и, наконец, дед сокрушался, что бесконечные собрания по поводу предстоящих выборов в Верховный Совет СССР отвлекают от работы. Вот вам и 58-я статья: 10 лет каторги и безвестная общая могила где-то под Белебеем в Башкирии. Мама моя, когда обо всем этом узнала, только всплеснула руками и одно сказала: «А говорили, что они лучшие друзья моего отца!»

Но злости, ненависти — уже нет...

«НВ». Как называется ваша новая должность?

А.П. Заместитель председателя Комитета по делам архивов при Совете Министров РСФСР. И в этом качестве я надеюсь вновь встретиться с Особым архивом, ведь сейчас решается вопрос о переходе в лоно российской архивной службы ряда центральных исторических государственных архивов СССР.

В принципе необходимо кардинальное изменение управления архивным делом в СССР. Роли союзного и республиканских органов должны измениться. За исключением разве что будущего Центрального государственного архива союзных органов. Остальные архивы, на мой взгляд, должны организационно, бюджетно «ходить» под теми органами государственной власти, на территории которых они находятся. В целом деление архивов по значимости на союзные, республиканские, городские — условно, во многом надуманно. К примеру, Костромской или Ярославский областные архивы содержат документы, несущие информацию и местного, и республиканского, и союзного, а подчас и мирового значения. Опасения, что без центрального органа управления будут ущемлены интересы архивистов республик, что им труднее станет получить «национальную» информацию в русских архивах, — беспочвенны. Горизонтальные договоренности — лучший вариант взаимодействия архивов.

«НВ». Итак, вы оптимистично полагаете, что Особый архив отдадут России...

А.П. В Особом хранятся уникаль-

ные фонды русской эмиграции и о русской эмиграции. Думаю, что никто еще не заглядывал, например, в фонды объединенных русских профсоюзов, Русской лиги, партии младороссов, масонских лиг «Великий свет севера», «Лотос», «Астрея». Там же — секретный циркуляр ЦК РСДРП заграничной Лиге социал-демократов о II съезде РСДРП, письмо Марка Мрачного от имени комитета защиты арестованных революционеров России, письма Б.Савинкову от его адъютанта Ф.Клепикова. Клепиков так собирался отомстить за жестокости чешского корпуса в Сибири: «Если ...когда-либо придется стать мне во главе вооруженных воздушных сил в будущей национальной России, то я... никого не посвящая в свои планы, под видом грандиозных маневров в тысячи бомбовозов отдам приказ сделать налет на Прагу и забросать ее бомбами и зажигательными снарядами, чтобы все, абсолютно все, было превращено в груду развалин...»

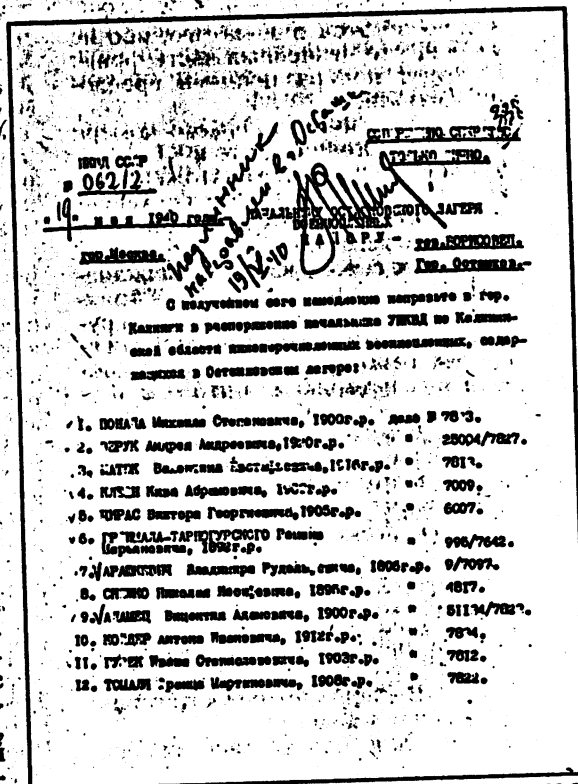
Один из основателей русской социал-демократии А.Потресов еще в марте 1918 года писал: «А эта национальная задача — бедную, нищую, отсталую Россию сделать Россией богатой! ...Тем, что ввести социализм? Но никчемная утопичность подобной затеи для нашего жестокого времени начинает понижаться даже многими большевиками. Она блестяще документирована большевистским фиаско... Необходимо наладить хозяйство методами капитализма». А вот о К.Марксе: «Маркс есть Чацкий — поневоле в нашем российском «Горе от ума», но Чацкий, переживающий драму бесконечно более серьезную, чем та, которую показал нам Грибоедов. Чтобы понять современного нам российского Маркса, которому Пенза и Саратов ставят памятники, надо хотя бы на один момент представить себе, что было бы, если бы Фамусов, Молчалин, Загорецкий, Скалозуб, вся честная компания вздумала вдруг не гнать Чацкого, не объявить его сумасшедшим, а, наоборот, захотела бы его задушить в своих объятиях, признала бы его властителем своих дум и хором начала бы его «популяризировать».

Даже если Особому архиву по каким-то причинам не суждено будет отойти к РСФСР, необходимо перекопировать ту его часть, которая касается России — как дореволюционной, так и советской. Между тем Главархив более чем безразличен к судьбе документов. Вскоре в соответствии с советско-германским Договором о добрососедстве, партнерстве и сотрудничестве может начаться передача трофейных архивных документов в ФРГ. А к сегодняшнему дню скопировано лишь 10

процентов. Напомню, что архивисты ФРГ объявили о готовности к обмену Таллинского архива на архивы ганзейских городов только после того, как все скопировали...

«НВ». Какие планы у Вас как у сотрудника российского Комитета по делам архивов?

А.П. Пока большинство русских архивов пребывает в информационной дремоте. Мне хотелось бы, объединив усилия историков и архивистов от Смоленска до Камчатки, от Архангельска и до Ростова, создать программу публикаций ретроспективной документации. Уверю

Один из документов Особого архива, переданных М.С. Горбачевым В. Ярузельскому

вас, книги о коллективизации, индустриализации, культурном строительстве даже с прежними невыносимо пресными названиями станут бестселлерами, если внести в них документальную правду... Между тем уже 6 лет тому явлению, которое мы называем перестройкой, а целенаправленной работы по публикации документов, правдиво отображающих жизнь страны за 20—80-е годы и до сих пор не известным обществу, не проводится...

«НВ». Вы верите, что новые структуры смогут быстро что-то изменить?

А.П. Смог же менее чем за год, в 1917—1918-м, секретарь Наркома иностранных дел Н.Г.Маркин организовать по указанию Ленина издание секретных документов царского и Временного правительств!

Н.В. Понятно, что многие ждут правды о репрессиях, о таких трагических страницах нашей истории, как коллективизация, переселение

народов... Но, очевидно, кроме политического мы можем выпести и экономический опыт из прошлого?

А.П. Безусловно! По документам всех русских архивов можно составить столь важный в условиях рыночного хозяйствования для самой разнообразной оценки в землепользовании. В госархивах — значительный фактический материал по проблемам кооперации.

«НВ». В прошлом интервью для нашего журнала вы говорили о коммерческих аспектах архивной работы. Собираетесь ли вы торговать ценными документами?

А.П. Скажем так — я за коммерческую деятельность, естественно, не в ущерб исследовательской. Русским архивам для приобретения вычислительной, компьютерной, множительной и другой техники нужны средства, нужна валюта. Так почему, скажем, не создать при новом комитете центральное бюро генеалогии (как это сделали в Голландии), где можно было бы сконцентрировать сведения биографического характера со всех российских архивов — как по советским, так и по зарубежным гражданам? И затем предоставлять информацию о генеалогическом древе...

«НВ». И последнее: что вы считаете своей самой большой заслугой, самым большим достижением за годы работы в Особом архиве?

А.П. Я счастлив, что смог на свой страх и риск хоть немного вывести архив из тени секретности, с помощью его документов донести до сотен тысяч людей во многих странах мира правду, пусть и горькую, об их родных и близких, погибших во второй мировой. Не все задуманное удалось, но обещание японскому народу предоставить данные о погибших в советском плену десятках тысяч солдат бывшей Квантунской армии я выполнил. Списки, в которых указаны места захоронения почти 38 тысяч японцев, — а это 31 регион страны, — готовы. Президент СССР может передать их японской стороне во время своего апрельского визита. Важно, чтобы уже в Японии эти документы не были упрятаны в официальные архивы, а попали в руки таких самоотверженных людей, как президент японской ассоциации сибирских военнопленных Р.Сайто.

Единственное опасение — как бы судьба военнопленных не стала разменной монетой в каких-либо политических спорах советских и японских дипломатов...

Интервью вел
Лев Елин

1991-03-28

Moskva

Ex till:

Raoul Wallenberg-föreningen

Pol 1/Hallqvist/hi
1991-04-09

Exp 010409 W

Kanslirådet Martin Hallqvist

Utrikesdepartementet

Wallenberg

√(2 bil.)

P2

87/001

INKOM UD		
1991 -04- 2		
AVD P	GR. 2	MÅL Eu I

Broder,

Utan vidare kommentarer översändes härmed kopia på ett till
ambassaden inkommet brev jämte översättning av detta till
svenska.

Bästa hälsningar!

Magnus Dahnberg

Благотворительная
Фонд помощи
имени Рауля Валленберга
СССР, 320041, Днепропетровск,
Тополь-3, д. 47, к. 1, кв. 103,
тел. 056-651253

ИСК. №
№
На №

Från: Raul Wallenberg för den

Re: Bildandet av Raul Wallenberg-fonden

p 2 En

Посольство ШВЕЦИИ в СССР
атташе по культуре.

Handwritten signature and notes

Уважаемый господин посол.

INK.	AMB	MOSKVA
D.	16/155	
10	41.03.21	
AVD	GR	MAL
R118.15/81		

*Utt till beaktat
med kws
mndige.*

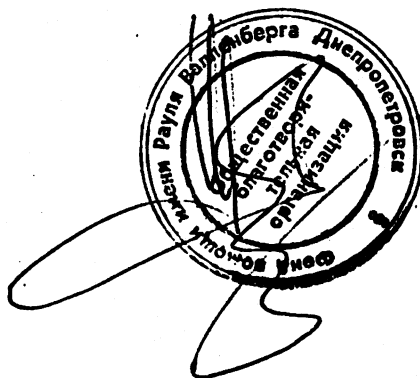
Наша общественная благотворительная организация
"Фонд помощи имени Рауля Валленберга"
создана и официально принята городскими властями как
организация, оказывающая безвозмездную помощь одиноким
престарелым больным гражданам и детям, чьи заболевания связаны
с аварией на Чернобыльской атомной станции.

Несмотря на гуманный характер нашей деятельности, все
наши попытки связаться с семьей Рауля Валленберга, его
сестрой Ниной и с благотворительными организациями
Швеции используя для этого советскую почту, успеха не
имеют.

Просим Вашей помощи в установлении контактов с
семьей Рауля Валленберга.

С признательностью, благодарностью и
в надежде на понимание и поддержку
Директор-распорядитель "Фонда"

Дан Шеметов
17 марта 1991г.

Ambassadens översättning

Välgörehetsorganisationen "Raoul
Wallenbergs hjälpstiftelse"
SSSR, 320041, Dnepropetrovsk,
Topol-3 d47 k1 kv103, tel
056-651253

Sveriges Ambassad i Sovjet-
unionen
Kulturattachén

Ärade herr ambassadör,

Vår välgörehetsorganisation "Raoul Wallenbergs hjälpstiftelse" har bildats och godtagits officiellt av stadsmyndigheterna som en organisation, vilken ger gratis hjälp åt ensamstående gamla sjuka medborgare och åt barn, vilkas sjukdomar har samband med olyckan vid kärnkraftverket i Tjernobyl.

Trots vår verksamhets humana karaktär har alla våra försök att via sovjetiska posten komma i kontakt med Raoul Wallenbergs familj, hans syster Nina och med välgörehetsorganisationer i Sverige misslyckats.

Vi anhåller härmed om Er hjälp med att upprätta kontakter med Raoul Wallenbergs familj.

Med tacksamhet och i hopp om förståelse
och stöd

Dan Sjemetov
Direktör för Stiftelsen

17 mars 1991.

1991-03-28

Kanslirådet Martin Hallqvist

Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

Utrikesdepartementet

Överlämnas för kännedom av
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. I

05 APR. 1991

*Kr Hallqvist**Bal*

37/003

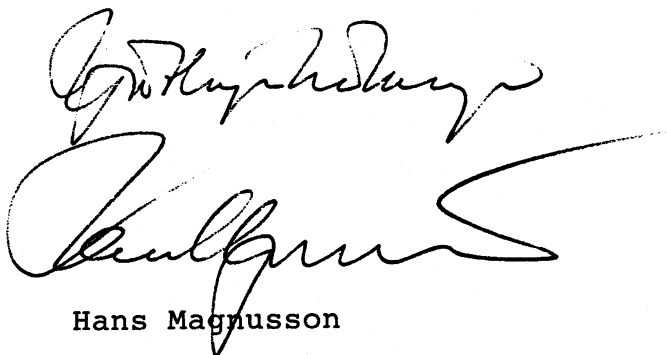
INKOM UD		
1991-04- 2		
AVD	GR.	MÅL
P	2	En I

Redogörelse för Wallenbergkommissionens efterforsk-
ningar i sovjetiska arkiv

(2 bil.)

Broder,

Wallenbergkommissionens två sovjetiska medlemmar, Birstein och Roginskij, har i publikationen Literator nr 8/1991 redovisat sina arkivefterforskningar i höstas. För oss innehåller artikeln inga direkta nyheter eller överraskningar men den utgör icke desto mindre en intressant redogörelse för deras vedermödor.

Hans Magnusson

En särskilt viktig fånge

Ingress: Under de senaste åren har Raoul Wallenbergs historia - den svenske diplomaten som räddade flera tusen ungerska judars liv och försvann i Budapest efter Röda arméns befriande av staden i januari 1945 - mer och mer förvandlats till legend. Den internationella Wallenbergkommissionen har lyckats lägga till några nya och helt precisa uppgifter i ärendet. Om detta berättar kommissionsmedlemmarna Arsenij Borisovitj ROGINSKIJ och Vadim Jakovlevitj BIRSIJEJN:

FRÅN ARLA TILL SÄRLA I VLADIMIRFÄNGELSET

I somras lyckades det vår kommission att via svenska ambassaden få godkännande från dåvarande inrikesministern Vadim Bakatin och chefen för sovjetiska inrikesministeriets fängelseöverstyrelse V.A. Guljajev till att vi skulle få tillstånd att arbeta i Vladimirfängelsets arkiv. Vi kom dit, försedda med allehanda utrustning - datorer, TV-apparater och fotoutrustning. Vi möttes av en nästan fjäskig representant för administrationen som frågade vad vi önskade. Och vi visste bara, att det i Vladimirfängelset fanns ett kartotek och bad naturligtvis att få bli insläppta dit. Han gjorde honnör och sade: "Säg vilka namn det gäller, så skall vi ge er information om de personerna ur kartoteket."

Detta är den klassiska punkt, som varje forskare stöter på, som försöker arbeta i vissa myndigheters - nämligen inrikesministeriet och KGB - arkiv. Forskarna säger: "Vi vill arbeta", och de får svaret: "Ställ frågor till oss." Men vad är det vi vet?

Vi har 20 namn, och vad skall vi göra med dem? Be om dessa 20 kort och sedan fara iväg? Med all vår fina utrustning? Hur skall vi göra för att nu ändå få någon information av dem? Idén vi fick kom inte av djup förståelse av någon historisk källa utan var snarare inspirerad av Greven av Monte-Christo eller något i den stilen. Vi sade att det fanns uppgifter på att Wallenberg skulle ha hållits fängslad under annat namn eller under ett nummer...

Sedan följer ändlösa telefonsamtal med Moskva flera dagar i rad därför att "alla nummerkort och alla utlänningar" skulle betyda att vi fick direkt tillträde till arkivet och tilläts titta igenom det själva. Till slut - detta var i slutet på augusti 1990 och Bakatins stjärna lyste klart - sade Moskva: "Ge tillträde! Låt dem titta!"

Och vi kunde då konstatera att det faktiskt fanns "nummerfångar". Då satte vi oss ner och arbetade från tidig morgon till sen kväll i Vladimirfängelset - det var ett rätt hårt arbete - och plöjde helt enkelt igenom hela kartoteket från alfabetets första till sista bokstav. Vi gick igenom alla 100 000 korten.

Vilka var "nummerfångarna"? I huvudsak ministrar från de baltiska regeringarna. Utlänningarna visade sig vara ytterst intressanta - från tyska fältmarskalkar till officerare ur olika underrättelsetjänster, och inte bara tyska sådana. Wallenberg fanns inte i någondera kategorin, och inte heller fanns det någon hänvisning till Wallenberg.

GATAN MED SÄCKEN, SOM "UPPHITTADES" HOS KGB

"Ingress": Här bör man erinra sig vilka dokument i Wallenbergärendet som lämnats av sovjetmyndigheterna under de gångna 45 åren. För det första erkände Gromyko 1957 att Wallenberg varit i Sovjetunionen och uppvisade för världen en rapport från fängelsets sjukvårdschef Smoltsov, vilken 17 juli 1947 meddelade ministern för statssäkerhet Abakumov att "den av Er kände fången Wallenberg i natt plötsligt avled i cellen. Troligen till följd av hjärtinfarkt." Sedan följde ett långt uppehåll tills KGB 1989 plötsligt förkunnar: "Vi har funnit en sak. Det finns visserligen ingen dossier över Wallenberg, och inte heller några spår efter honom, men det här finns...", och så överlämnades till släktingarna några dokument, nämligen Wallenbergs diplomatpass, Wallenbergs "körkort", anteckningsböcker, pengar och ett cigarrfodral i silver. När svenskarna, som tagit emot allt detta med stor tacksamhet, var ofina nog att fråga varifrån allt detta hämtats, blev KGB:s vice arkivchef först aningen generad, men han återvann snabbt fattningen och sade: "Ni förstår, vi har ett rum, där en massa olika saker ligger i högar. En av våra medarbetare höll på länge och letade efter en sak där, som inte alls hade med Wallenberg att göra, och fick plötsligt syn på en säck. Han öppnade säcken och där låg det här." Förlåt oss, men detta är faktiskt det som sades.

Bland det övriga i säcken fanns ett dokument som verkligen var ytterst värdefullt. Det var Wallenbergs fängelsekort, daterat den 6 februari 1945, när han kom till Lubjanka. Där står: "Wallenberg Raoul, födelseår, arresterad i Budapest, status krigsfånge, omhändertas av Överstyrelsen för kontraspionage (SMERSJ). Det är helt obegripligt hur kortet hamnat i denna säck.

Hemligheten med säcken var den första hemlighet vi trots allt lyckades avslöja. För när vi hade fått några dossierer ur Vladimirfängelsets arkiv kunde viraskt konstatera: när en person arresteras töms hans fickor på allt, och detta plockas inte bara ur och slängs på golvet utan det skrivs kvitton på allt. Ett kvitto skriver man på identitetshandlingar o.dyl. och lägger dessa på ett ställe, ett annat kvitto skrivs på anteckningsblock, och dessa läggs på ett annat ställe, ett tredje kvitto skrivs på värdesaker, ett fjärde på valuta o s v. Personen kan försvinna lite hur som helst men papperen och kvittona får inte förkomma. De kan orsaka mångårig skriftväxling mellan ett eller annat läger och Moskva: 10 forinter saknas, vart har de tagit vägen? Men allt detta konfiskeras av staten när fången döms. Och eftersom alla "underverken" ur säcken var äkta och verkligen Wallenbergs saker, så kan slutsaten bara bli en: Wallenberg blev inte dömd.

Då blir det begripligt hur det gick till att få sakerna i säcken. Man tog helt enkelt Wallenbergs fängelsedossier, såg efter på kvittona vad som förvarades var, samlade ihop sakerna, stoppade dem i säcken och lämnade över dem. Vad man gjorde med själva dossieren vet vi förstås inte. Men versionen med säcken sprack i alla fall och vi fick klart för oss att Wallenberg inte blivit dömd. Detta var de första två små framstegen i vårt arbete.

Flera gånger har vi bett att någon representant för KGB skall komma och träffa kommissionen. Världen undrar ju, kommissionen är internationell, svenskar, amerikaner och kanadensare deltar i den, och en representant från utrikesministeriet på avdelningschefs-nivå är hela tiden närvarande. Men bara vid ett enda tillfälle kom en KGB-tjänsteman då kommissionen var samlad, utan att annonsera sin ankomst. Han var

ställföreträdande chef för Centralarkivet. På den direkta frågan: "Skulle inte vi kunna sammanföra oss med den medarbetare, som fann säcken?" svarade han genast mycket bestämt, trots att mötet redan led mot sitt slut: "Knappast ändamålsenligt."

OCH KRJUTJKOV TOG INTE EMOT

Efter avslutat arbete i Vladimir for vi så till Moskva. Å ena sidan var vi rätt nöjda att vi klarat ut säckfrågan, å andra sidan var vi inte tillfreds. Vi hade ju inte funnit Wallenberg i Vladimir. Alla som suttit i Vladimir hade kommit dit efter det att dom fällts, och vi hade inte hittat något enda undantag. Och vi kunde inte föreställa oss att Wallenberg vore något unikt fall. Det troligaste är att Wallenberg faktiskt inte varit i Vladimir-fängelset.

I Moskva begärde kommissionens ordförande Guy von Dardel, Wallenbergs halvbror, genast möte med Bakatin och Krjutjkov, eftersom vi inte kunde komma längre på något annat sätt och det ändå stod klart att allt material fanns i KGB:s arkiv. Nu har det gått ett halvår, och till dags dato har Krjutjkov fortfarande inte tagit emot. Under denna tid har svenska ambassaden upprepade gånger vänt sig till Krjutjkov och hans ställföreträdare med begäran om möte, men de är hela tiden upptagna.

Detta skall inte uppfattas som något överdrivet lovsjungande, men Bakatin tog faktiskt emot kommissionen på följande dag. Då, i september, kunde vi inte rätt bedöma skillnaden. Då tänkte vi bara att, jaha, Bakatin tog emot och Krjutjkov tog inte emot. Nu har

saker och ting klarnat och vi förstår att bakom detta låg dels en tydlig hållning, dels något annat. Vid mötet sade Bakatin att han gav oss tillåtelse att forska i inrikesministeriets arkiv. Vi har också arkivmedarbetarna A. Prokopenko och V. Korotejev att tacka för mycket.

Efter svenskarnas avresa begagnade vi två oss av detta tillstånd och begav oss till Särskilda arkivet (det kallas nu Sovjetunionens Centrala Statliga arkiv), där Överstyrelsen för krigsfångar och internerade har sitt material. Här, förstod vi, förvaras dossiererna över just de utlänningar, som satt i sovjetiska läger och sedan repatrierades 1954-56, och som i väst lämnade vittnesmål om Wallenberg.

Wallenbergs dossier - fanns där förstås inte, men vi började ändå från hans ankomst till landet med att kontrollera vittnesmålen. Vi hade ett vittnesmål från en viss Gustav Richter. Richter, av allt att döma en riktig skurk och fascist, tjänstgjorde vid tyska ambassaden i Rumänien och arresterades när sovjettrupperna intog Bukarest. Han satt i fängelse i Sovjetunionen, och efter hemkomsten lämnade han mycket detaljerade och klara uppgifter om att han suttit tillsammans med Wallenberg. De var tre i cellen: han, en viss Schauer och Wallenberg, som fördes dit efter ett tag.

Vi lånar Richters dossier. Detta var, måste man säga, ett ytterst viktigt ögonblick i vår forskning. En fångdossier återspeglar verkligen varje dag i hans fängelseliv. Personen kallas till förhör, och i dossiern återfinns motsvarande "talong för kallelse till förhör". Personen förflyttas till en annan cell - och i dossieren finns motsvarande talong o s v. En fånge är statsegendom, varje sekund är han uppmärksam övervakad, och allt finns med i papperen. Vi gick igenom dussintals dossierer och bläddrade igenom hundratal och tusentals av dessa

papper. Det första papperet upplyste oss om att Richter till en början inte satt med Wallenberg utan med Schauer. Det papperet visade också att våra tankar i detektivarbetet i Vladimir om ändrade namn och nummer var riktiga, ty så här stod det: "Till chefen för NKGB:s inre fängelse översten i statssäkerhetstjänsten Mironov. Kopia till chefen för NKGB:s fängels- Lefortovo majoren i statssäkerhetstjänsten Ionov.

Anhåller om order från Er att flytta Richter Gustav från Lefortovo till inre fängelset och placera honom hos Schlitter (sedan kommer följande handskrivna anteckning - förf.anm:) som framdeles skall benämnas Schauer".

Det visar sig alltså att Schauer, som Wallenberg satt med och vilken alla som senare träffat honom kallat Schauer, var en viss Schlitter. Hans dossier visade sig inte heller finnas i arkivet, och när vi frågade fick vi bara axelryckningar till svar. Men det första ämnet får i alla fall konturer. Richter, visar det sig, sitter i samma cell som denne Schauer, och det är helt tydligt att de "väntar på Wallenberg". Vi skall inte gå in på detaljer utan berättar bara vad vi fått fram genom att läsa papper efter papper. Wallenberg kommer till Lubjanka och placeras i samma cell som dessa två personer, Richter och Schauer, och finns kvar tillsammans med dem fram till mars. Samtidigt sitter hans chaufför Langfelder inspärrad i en annan cell. 18 mars förs han ut ur det inre fängelset, Lubjankafängelset, sätts i en fångtransportbil och förs till Lefortovo, och Wallenberg förs till hans gamla cell. I denna sin andra cell får Wallenberg till cellkamrat en person som han kommer att sitta tillsammans med tiden ut. Denne heter Roedel i efternamn, är även han diplomat och har även han med underrättelsetjänst att göra. Den tredje i cellen är tjecken Loida, som hamnat där av en händelse.

I maj 1945 sätts hela denna trio i en fångtransportbil och förs iväg till olika ställen: Loida till Butyrka och Roedel och Wallenberg till Lefortovo, där de placeras i cell nr 203. Dokumentation och vittnesmålen sammanfaller alltså. Vi har en kolossal mängd uppgifter om Wallenberg från Lefortovo, inte från Roedel utan från personer som satt i omkringliggande celler - i granncellerna och i våningen under. Alla har de berättat om Wallenberg, alla har de haft kontakt via knackningar. Även detta visade sig vara sant, något som vi kunde fastställa genom att gå igenom deras dossierer. I en dossier hittade vi en rapport från en vakt, som kommit på en fånge med att knacksignalera aktivt. Och slutligen hittade vi i en annan dossier, en dossier över en person som också lämnat vittnesmål om Wallenberg, följande dokument, daterat 24 februari 1947:

"Anhåller om order från Er att till MGB:s Lefortovofängelse föra krigsfångarna Kitschman Horst och Katz Otto, där placera dem gemensamt i cell nr 203 och tilldela dem matranson kategori särskild.

Anhåller om att de i cell nr 203 i Lefortovofängelset inspärrade krigsfångarna Roedel Willy och Wallenberg Raoul förs till MGB:s inre fängelse, placeras gemensamt i cell nr 7 och tilldelas matranson kategori krigsfångna officerare.

Chefen för 4:e avdelningen av MGB:s 3:e överstyrelse överste Kartasjov".

Detta är det första verkliga dokument som oberoende av Smoltsovdokumentet visar att Raoul Wallenberg i februari 1947 tillsammans med Roedel verkligen fördes över till det inre fängelset. Det kan tyckas vara en småsak men är samtidigt en betydelsefull händelse. Vissa indirekta uppgifter får oss att tro att cell nr 7 är en sjukhuscell i Lubjanka, varför det är fullt möjligt att Wallenberg där i någon mening faktiskt stod under uppsikt av sjukvårdschefen överste Smoltsov.

"EN SÄRSKILT VIKTIG FÅNGE"

I vittnesmålen från de utlänningar, som suttit fängslade tillsammans med Wallenberg, fanns det ytterligare en version, som ingen trodde på och som lämnats utan uppmärksamhet av alla i decennier. Huvuddragen i den är följande: i slutet av juli 1947, berättade Wallenbergs "medel"-fängelsekamrat, kallades jag till förhör och blev utfrågad om vilka jag suttit tillsammans med under åren i fångenskap. När översten och majoren fick veta att jag var bekant med Wallenberg, frågade de för vem jag berättat om honom, och jag sade namnen på dem. Varefter de sade till mig: "Var tyst och glöm det namnet för evigt."

Vi beslöt kontrollera denna version. När en fånge kallas till förhör fyller förhørsledaren i en liten tryckt blankett, där han skriver vem han vill kalla och från vilken cell. Sedan påförs anteckningar och namnteckningar på blanketten av jourhavande fängelsechefsassistent, korpuschef och vakt, vilka omtalar tiden för ivägförande. "Förordningens" första stycke låter så här:

"... genom förundersökningen har det fastställts, att Richter, som var medlem av det brottsliga fascistiska partiet och SS-förband, och som haft ledande befattningar inom SD:s organ, har lett straffoperationer mot antifascister och även bedrivit en aktiv underrättelseverksamhet..."

Längre fram följer:

"På grundval av det nu förda (över lag tillräckligt för att döma personen till vad man vill, eller hur? - Förf.anm.) och med beaktande av att Richter haft kontakt med särskilt viktig fånge, har jag förordnat:

Att Richter efter dom skall sändas till ett MGB-specialfängelse och hållas i sträng isolering utan möjlighet till kontakt med andra fångar eller korrespondens."

I dossiererna över två personer, som haft beröring med Wallenberg, står denna gåtfulla formulering i dossieren: "haft kontakt med särskilt viktig fånge". Vi tror att detta syftar på Wallenberg och den hemlighetsfulla atmosfär, som MGB svepte in detta ärende i 1947 har till dags dato inte skinrats. Vi kan inte finna några trovärdiga svar, fastän de riktiga svaren med säkerhet är kända för en del; det är bara det att man inte vill avslöja dem för oss. Dessutom finns åtminstone två undersökningsledare i livet. Den ene av dem är lyckligt och väl pensionerad och bor i centrala Moskva, men han vägrar envist att tala med oss.

Av dessa resultat, som vi berättat om här, har vi förstått vartåt vi framdeles skall röra oss och vilken typ av dossierer vi behöver beställa. Nästa typ av dossierer är banden med korrespondens mellan Överstyrelsen för krigsfångar och MGB, där en mängd intressant och, får man förmoda, för oss nyttig information förvaras. Men när tiden var inne och vi försökte göra detta, så fick vi höra, att vi inte skulle få en enda dossier mer ur arkivet...

Gennadij KABALKIN

82-52-169
Bill... till July

все основания. С августа 1917 до 1945 г. в здании Смольного совместно с партийными комитетами размещался городской Совет. Деньги на охрану и ремонт этого памятника архитектуры вплоть до 1990 года выделялись из средств города, и за 50 лет сумма составила около 15 миллионов рублей. Это были деньги, складывавшиеся из арендной платы других зданий — памятников города, по-скольку ОК КПСС аренду не платил. Кстати, по новым расчетам аренда платя за

действует постановление РСФСР, где совершенно четко сказано, что «общественные организации, имеющие на 1.01.91 г. собственность и другие имущество... выходящие за пределы уставных задач, обязаны провести отчуждение такого имущества до 1 июля 1991 года...»

нести дохода городу (ведь ну-жны деньги и на их реставрацию). Предприятие «Ленвест», к примеру, использует в качестве фирменного знака изображение Медного всадника. В цивилизованных странах за это хорошо платят муниципалитеты. Поэтому будут приняты и такие решения. Раньше отношения собственности практиче-ски не делились, сейчас они определены законом, и мы будем это использовать во благо города.

Лариса ЗАХАРОВА

Литература 8/1991 ОСОБО ВАЖНЫЙ ЗАКЛЮЧЕННЫЙ

В последние годы история Рудольфа Валленберга, шведского дипломата, спасшего жизнь многим тысячам финских евреев и иезуитов в Будапеште после освобождения его Красной Армией в январе 1945 года, все больше превращается в легенду. Междоусобица до-миссия по выяснению судьбы Валленберга удалось де-башить несколько новых и совершенно точных фактов в делу. Об этом рассказывают члены комиссии Арсения Борозана РОГНИСКИЙ в Валде Яковлев БИР-ШТЕРН:

ОТ ЗАРИ ДО ЗАРИ ВО ВЛАДИМИРСКОЙ ТОРЬМЕ

Летом прошлого года нашей комиссии через шведское посольство удалось заручиться согла-сием тогдашнего министра внутренних дел Ва-дима Бакатина и начальника ГУИДА МВД СССР В. А. Гуняева и получить разрешение на работу в архиве Владимирской тюрьмы. Мы приехали туда, вооруженные всяческой техникой, с ком-пьютерами, телевизорами, фотоаппаратами. Нам встретил представитель администрации, едва ли не по стружке, и спросил, что нам необходимо? А мы знали только то, что во Владимирской тюрьме есть карточка, и просили, естественно, допус-тить нас туда. Он взял «под козырек» и сказа-ли: «Вы дайте нам фамилии, а мы вам — инфор-мацию из нашей карточки по этим людям».

Это совершенно классический пункт, с кото-рым сталкивается любой исследователь, пытаю-щийся сейчас работать с архивами известных ведомств — МВД и КГБ. Им говорят: «Дайте нам работы, а они: «Задайте нам вопросы. А что мы знаем?

Мы знаем 20 фамилий, и что же нам — просить эти 20 карточек и с этим уезжать, со всей не-шей, могушей техникой? Как же нам все же по-лучить у них информацию? Озарение пришло не от глубинного понимания исторического, исто-ника, а скорее — от интуиции кифра Монте-Кристо или чего-то в этом духе. Мы сказали, что есть сведения, будто бы Валленберг содержался в тюрьме под другим именем или под номе-ром...»

Дальше следуют стучащие переозвучи с Моск-вой, потому что «все номерные и все иностран-цы» — это значит допустить нас прямо к кар-точке, позволить нам самим смотреть ее. В конце концов, это были последние дни авгу-ста 1990 года, звезда Бакатина сияла высоко, и Москва сказала: «Допускай! Пусть смотрят».

И мы убедились — «номерные» дей-ствительно были. Тогда мы сели, это была до-вольная тяжелая работа, от зари до зари во Владимирской тюрьме, и просто пропала вся эта карточка от А до Я. Все 100 тысяч карточек мы обработали.

Кто были «номерные»? В основном министры прибавочных правительств. Интереснейшие оказались иностранцы — от немецких фельд-маршалов до сотрудников всяких разведок, при-чем не только немецких. Валленберга не было ни среди тех, ни среди этих, и намек на Вал-ленберга тоже.

[Окончание на 8-й стр.]

промышленных предприятий! П. Ф. Серодан под видом различных ассоциаций, объеди-нений и союзов предприятий, по сути дела, создаются ква-зиминистерские структуры. Иногда они носят откровенно характер, иногда — терпимо-дольный. Все эти ассоциации должны быть либо распулены, либо перерегистрированы, в соответствии с Законом РСФСР «О предприятиях и предпринимательской деятельности», который вступил в силу с 1 января.

Эти ассоциации создаются с целью сохранить старую командную систему в промыш-ленности, когда один, сяду-щий наверху, командует, а все остальные подчиняются. Ведь неслучайно директоры этих пред-приятий якобы добровольно передают функции управления предприятиями и права распо-ряжаться их собственностью ге-неральным директорам, можно считать, новым министрам. Ни-какой свободы у таких пред-приятий нет. А нет свободы — нет конкуренции. Таким обра-зом, это ядро выраженные монопольные объединения. А раз монополия, значит, можно диктовать чрезмерно высокие цены, можно не особенно за-ботиться о качестве продук-ции, можно урезать поставку, тем, кто пытается действовать самостоятельно.

В результате борьбы Ассо-циаций за свои интересы город не получил огромного количе-ства маслосадов, а очередь — блокадем, ветераны, многодетные семьи и другие граждане — остались без жилья, так как за предоставление от-сутствующей в городе стоимо-сти Ассоциация потребовала половину вводимого жилья. Вот и слушайте сами, и к чему нам эта Ассоциация, и к чему мы идем, если выберем путь монополизированной прива-тизации собственности.

Надежда БОГДАНОВА

(Начало на 4-й стр.)

ЗАГАДКА МЕШОЧКА,
«НАЙДЕННОГО» В КГБ

Здесь надо вспомнить, какие документы были получены по делу Валленберга от советских властей в прошлые 45 лет. Вспомним, что в 1957 году Громыко признал, что Валленберг был в СССР, и предлагая миру рапорт начальника советских тюремных показаний Смольцова, сообщившего министру госбезопасности Абакумову 17 июля 1947 года, что «известный нам заключенный Валленберг сегодня ночью в камере внезапно скончался. Предположительно вследствие наступившего инфаркта миокарда». Затем «был долгий перерыв», и в августе 1950 года КГБ заявляет: «Мы нашли. Правда, дела Валленберга никакого нет, следов его тоже нет, но вот что есть...» в выданном советским набор документов, а именно: дипломатический паспорт Валленберга, «правда» Валленберга, записные книжки, деньги и серебряный портсигар. Когда получившие все это с огромной благодарностью ишем имели несчастье поинтересоваться, где все это было, то, пожалуй, чуть-чуть смущались, но потом быстро оправдались, а именно: представители КГБ СССР сказали: «Понимаете, у нас есть такая проблема. У нас там много всего навалено. У нас там один сотрудник искал, искал что-то свое, совершенно не имеющее к Валленбергу отношения, а там вот это мешочек. Он отмыл мешочек, а там вот это лежит». Простите нас, но сие фатальное читается.

Среди прочего в мешочке был один действительно ценнейший документ — тюремная карточка Валленберга, датированная 6 февраля 1945 года, а момент прибытия на Лубянку. Там указано: Валленберг Рауль, год рождения, арестован в Будапеште, статус — военнопленный, в распоряжение Главного Управления контрразведки (СМЕРУ). Как оказалось карточка в этом мешочке, совершенно неопознана.

Такая этого мешочка была первой тайной, которую нам все-таки удалось раскрыть. Потому что когда мы взяли во Владимирском архиве несколько дел, то сразу установили: при аресте у человека все вынимают из карманов, — но ведь не просто вынимают и бросают на пол, а на все пишут квитанции. На документы пишут одну квитанцию, и кладут в одно место, на записные книжки — другую квитанцию, а в другое место, на деньги — третью, на валюту — четвертую и т. д. Человек может сгнать как угодно, но эти бумаги и квитанции не должны погибнуть. Из-за них будет переписка между каким-нибудь лагерем и Москвой: мол, голышата куда, скажите, делась, одна единичка валюты достоинством в 10 фантиков! Но все это называется в пользу государства в момент осуждения заключенного. А поскольку все чудесно из мешочка были подлинны, действительно валленберговские, то, следовательно, вывод может быть только один: Валленберг осужден не был.

Тогда становится понятным, как это мешочек вывалился. Взяли просто-напросто тюремное дело Валленберга, взяли эти квитанции, выписки по ним, где что хранится, собрали, судили в мешочек и вручили. Что скажете с самим делом, мы, конечно, не знаем. Но все же допущена версия с мешочком, и стало ясно, что Валленберг не был убит. Это было первое для нас небольшое достижение в нашей работе.

Но раз мы просили кого-либо из представителей КГБ прийти на встречу с комиссией, ведь все-таки мир интересуют, комиссия международная, шведы, американцы, канадцы и ее состав, все время представители МИДа присутствуют, на уровне заведующего отделом. Только однажды на комиссию, и то не представлявший, пришел все же сотрудник КГБ, заместитель начальника Центрального архива, и на прямой вопрос: «Не могли ли вы познать с мешочком нашел», — тут же, несмотря на то, что это было уже к концу встречи, твердо сказал: «Нецелесообразно».

КРИКОУМОВСКОЕ
ТАК И НЕ ПРИНЯЛ

Закончилась работа во Владимире, и мы поехали в Москву, с одной стороны, более или менее довольные, что разобрались с мешочком, а с другой, были не удовлетворены. Ведь Валленберга там мы не обнаружили. Ведь люди, сидевшие во Владимире, попадали туда после осуждения, и ни одного исключения мы не нашли, представить же, что Валленберг — это единственный, уникальный случай, мы не могли. Скорей всего, Валленберга действительно не было во Владимирской тюрьме.

В Москве председатель комиссии Г. фон Дардел, сводный брат Валленберга, сразу же попросил о встрече с Бже-

тинным и Криковским, потому что больше идти было уже нигде и там все — все материалы в архивах КГБ. Прошло вот уже полгода, но Криков по сей день не принял. За это время шведское посольство неоднократно обращалось с просьбой к Крикову и его заместителям, но они бесконечно заняты.

Не подумайте только, что это мы как бы поем дифирамбы, однако Бактин принял комиссию на следующий день. Тогда, в сентябре, мы не могли оценить разницу. Просто казалось, мы приняли Бактина, а Криков нет. Сейчас уже все становится на свои места, и мы понимаем, что за всем этим была и определенная позиция, и что-то другое. При встрече Бактин сказал, что дает нам «добро» на поиски в архивах МВД. Многим мы обязаны также работникам архивов А. Прокопенко и В. Коротееву.

Воспользовавшись этим разрешением, уже после отъезда шведов, мы вдвоем отправились в «Особый архив» (теперь он называется ЦГА СССР), где находится фонд Главного управления по делам военнопленных и интернированных. Здесь, как мы помним, хранился деловой фонд иностранных, которые сделали в советских тюрьмах, а затем в 1954—56 году были репатрированы и, оказавшись на Западе, давали свидетельские показания о Валленберге.

Дела Валленберга, естественно, нет, но мы начали прямо с момента его прибытия в страну и стали смерти поздравлять. У нас были показания некоего Густава Рихтера. По сей видный заключенный негласно, в «Особом архиве» находилось свидетельство, когда советские войска звали Бухарест. Отсюда в СССР в тюрьме, в Москве показывали, что он сидел в Валленберге. В камере их было трое: он, некто Шауэр, а потом в нем поселился Валленберг.

Тем дело Г. тера. И это был, надо сказать, важ. ший момент нашего исследования. Дело заключенного действительно отражает каждый день его тюремной жизни. Человека вызывают на допрос, и в деле есть соответствующий италон вызова на допрос. Человека переводят в другую камеру — и в деле соответствующий италон и т. д. Заключенный — это государственное имущество, каждую секунду за ним бдительный надзор, причем все отражается в бумажках. И мы «перешерстили» десятки дел пересмотрели сотни и тысячи этих бумажек. Первая же бумажка поведала нам, что Рихтер сидел не с Валленбергом, а с Шауэром. Она же показала, что наше детективное умозаключение во Владимире насчет чужих имен и номеров — оно было правильно, поскольку вот какая это была бумажка: «Начальнику внутренней тюрьмы НКВД СССР полковнику госбезопасности Миронову. Копия: начальнику Лефортовской тюрьмы НКВД маюру госбезопасности Ионову».

Прешу вашего распоряжения перевести из Лефортовской тюрьмы во внутреннюю Рихтера Густава и поместить в Шлигтер (а дальше рукописная записка — Ант.), которого впрямь именовать Шауэра».

Выходит Шауэр, с которым сидел Валленберг и которого все, что слышали с ним познать, называли Шауэром, был некий Шлигтер. Дела его в архиве тоже не оказалось, и когда мы спрашивали, то там пожмались плечами. Но все же сюжет первый промывается. Рихтер действительно оказывается с этим Шауэром в одной камере, и они явно совершенно «мидут Валленберга». Не будем останавливаться на деталях, скажем только о том, что мы установили, идя от бумажек и бумажек, Валленберг прибывает на Лу-

бьянку и попадает в камеру с этим двумя людьми, Рихтером и Шауэром, и находится вместе с ними до марта. В то же время в другой камере заключен его шофер Лангфельдер. 18 марта его выводят из внутренней тюрьмы в Лубянку, сажая в «воронку» и везут сидеть в Лефортово, а на его место, а ту же камеру сажает Валленберг. В этой второй своей камере Валленберг оказывается вместе с человеком, с которым он будет потом сидеть до конца. Его фамилия Редель, он тоже дипломат и тоже имел отношения к разведке. Третий в камере чуж Лойда, попавший туда случайно.

В мае 1945 года всю эту троицу сажая в «воронку» и развозят: Лойда — в Бутырку, а Ределя и Валленберга — в Лефортово, где помещают в камеру 203. Итак, документы и свидетельские показания сходятся. У нас огромное количество лефортовских сведений о Валленберге, не от Ределя, а от сидевших вокруг, а соседних камер, откоммюна. Все они рассказывали о Валленберге, все они переступались. И это оказалось правдой, в чем мы убедились, просмотрев их дела, а в одном нашли и рапорт надзирателя, он слова заключенного, который активно переступивался. И наконец в другом деле, деле человека, тоже дававшего показания о Валленберге, мы находим такой документ, датированный 24 февраля 1947 года:

«Прешу вашего разрешения направить в Лефортово с тюрьмы МГБ СССР военнопленного Ичима Х. Хали Ото, поместить на там совместно в камеру № 203 и записать на паек обобщенного инициала».

Содержавшихся в камере № 203 Лефортовской тюрьмы военнопленных Редель Вилли и Валленберг, тула прошу доставить в внутреннюю тюрьму МГБ, поместить совместно в камеру № 7 и записать на обобщенный паек военнопленных».

Начальник 4-го отдела 3-го Главного управления МГБ полковник Картаманов.

Это первый реальный документ, подтверждающий, что Валленберг в феврале 1947 года действительно вместе с Ределем был переведен во внутреннюю тюрьму. Как бы и много, но вместе с тем и значительные события. По некоторым источникам, мы догадываемся, что камера № 7 — это бывшая камера на Лубянке, и поэтому вполне понятно, что Валленберг на своем деле в каком-то смысле оказался под наблюдением начальника санитетского подразделения Смольцова.

ОСОБО ВАЖНЫЙ
ЗАКЛЮЧЕННЫЙ

В показаниях иностранцев, находившихся в заключении вместе с Валленбергом, была еще одна версия, которой никто не верил и все ее пропускать десятки лет. Суть ее в следующем. В конце июля 1947 года, говоривший ерседний сосед Валленберга по тюрьме, меня вызвали на допрос и расспрашивали, с кем приходилось сидеть в годы заключения. Когда полковник и майор узнали, что я знаком с Валленбергом, то они выскочили, я рассказывал о нем, и я называл фамилию. После чего они сказали: «Молчите и забудьте нагаски это имя».

Мы решили проверить эту версию. Когда заключенного вызывают на допрос, следователь заполняет небольшую типографский бланк, где указывается, кто ему нужен и из какой камеры. Затем на этом бланке оставляют свои отметки и росписи дежурный помощник начальника тюрьмы, комендант и надзиратель, фиксируя время отправления в следователю, возвращая в камеру и т. п. Мы просмотрели дела

нескольких иностранцев, чьи свидетельства у нас имелись, и выяснилось поразительная вещь. Действительно, 22 июля 1947 года, приблизительно между 9 и 12 вечера, большая группа сосланных Валленберга и его шофера Лангфельдера были вызваны на допрос. Это, пожалуй, главное, чего нам все-таки удалось достичь, исследуя крошечные бланки вызова на допрос. А если учесть, что 17 июля 1947 года — дата, фигурирующая у Смольцова как официальная дата смерти Валленберга, то вызовы этих людей на допрос 22 июля — косвенное подтверждение какой-то игры и того, что именно в этот период что-то произошло с Валленбергом.

Стремление окружить его имя тайной подтверждается и иным образом. Обычно после окончания следствия следователь составляет специальный документ — «Постановление». Человек еще не осужден, но в этом документе уже указывается, куда он должен быть направлен, в особую тюрьму или, скажем, в особую камеру. Мы познакомились с «Постановлением» по делу Рихтера, того самого, в камеру к которому, прибыл на Лубянку, попал Валленберг, и нам открылся довольно забавный парадокс. Первая часть «Постановления» звучит так:

«...следствием по делу установлено, что Рихтер, будучи членом преступной фашистской партии, отряд СС, занимая руководящие должности в органах СД, руководил карательными мероприятиями против антифашистской, а также проводил активную разведывательную деятельность».

Дальше идет:

«На основании изложенного [достоинство, вообще говоря, чтобы человека и к нему чужой приговорить, правда! — Ант.] и принимая во внимание, что Рихтер был связан с особо важным заключенным, постановили:

Рихтера после осуждения направить в особую тюрьму МГБ, содержа в условиях строгого изоляции, лишая общения с другими заключенными и переписками».

В делах двух людей, имеющих отношение к Валленбергу, в приговоре имеются эти загадочные формулировки: «был связан с особо важным заключенным». Нам кажется, речь идет здесь о Валленберге, и атмосфера тайны, в которую МГБ закулисно это дело в 1947 году, по сей день не рассеяна. Достоверных ответов мы найти не можем, хотя они наверняка известны, просто нам их не хотят открывать. Кроме того, есть по меньшей мере два житейских следствия, один из них благоприятно складывается на психику в центре города Москвы, но от беседы с нами упорно отказывается.

Получив те результаты, о которых здесь рассказано, мы уже поняли, куда двигаться дальше и какой следующий тип дел необходимо заглянуть. А следующий тип дел — это тоже переписки между Управлением по делам военнопленных и МГБ, где хранились масса разных и, вероятно, ползущих лже информации. Но когда мы подошли к этой минуте и попытались это сделать, нам сказали, что больше ни одного дела нам в архиве не выдадут!

Публикацию подготовил
Геннадий КАБАКИН.

Главный редактор
Герман БАЛУЕВ

Редакционный совет

Майя БОРИСОВА, Глеб ГОРБОВСКИЙ, Яков ГОРДИН,
Константин КУРАТОВ, Валерий ПРЖВАТИЛОВ (редактор отдела
литературы), Константин СЕЛИВЕРСТОВ (редактор отдела
политики), Людмила ТИТОВА (ответственный секретарь), Михаил ЧУЛАКИ

Мнение редакции
и авторов
не обязательно совпадает
с мнением редакционной
коллективы

Адрес редакции:

191187, Ленинград
ул. Воинова, 18

Тосненская
типография ППО №1

Учредитель — коллекция редакции,
Зак. № 612. Тираж 80 000 экз.
Номер подписан в печать 22.02.91.

1991-03-26

Re: Raoul Wallenberg-ärende
(1 bil.)

Bifogat överlämnas brev ställt till Guy von Dardel
ang Raoul Wallenberg till utrikesdepartementet,
Wallenberg-handläggaren Pol 1 för kännedom.

D.S. Ahlander
D.S. Ahlander

P 2 En

UKR UTRIKESDEF
Dnr...../.....
1991-04--2

Re t Wallenberg-Fören
f ledm
91 06 17
Pol 1, Hallqvist/Koh

SK

МЕЖНАРОДНИЙ
КОМПРЕСС ПО СТЕКАМ
ЛЕНИНГРАД 1989

Куда _____

Кому *Bazen Gi Fon Dardell*

Индекс предприятия связи	и адрес отправителя
<i>188710</i>	

*Ленинградская обл.
г. Всеволожск-2
ул. Капустинская д. 47
Губович*

Платите индекс предприятия связи места назначения

Изготовлено на Пермский Ф-ке Госзнака

Авторы эмблемы конгресса
А. Васильев, Ю. Кайндалович
© Министерство связи СССР, 1989
27.03.89, 136680. Цена 6 к.

В н и м а н и е !
Образец написания цифр индекса:

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Första enheten

Kr Hallqvist/EL

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1991-04-02 92/001		P	2 Eu ¹

Ministern Ingmar Karlsson
BONN

pol

U. n.

Wallenberg

Broder,

Mitt handbrev den 29 januari ang Willi Rödel
åberopas. Har något försports om mannens öde?
von Dardel frågar med jämna mellanrum. Han
ifrågasätter att Rödel "som visste så mycket"
verkligen sändes till det öppna Vorkuta-lägre.

Samtidigt får Du här den passus ur hbr von Otter -
Åström 1961-11-15 (se mitt brev längst ner sid 3),
där det varnas för förväxling:

Cit För att undvika att någon i framtiden kommer
in på fel spår må antecknas att en i tyska utrikes-
ministeriet f n tjänstgörande person, legations-
rådet Roedel, icke torde vara identisk med den
diplomat Willy Roedel, som lär ha delat cell med
Wallenberg. Slutcit

Som synes sägs det inget om att legationsrådet
Roedel som var i tjänst 1961 också hade förnamnet
Willi.

Jag förstår inte varifrån den uppgiften kom.

Martin Hallqvist

Postadress

Box 16121

103 000 5328 (009 04) 002276

Ifylles av postexp

Gatuadress
Avsänt med
Gustaf Adolfs torg 1
☒ sv kurir

Telefon

☐ 786 6000
utl kurir

Fax

☐ 723 1176 (G3)
vanlig post☐ luftpost

Avsändningsdatum

2/4-91 10590 MINFOR S

Sign

lll

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

1991-04-03

Dnr	Avd	Grupp	Mål
93/001		P 2	Eu ^I

Ambassadören Öberg
WARSZAWA

Pol

U. n.

Broder,

./1

Närslutet sänder jag Dig en kopia av ett brev till Nina Lagergren. Där talas om tre personer som skulle ha träffat Raoul Wallenberg i rysk fångenskap 1949-50. Jag vore tacksam för om ni ville kontrollera uppgifterna.

./2

Samtidigt sänder jag utskrift och översättning av registreringskortet för Vasilij Vorobjev-Vorobjov från Vladimir-fängelset. Där uppges han vara ukrainare. Kanske är det mindre sannolikt att han hamnade i Polen efter fångenskapen. Uppskattar ändå, i sinom tid, svar på vår fråga (se bl a ech 429 90-11-09).

./3

En skola i Warszawa har, som framgår av närslutet telefax, lånat Wallenbergs namn, och inbjuder Wallenberg-Föreningen att vara representerad vid invigningsceremonin den 1 september. Har ambassaden någon kommentar?

Martin Hallqvist

Martin Hallqvist

Ifylles av postexp

Avsant med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

5/4-91

Sign

24

ZWIĄZEK SYBIRAKÓW

Zarząd Główny

00-048 Warszawa ul. Mazowiecka 12/III. Telefon 27 93 71
Ba. konto: NBP VI oddział PKO W-wa 1560-297051-132

jeśli my zapom-
nimy o nich,
to niech Bóg
zapomni o nas!

Warszawa 26 th of December 1990

Dear Madame,

Thanking for your letter from the end of April this year, I want to inform you that at last I could fix few details relating to your brother Raoul Wallenberg in Russia.

There are still alive 3 persons in Poland, who were imprisoned and met your brother in 1949-50 in prison. All they are a members of Association of Former Siberian Prisoners. Their relations seem to be authentic because all of them are similar. The names of this people are: Józef Kowalski living in Karpacz, Bogusław Baj living in Zielona Góra and Jerzy Cichocki living in Wołomin near Warsaw. Some times ago they all went to the Swedish Embassy in Warsaw to testify, what they know about the meeting in prison in Russia with your brother. They were received by the Secretary. Do you know about?

It should be good if you meet the people who remember your brother from the time after the 17.VII.1947, that NKWD fixed as an official date of his death. They related: "It was 1949 year. A political prison in Brack, on the river Angara in North of Irkuck. Raoul Wallenberg came with others political prisoners. Two Polish prisoners took care of him. It was Bogusław Baj i Jerzy Cichocki. I know personally Mr. Jerzy Cichocki, who was working at this time as a cook in prison kitchen. He try to organized to Raoul extra soup rations. This young, may be 20 years old, man, member of the Polish underground army was arrested in 1944 by NKWD, send to prison in Russia, remember very well Raoul.

He told me ,that Raoul looked a man of 40 years old but very tired out and famishing. The Polish tried to allocate Raoul to their hut. He was with them only a few days but during several month they were in contact. At the begining of 1950 Raoul and a group of about 1000 prisoners were send to Magadan on Kolyma. There were together with him Józef Kowalski who told that Raoul got ill during the way and Russian separated him and send to the hospital.

I hope that we shall find more datail so importent for you and your family. The Polish Television on 23 of December gave a special programm so called "Investigation", during wchich Bogusław Baj gave an rapport of meeting Raoul in Brack. I hope that this programm may help to clear what was your brother Raoul's futher fate. It may be, there are some others deponents, still alive, who can have some others news of this tragic events. !

At the occasion of the End of Year I wish you Happy New Year and peace for the world. I send you also a calender of Siberian Association with a map ,that will interest you.

With friendly regards

Włodzisław Dębski

901005
Rolf
Björnerstedt

B12

Василий Воробей-Воробьев -
Vasili Vorobei-Vorobyov

Уголовная карточка
1я стр., левая сторона

1. Фамилия	Воробей-Воробьев
2. Имя	Василий
3. Отчество	Федорович
4. Год рождения	1910-1913
5. Место рождения	гор. с. Саки, Брестской обл.
6. Адрес	Без определенного местожительства
7. Професия, специальность	
8. Место работы, должность	Без определенных занятий
9. Партийность	б/н
10. Национальность	Украинец
11. Гражданство	СССР
12. Арестован, когда	560622
13. Характер преступления	Хищение
14. Статьи уголовного кодекса	Ст 2 г 2 Указа от 470604
15. Указать название тюрьмы, КПЗ, лагеря, колонии	Тюрьма 2 УВД Владимирской области
Фамилия составителя карточки	Д? Щелоков
Год	500320

Prisoner card
1st page, left side

1. Last name	Vorobei-Vorobyov
2. First name	Василий
3. Patronymic name	Fyodorovich
4. Year of birth	1910-1913
5. Place of birth	Village Saki, Brest region
6. Address	No fixed address
7. Profession, specialty	
8. Place of work, position	Without definite work
9. Party affiliation	without
10. Nationality	Ukrainian
11. Citizenship	USSR
12. Arrested on	560622
13. Kind of offence	Embezzlement
14. Articles of the criminal code	Art. 2 of the 2nd Chapter of the Ordinance of 470604
15. Give name of prison, KPZ, camp, colony	Prison Nr 2 of the Administration of Internal Affairs of the Vladimir region
Name of person who filled in card	D? Shcholorov
Year	500320

Уголовная карточка
1я стр., прав. ст.

Орган
Кем арестован

ОУР Пospенского Ром
МВД Ленинградской
обл.

Отдел

№№ дел

Тюремная камера,
дата

Дакто форм

Указательный палец
правой руки

Уголовная карточка
2я стр.

Кем осужден

Когда

Статьи Уголовного
Кодекса

срок, лет

Начало срока

Конец срока

Движение З/К

О судимости см. уг. карточку ра з/к Воробьев
ВФ

Источники:

№ Видео
Время Видео
Филм и Кадр

0007;0038
10718;10859
0116;0308

Prisoner Card
1st page, r.h. column

Agency

Who carried out
arrest

OUR of the Pospensk
Rom MI of the
Leningrad region

Section,
department
Nr.

Cell, date

Dactyloscopic
form
Index finger of
the right hand

Prisoner Card
2nd page

Sentence passed
by

Date

Articles of the
criminal code

term in years

Term beginning

End of term

Prisoner's transfers

For other sentences see crime card entitled
convict Vorobyov VF

Sources:

Video order
Video time
Film and frame

*Önskar uppbyggda skola i
Warszawa 19/2 - 91 efter R. Wallenberg*

POL I MARTIN HALLOQVIST

Fax 723 11 76

Pol

POLSKA UTRIKES DEP.		
D. No 50/001		
1991-02-29		
AVD.	GR.	MAL.
<i>YM</i>	<i>18</i>	<i>N</i>

To our deeply respected supporters.

We are happy to inform you about the arisal of an alternative, integrated school in Warsaw in the Stegna district. This school will bear the name of Raoul Wallenberg. We diligently sought a patron for our school. We would like to break the existing silence in the world with regards to this heroic person who symbolizes such humanitarian values like solidarity and Samaritan sacrifice.

Our school will be the first of its kind in Poland. Both healthy and physically-handicapped children will attend it. In this sense our school is integrated.

The sensitivity given to create the appropriate conditions for all of these children to develop their talents expresses the alternative and creative character of this school. We will ensure the children active contact with science and art. We will take care to hire teachers who possess the highest professional and personal qualifications. We will also take care to equip our school with technical, teaching tools as well as high quality equipment.

Faced with current Polish conditions, the achievement of these ambitious intentions will not be an easy matter. We have not lost, nor will we lose, hope. We have established a construction association for the organization of this school. This association intends to create a school program, to complete the school's construction quickly, to organize and to equip it with teaching materials.

For the purpose of fundraising we have been and will be undertaking various efforts. On the 7th of January, 1991 we organized an excellent, altruistic concert. It took place in Warsaw in the National Philharmonic building, at which were gathered the greatest Polish stars of the stage, film, and music world. Both the organizers and the performers worked voluntarily without honoraria. All proceeds from the concert were directed towards the school's construction.

We deeply regret that because of the short interim period between the sending out of invitations and the concert's occurrence you were not able to distinguish us with your presence.

We would like to express our hope that you would accept our invitation to participate in the opening ceremony of our school, which we hope will occur September the 1st, 1991.

If you were to want to assist the school's construction financially, we have taken the liberty of including here our bank account number: PBK III. Branch Warsaw 370015-976275-132.

We send you our greetings and we shall await your answer expectantly.

President

Grażyna Kopieńska-Celińska

Vice-president

Sławomir Stoczyński

The Building Association and Integrational
Organization of the District Alternative School-Raoul Wallenberg

TOWARZYSTWO BUDOWY I ORGANIZACJI
INTEGRACYJNEJ I TWÓRCZEJ
SZKOŁY GMINNEJ
Im. Raoula Wallenberga
Warszawa, ul. Burgaska 3 m. 13

STOWOZWIĄZANIE I ORGANIZACJA
INTEGRACYJNA I TWÓRCZA
SZKOŁY GMINNEJ
Im. Raoula Wallenberga
Warszawa, ul. Burgaska 3 m. 13

blaskly även i
originalen

Tackarna för ställning-
tagande! Vet Du något om

UTRIKESDEPARTEMENTET

Politiska avdelningen

Första enheten

ARKIVEXEMPLAR
1991-04-03

Dnr	Avd	Grupp	Mål
93/014	P	2	Eu I

Raoul Wallenberg

Lars Jönsson
Stortorget 7 B
274 00 SKURUP

Broder,

Dina brev till utrikesnämnden, UD, utrikesministern och kabinettssekreteraren har alla kommit till mig för besvarande.

Jag kan svara Dig lika kortfattat som Du formulerade Din vädjan: Vi medverkar på alla sätt till att försöka bringa klarhet i Raoul Wallenbergs öde. Så länge inte motsatsen har bevisats måste vi utgå ifrån att han fortfarande kan vara i livet.

Martin Hallqvist
Kansliråd

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avsändn datum

Sign

910404

li

UTRIKESDEPARTEMENTET
GE1

KOPIA TILL:
UIR MIN
--
KABS
POLCH
BITR POLCH
POL 1

ÅTGÄRD:

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o		
1991-04- -541		
AVD P	GR 2	MÅL Eu 1

POL

INKOM UD

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-04

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

RE WILLENBERGAERENDET

ZJURAVLJOV PAA MID:S ANDRA EUROPEISKA AVDELNING UPPGAV IDAG TILL MAGNUSSON ATT DET MYCKET SNART KOMMER BESKED ROERANDE DET MOETE JAG SEDAN LAENGE BEGAERT MED KGB. TACKSAM DETTA MEDDELAS VON DARDEL I GENEVE SOM OENSKAR KOMMA TILL MOSKVA VECKA 17.

ANNAN TJANSTEMAN PAA MID (AVDELNINGEN FOER HUMANITAERT SAMARBETE OCH MAENSKLIGA RAETTIGHETER) NAEMNDE FOER MAGNUSSON ATT DETTA AERENDE (LIKSOM DET MED DC-3:AN) BEFUNNIT SIG PAA HOEGSTA NIVAA FOER AVGOERANDE. AER DET MAANNE GORBATJOVS AVISERADE NORGE- OCH SVERIGERESA SOM PAAVERKAT? VI FAAR Vael SE VAD SOM KOMMER UT AV DETTA.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA [REDACTED]

meddelat
von Dardel
5/4 ae
by

Ink. till Socialministern

91-03-19

Socialminister Ingela Thalén
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Kära Vän,

J. vädjar om att Du på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul
Wallenbergs öde.

ak

My

(Mitt
till Jönsson)

Överlämnas till utrikesdeparte-
mentet 910803 *Wettrup*
Skurup den 4 mars 1991

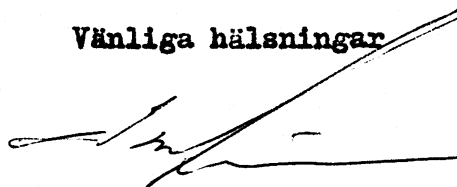
SOCIALDEPARTEMENTET
Postbox 100
Ink. 91. 03. 20
Dnr S91/1757/7

(Samlan. Horken
Åbergens)
P 2 bu

POL

INKOM
1991-04-05
UD:s ARKIV

Vänliga hälsningar

Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

Statsrådet

Nr *Pl*

Ink. 1991-03-18

Skurup den 4 mars 1991

SOCIALDEPARTEMENTET

Postadress

Ink. 91. 03. 20

Dnr S91/1757/J

Pa ku^I Tull

INKOM

1991-04-05

UD:s ARKIV

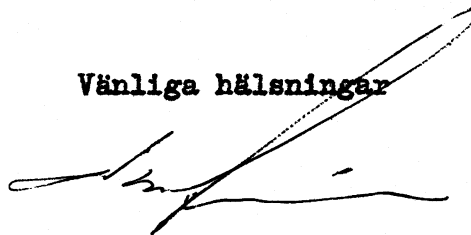
POL

Statsråd Bengt Lindqvist
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Käre Vän,

Jag väddar om att Du på alla sätt medverkar till att försöka bringa klarhet i Raoul
Wallenbergs öde.

Vänliga hälsningar

Lars Jönsson
Stortorget 7B
274 00 Skurup

ag

M

*(skrivt
till Jönsson)*

Ärende	Wallenberg	Datum		Dnr	
		1991-04-08		[redacted]	
		Avd	Grupp	Mål	
		P	2	Eu I	

Adress
Ambassaden
BONN

Text
Dnr..... Re Raoul Wallenberg

Professorerna Guy von Dardel och Marvin Makinen, Chicago, i den internationella Wallenberg-kommissionen önskar intervjuar vissa personer förutsatt de fortfarande är i livet. Tacksam ambassadens hjälp spåra följande:

1. Paul Erhard Hille, f d journalist, se vitboken 1957, där adressen Frankfurt am Main-Zeilsheim, Pfaffenwiese 52 uppges (sid 88). Vi har här ingen senare adressuppgift. Hilles födelsedatum är 2 februari 1913.
2. Horst Kitschmann, f d överste, enligt samma vitbok adress Piding bei Reichenhall, Dorfstrasse 26. Födelseår okänt.
3. Franz Langer, född 9 maj 1908, ev 19 maj.
Vi har två adresser:
Ulmenstrasse 22, Düsseldorf (uppgift 27/2 1956) och Drosthe Huhlshochstrasse 11, Duisburg, Hamborn.
Vi har även en uppgift från juli 1954 om att hans tidigare fru, (sedermera omgift), Hildegard Kirchmeyer, skulle bo i Oberhausen, Goethestrasse 6.
Langer vägrade låta publicera sin vittnesutsaga. Innan han togs till fånga 1944 hade han tjänstgjort som "Sozialberater" (samtidigt) på tyska beskickningen i Bukarest och åt rumänske arbetsministern.
4. Herrmann Gros heim-Krisko (alias Henry Thomsen), född 3 november 1907. Senast kända adress Hamburg 13, Hagedornstrasse 7. Det finns bl a också en (tidigare) uppgift om att han skulle driva ett hotell mittemot järnvägsstationen i Köln. Gros heim-Krisko arbetade på svenska ambassadens B-avd i Budapest hösten 1944. G-K är en något suspect klassiker i RW-arkivet. Han intervjuades vad vi kan se

Arende

Wallenberg

Datum

91-04-08

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

BONN

Text

senast på gk i Hamburg 17/12 1958 av Leifland.

5. Theodor Krumrey, Berlin Carlottenburg, Eosander Strasse 23, född 1899, f d regeringsöverinspektör i tyska inrikesministeriet. Denne man satt strängt isolerad i Vladimir under en längre tid eftersom han enligt en annan isolerad fånge (Schandl) skulle ha känt till ett möte mellan Thorez och Himmler vintern 39-40 och planer på en "revolution" i Frankrike. Guy von Dardel tror att denne man kan vara identisk med Eichmanns närmaste man i Budapest, som även var med vid den av Lars Berg beskrivna middagen i december 1944 med RW. Enligt John Biermans bok Righteous Gentile (1981) hette denne medarbetare emellertid Hermann Krumey. Det är kanske lättare att få den uppgiften kontrollerad än att få Krumrey att åter ställa upp (=återuppstå?). Han intervjuades 1957.

Cabinet

Ex t Kabinettssekreteraren

Polchefen

Bitr polchefen

Chef Pol 1

Wöhler

Hallqvist

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändaren

Kladd

Sign

UTRIKE
ROJAB

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

CH POL 2

POL 2

ATGÅRD:

MIN. UTRIKES DEP.

D. N:o

1331 -04- 18 9

AVD

10

GR

2

MAL

Su

(POL)

INKOM UD

AMBASSADEN BONN

1991-04-09

UD STOCKHOLM

JOERGENSEN.

FOER POL 1/HALLQVIST. FRAAN

RE RAOUL WALLENBERG

RE RAOUL WALLENBERG

AMBASSADEN HJAE LPER. NATURLIGTIVIS GAERNA TILL MED
EFTERFORSKNINGEN AV DE I DEPARTEMENTETS OVAN CITERADE
NAEMNDA PERSONERNA. VI MAASTE DOCK REDAN NU FOERUTSKICKA ATT
RESULTATEN KAN LAATA VAENTA PAA SIG, DAA DET I TYSKLAND INTE
FINNS CENTRALA PERSONREGISTER. DETTA GOER ATT MAN I VARJE
ENSKILT FALL MAASTE LETA SIG FRAM VIA DEN TIDIGARE ADRESSEN.

SAMMA RESERVATION MAASTE GOERAS I FALLET ROEDEL (HBR
HALLQVIST-KARLSSON 91-91-29).

KARLSSON

AMBASSADEN BONN [REDACTED]

DAGENS NYHETER.

1191-04-09

P 2 Eu I

Till

Statsrådet Sten Andersson

Utrikesdepartementet

Orig se

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o 99/012		
1991-04-17/0		
AVD 4	GR. 9	MÅL 7

Ink. Utr. min.

1991-04-10

P 2 Eu I

/2

Beträffande utlämnande av handlingar i Wallenbergärendet

Vår medarbetare Hans Wolf har i samtal med Utrikesdepartementet 1991-03-26 begärt att få ta del av handlingar som innehåller vittnesmål av Hans Loyda i Wallenbergärendet (PM 1990-12-05, handbrev Hartelius-Hallqvist 1990-12-05). Handlingarna har sekretessbelagts enligt SekrL 7:14.

Vi ber om utrikesministerns prövning av ärendet.

Med vänlig hälsning

Anders Mellbourn

Bitr redaktionschef

R 4/Lindfors/rm
1991-04-26
Reg.besl. 1991-04-25

Ärende	Wallenberg		Datum	1991-04-11		Dnr	
			Avd	12	Grupp	2	Mål

Adress

Ambassaden
MOSKVA

Text

Dnr..... re Wallenberg-kommissionens status.
För Magnusson från Hallqvist.

Primo: Jan Romare säger följande angående möjligheter för kommissionen att verka i samband med MR-konferensen i höst: Cit I ESK finns inte någon formell status. Praxis från Köpenhamnsmötet i somras innebär att frivilliga organisationer vid ESK-möten om den mänskliga dimensionen har tillträde till konferenshuset och kan lyssna på åtminstone plenarmötena (däremot inte arbetsgrupperna om jag miss rätt). Ingen rätt att delta i debatten, men rätt att lägga ut broschyrer o dyl i lokalerna och - om någon deltagande ESK-stat sponsrar det - att hålla presskonferens eller liknande manifestation i lokalerna. Man kan ju inte utsluta - beroende på hur vindarna blåser - att en stramare ordning införs på Moskva-mötet, om det hålls. Hittills verkar dock ryssarna mycket angelägna om att visa öppenhet av Köpenhamnsmodell. Slutcit

Secundo: Romare säger också att om kommissionen kan få NGO-status hos ECOSOC har den rätt att delta i FN:s MR-kommissions möten sex veckor varje år tiden hela februari - halva mars ungefär. Den deltar då som observatör och har rätt att göra inlägg i debatten men givetvis inte rösta. Den har tillgång till alla FN-dokument som finns på platsen. Romare hänvisade till Annie Marie Sundbom som trodde det skulle bli svårt för kommissionen att få NGO-status så länge den t ex saknar stadga. Möjligen kunde kommissionen ansluta sig till någon redan existerande organisation, menade hon, t ex Human Rights Service i Wien.

Tertio: Jag vet nu inte om något av detta skulle hjälpa Roginskij och Birstein i deras arbete, men jag föreslår

Ifylles av telegramexpeditören

Sign

Ärende	Datum 1991-04-11		Dnr
	Avd	Grupp	Mål

Wallenberg

Adress

MOSKVA

Text

att vi talar mer om saken när Du kommer till Stockholm i nästa vecka.

Quarto: Guy von Dardel har framkastat tanken på att man ev skulle försöka få med som medlem av kommissionen någon ryss i officiell ställning, och på så vis bl a få access till arkiven igen.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören		
Avsändt den	Klockan	Sign

Avsändningsort Pol 1, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1991-04-11

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

EU1

Adress

Ambassaden

BONN

Text

Dnr..... ✓ re Raoul Wallenberg. Jörgensen från Hallqvist.

Uppskattar hjälpen även om det tar tid.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

P 2 Eu

Pl

ARCHIVE COPY

MSG NO: 910411-730

DISTRIBUTION STATUS AT: 1991-04-11-17.10

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO:

WASHINGTON

DISTRIBUTED

1991-04-11-17.10

0141

FROM: UDTEX 21

POSTED TIME: 1991-04-11-17.10

MSG NO: 910411-730

=LIST

WASHINGTON

+

UD STOCKHOLM 1991-04-11

AMBASSADEN WASHINGTON

STAFFAN CARLSSON FRAAN MARTIN HALLQVIST, POL 1

³²
DITT TELEX 13/3 OM WALLENBERG-MATERIAL. ✓

MED HBR FRAAN MAGNUSSON 28 MARS FICK JAG EN INTRESSANT ARTIKEL
UR LITERATOR SOM DELGAVS AEVEN ER. KANSKE DET VORE NAAGOT FOER
PROFESSOR TAYLOR? SKALL SE OM JAG FAAR FRAM NAAGOT MER TILLS
I NAESTA VECKA DAA VI JU SES HAER.

CABINET

KR HALLQVIST/EL

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

UTRIKESDEPARTEMENTET
CBE1

KOPIA TILL:

UTR MIN

—

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

MIN. UTRIKES DEP.		
D. N:o		
1991-04-15/12		
AVD	GR.	NAL
1	2	Eu

POL

INKOM UD

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-12

UD STOCKHOLM

FOER POL 1 (HALLQUIST)

RE WALLENBERGAERENDET

15/4

inläst i Datal,
in di res. samt i Lantbruk
W av. i Moskva

all m

RE WALLENBERGAERENDET

MID HAR IDAG MEDDELAT ATT MITT BEGAERDA MOETE MED KGB AEGER
RUM DEN 24 APRIL KL 10, I NAERVARO AEVEN AV REPRESENTANTER
FOER MVD OCH ANDRA MYNDIGHETER, TACKSAM NI KUNDE MEDDELA
DETTA OMGAAENDE TILL VON DARDEL OCH FRAAGA OM HAN VILL VARA
MED (VI HAR SVAART ATT KOMMA FRAM PER TELEFON).

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA

TRIKESMINISTERN)
r min kansli, ca
ndläggare: Kr Hallqvist, Pol 1

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mål
1991-04-12	102/020	P 2	Eu I

POL

Fru Ann Marie Hökerberg-Hecht
Höbergsgatan 16
724 62 VÄSTERÅS

(Raoul Wallenberg)

Bästa fru Hökerberg-Hecht,

Tack för Ert brev om Raoul Wallenberg vilket kom
oss tillhanda den 12 november 1990. ✓

Det är sant att kritik har riktats mot handlägg-
ningen av ärendet Raoul Wallenberg, ibland mera
befogad, ibland mindre.

Jag kan inte svara för hur detta 46-åriga ärende
skötts från begynnelsen, men att det lagts ner
mycken möda genom åren på att vinna klarhet i denna
sak, och att detta görs alltfört, det kan ni vara
helt övertygad om. Vi lämnar ingen sten ovänd, och
arbete sker i gott samarbete med Raoul Wallenberg-
Föreningen och den internationella Wallenberg-
kommissionen.

Med vänlig hälsning

Sten Andersson

Ifylles av postexp

Avsant med	Avsändn datum	Sign
☐ sv kurir	910416	Ca
☐ utl kurir		
☐ luftpost		
☒ vanlig post		

UTRIKESDEPARTEMENTET
CL1

KOPIA TILL:
UTR MIN
-"-
KABS
POLCH
BITR POLCH
POL 1

ÅTGÄRD:

UTRIKES DEP.		
D. No		
1991-04-22-19		
AVD	GR.	MT
A	2	See

POL

INKOM UD

GENERALKONSULATET BERLIN

1991-04-19

UD STOCKHOLM

FOER HALLOVIST, POL I.

RE WALLENBERG/VOGEL

FORTIS

RE WALLENBERG/VOGEL

VAART SAMTAL DAGARNA FOERE PAASK AABEROPAS. AV AAMTAL MED
✓ CARL-GUSTAF SVINGEL FRAMGAAR ATT VOGEL REDAN VID TVAA
TILLFAELLEN HOERTS OM WALLENBERG, DELS AV SVEN BACKLUND,
DELS AV ERIK VIRGIN TILLSAMMANS MED NINA LAGERGREN. VOGEL
HADE VID BAADA TILLFAELLENA FOERKLARAT ATT HAN INTE KAENDE
TILL NAAGOT I SAKEN EFTERSOM DET VAR SVINGEL SOM HAFT
KONTAKTERNA MED RYSSARNA.

JAG VORE TACKSAM OM DU VILLE UNDERSOEKA OM DETTA
AATERSPEGLAS I ARKIVMATERIALET. OM DU OENSKAR EN FOERNYAD
KONTAKT MED VOGEL VILL JAG FOERORDA ATT DEN SKER VIA MIG
SNARARE AEN GENOM POLISKANALER, VILKA ENLIGT SVINGEL SKULLE
FAA VOGEL ATT REAGERA MYCKET NEGATIVT.

LUNDAVIK

GENERALKONSULATET BERLIN

Ärende	Wallenberg		Dnr	[REDACTED]
			Datum	1991-04-22
Adress	Delegationen		Avd	P
	GENEVE		Grupp	2
Text			Mål	Eu

(POL)

Delegationen
GENEVE

Dnr.....Från Hallqvist, Pol 1.

Stevan Dedijer, Lund, har bett oss vidarebefordra följande till professor Guy von Dardel, som reser till Moskva denna vecka.

Cit

APRIL 21, 1991

1. AM WRITING IN ENGLISH FOR MY WRITTEN SWEDISH IS STILL INADEQUATE
2. MY REACTION TO YOUR FAX OF APRIL 19 FOLLOWS, WRITTEN AS PAULI WOULD HAVE COMMENTED A PAPER OF YOURS IN PHYSICS: OPENLY AND SHARPLY.
3. AM SENDING YOU MY ANSWER BY WAY OF MATS HALLQVIST OF UD- FOR AT THE DANDERYD MEETING IN THE PRESENCE OF ONE OR, PEHAPS, TWO REPRESENTATIVES OF MOSCOW WE REVEALED ALL OUR POSSIBLE STRATEGIES IN THE CASE OF R. WALLENBERG.
4. IN ALL MY MEMOES, AT DANDERYD AND AFTERWARDS I TOLD YOU THAT THE CASE OF R. WALLENBERG IS FOR THE SWEDISH GOVERNMENT TO TAKE UP AND HANDLE AT THE HIGHEST POLITICAL LEVEL WITH THE SOVIET GOVERNMENT. I DO NOT KNOW OF A SINGLE CASE WHERE THE FAMILY OF A VICTIM OF USSR OR OF ANYWHERE ELSE TOOK UP ON ITSELF TO LEAD THE INVESTIGATION TO NEGOTIATE WITH THE AUTHORITIES AND TO PUSH THE CASE. AS I TOLD YOU AND REPEAT TODAY: YOU HAVE TO BE TOTALLY IN THE BACKGROUND-AMONG OTHER BECASUE YOU ARE A RANK AMATEUR IN THE KNOWLEDGE OF THE USSR AND YOU ONLY RENDER DIFFICULT FINDING OUT WHAT HAPPENED TO YOUR BROTHER. IF I WAS YOU IN MOSCOW I WOULD NOT PARTICIPATE IN THE MEETING WITH THE KGB OFFICIALS OR AT BEST WOULD KEEP MY MOUTH SHUT.
5. THE SOVIET GOVERNMENT PUT YOU ON THE WRONG TRACK TO SEARCH FOR EVIDENCE OF RAOUL IN VLADIMIR PRISON. YOU TOLD ME YOURSELF THAT ABOUT HIM YOU LEARNED NOTHING IN VLADIMIR, THAT THE INTERIOR MINISTER WAS "VERY KIND", THAT VLADIMIR INVESTIGATION HELPED YOU TO LEAN ABOUT THE SOVIET PENAL SYSTEM- IN WHICH THERE ARE LITERALLY TENS OF THOUSANDS OF BOOKS IN THE WEST AND HUNDREDS OF EXPERTS. MY QUESTION: WHERE YOU PUT ON THE WRONG TRACK AND BY WHOM: MACKINEN OR VADIM OR BOTH?
6. YOUR QUESTIONS SENT IN ADVANCE TO MOSCOW SHOW THAT YOU INTEND TO CONTINUE TO BE AN AMATEUR INVESTIGATOR - ONLY NOW IN LEFERTOVO ETC. IF YOU LEAD THE INVESTIGATION, THE CONVERSATION WITH THE KGB OFFICERS YOU WILL BE MISLED AGAIN. I TOLD YOU AND SHOWED YOU FROM EFIMOV'S WRITINGS THAT THE SOVIET HAVE DEVELOPED A WHOLE THEORY OF "MISINFORMATION" WHERE THEY USE THE MEASURE OF NEGATIVE INFORMATION AS THE INDICATOR TO WHAT AN EXTENT HAVE THEY MISLED SOME VICTIM OR OTHER - IN THIS CASE YOU. I BELIEVE THAT THE AMOUNT OF MISLEADING OF YOU IS : REFLECT ON THIS.

Arende

Wallenberg

Datum

91 04 22

Dnr

Avd

Grupp

Mål

Adress

GENEVE

Text

7. IN MY FIRST MEMO AND EVER SINCE I HAVE BEEN TELLING YOU THAT THE ANSWER TO WHAT HAPPENED TO RAOUL IS IN THE KREML, IN THE POLITBUREAU ARCHIVES, IN THE "SPECARK", AS IT IS CALLED IN RUSSIAN, OF TOP LEADERS OF USSR INCLUDING OF KGB. BY MY ESTIMATE THERE ARE AT LEAST 50 INDIVIDUALS IN THE TOP CIRCLES OF SOVIET NOMENKLATURA THAT KNOW EXACTLY WHAT HAPPENED AND HAVE DOCUMENTARY PROOF OF IT. I TOLD YOU THAT LONG BEFORE I READ Y. SIMONOV'S NOVEL "OCHAYANYE" (FORTVIVLAD) PUBLISHED IN 1989, WHERE HE DESCRIBES THE SOVIET LEADERS TREATMENT OF THE RAOUL CASE. SWEDEN'S APPROACH SHOULD SWITCH FROM FOLLOWING THE PATH SOVIETS CHOOSE TO MISLEAD TO DEMAND THAT THOSE WHO KNOW

TELL AND I BELIEVE EVERY HEAD OF USSR GOVERNMENT STARTING WITH GORBATCHOV AND EVERY HEAD OF KGB FROM KRIJUTCHKOV AND GOING BACK TO STALIN AND BERIA WAS INVOLVED IN THE RAOUL CASE, FOR HE WAS THE HIGHEST RANK PRISONER THEY HAD FROM THE WEST. THE FACT THAT HE WAS NOT BROUGHT TO TRIAL AS A "SPY" ONLY TELLS THAT RAOUL WAS AN UNUSUAL PERSONALITY WHO RESISTED EVERY PRESSURE. MY SUGGESTION IS THAT ORIEL BERNER - SAY HELLO TO HIM - SHOULD SWITCH YOUR ATTEMPT TO BE AN INVESTIGATIVE JOURNALIST IN USSR TO PRESENT A NOTE DEMANDING THAT THOSE WHO KNOW IN THE TOP LEADERSHIP SPEAK, OPEN ARCHIVES ETC.

8. YOU CAN BEST HELP TO FIND THE TRUTH ABOUT RAOUL--AND IN MY OPINION THERE IS STILL A SMALL CHANCE THAT HE IS ALIVE- :
- A. IF YOU LEAVE THE CASE TO THE TOP SWEDISH AUTHORITIES
 - B. MAKE SURE THAT THE BUREACRACY DON'T GO TO SLEEP ON IT AND DO EVERYTHING-I SUGGESTED A LIST OF THINGS YOU COULD DO- TO KEEP IT ALIVE.

9. IN CONCLUSION IN THE WORDS OF PAULI: YOU HAVE CHOSEN THE WRONG APPROACH TO SOLVE THE RAOUL PROBLEM! THERE IS STILL TIME TO CHANGE IT AND START THE NEW APPROACH WHERE THE MAIN WORK WILL BE DONE BY REPRESENTATIVES OF THE SWEDISH GOVERNMENT WHO SHOULD KNOCK ON THE KREMLIN DOOR FOR AN ANSWER-AND WHERE THE PATH YOU FOLLOWED WITH THE "HELP" OF VADIM AND MAKINEN CAN BE OF A VERY SECONDARY HELP.

Med vänligaste

hälsningar

Stenar Dediger

Slutcit

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avsänd den

Klockan

Sign

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

1991-01-22

Avd Grupp Mål

112/001

P 2 EU

Ex t Kabinettsskr

Chef Pol 1

Hallqvist

Tejler

Raoul Wallenberg-Fören

Ambassadör Sten Strömholm
BUDAPEST

Pol

Wallenberg

Broder,

Tack för Ditt brev den 26 november angående korres-
pondensen efter Raoul Wallenberg-filmen.

Kabinettsskreteraren läste med intresse brevet från änkefru Sandor Erdös, och bad mig forska vidare i det hon hade att säga. Jag vände mig till Sven Johansson på arkivet som i sin tur kontaktade riksarkivet. Nedan följer Svens utlåtanden, före och efter det att han fått riksarkivets kommentar. Det talas först om en engelsman vid namn John Dickenson. Honom hade jag efterlyst efter önskemål från Peter Bajtay. Per Anger har senare upplyst mig om att Dickenson tillhörde Secret Service, och kom från Tändsticksbolaget till B-avdelningen. Men det som vi ville veta från riksarkivet var också om fader Ambrus hade lämnat några papper till ambassaden i Budapest.

Som framgår nedan blev det inget napp i riks-
arkivet.

Änkefrun skriver i sitt brev att "fader Ambrus ägnade sitt liv åt att utforska Wallenbergs försvinnande och anledningen därtill". Det är okänt

Ifylles av postexp

Avsänt med

sv kurir

utl kurir

luftpost

vanlig post

Avsändn datum

Sign

24/4-91

SS

för oss, men om änkefrun känner till det, vet hon kanske också vart fader Ambrus tog vägen från Budapest? Fransiskanerna fick väl inte verka där efter kommunisternas maktövertagande?

Kan ni kontrollera saken med änkefru Sandor Erdös? Det vore ju intressant att få veta vart fader Ambrus, och framförallt hans arkiv tog vägen.

Uppgifterna att rumänera fört bort Wallenberg är vad jag vet nya, men de motstrids ju av att han uppenbarligen dök upp i Moskva och togs till Lubjanka-fängelset i januari 1945. Men kanske var detta en speciellt ungersk vinkling. Att misstänka och skylla på rumänera? Jag noterar också att positiva ungerska insatser betonas i brevet - men detta var väl inspirerat av "God afton, herr Wallenberg".

Barth Lohy
Mak Hany

Martin Hallqvist

UTRIKESDEPARTEMENTET

Telefon
08-786 60 00

MEDDELANDE

Datum

5.2.91. (45)

Avsändare

Mottagare

Sven Jansson 12

Machin Hallquist

Det finns ^{en kända} någonstans. Det finns ju människor av
eller mindre klyf. anställda i Budapest och
incapparade inte till UD. Där finns
hulle ha såhär ålupennier för legationen

Dire 30.1.

Achiven från Budapest är endast delvis
bevarade. B och C achiven "färsamm" helt vid
(efter) slutetiden om staden. Legationens eget
archiv uppvisar stora luckor. (delar häändes
och av säkerhetsnär) Därför är det andra
archiv där ev. uppgifter om Jahn Dickenmann
kan sökas Departementets B-avdelningsarchiv.

Som detta är på RA har jag ännu inte en
förfrågan till den mest eminenta källan
där är UFi:s archiv och har för överblickning.
Men jag har ^{inte} alltså där finns något om honom.
Helt inoppreparerade ^(x) om de manar av
(x) tid, tillfälle, var det någonting)

anslötter B(& C) and. hade i Budapest. ~~Sitt~~^{Det}

arkiv för ~~de~~ uppgifter kunde ha funnits ~~är~~ var

~~B- and.~~ Legationens B-arkiv.

Det med falsk Ambassad ~~sees~~^{sees} här

helt falskas värld. Mycket stämmer ju inte

• Överens, hänger inte ihop. Jag har i alla fall

• helt min RA-kontakts lista på det 21 Eu. Men

den är i sin helhet kopierad den genomgicks

någon gång på följande RW-publiceringen. Fadens

"hemliga arkiv" ~~sees~~ inte ha lämnats

• till sv. representanter. Naturligtvis kan man

ha lämnat ~~det~~^{det} till "någon anställd" på

• sv. leg. Men till vem? Till någon av de

många B- och C- anslutningsanställda? Något arkiv

~~Det~~ av detta slag är inte känt här. Allmänt

gäller att vi ofta fått frågor om

materiel som inlämnats eller deponerats

"på sv. leg. i Budapest", men alla efterforskningar
har varit förgäves. Inga spår ens. Legationsbyggs-
naderna plundrades ju grundligt 1945, mycket
kan nog eller bara försvunnit i medan. (jfr
Enfeldts ^(C-ans) dep, som nog gått samma väg) Si-
tyerän kan vi nog inte komma längre med.
Det här.

Hälsn!

Sven

UTRIKESDEPARTEMENTET

Telefon
08-786 60 00

MEDDELANDE

Datum

14.3.91.

Avsändare Sven Johansson		Mottagare Mårten Hallqvist
Handläggare	Direktivsnr.	
Ärende		

Dep 350 1000bl á 50 ex.

RA har nu sent omrider, men som man
har hört fambrisen, efter ett nyligen
undersökningar besökt platsen om
personal vid B-avdelningen i Budapest. Det
som jag gissade var resultatet tycks
negativt. Bland de familjer på handlingar
om personalen vid denna B-avdelning som
nu skrivet uppenbarligen har förmå

inga uttryck alls om någon John Dickson.
Den inte heller är någonstans känt om fader
Anders och hans papper. Dessa skulle väl
ha påträffats i RW-arkivet. F.ö. färfader
~~väl~~ fader Anders något obilligt?
väl hisnaren om

Det är verkligen en färdigt att svara B-
de andelningens som legationens arkiv i Buda-
pest fästades i

Hältnings

Sam

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

1991-04-22

Avd Grupp Mål

112/002

P 2 EU'

Ambassadör Sten Strömholm
BUDAPEST

P01

Wallenberg

Broder,

Vid mitt besök i Budapest i höstas talade jag med Norden-chefen på utrikesministeriet, Andras Symonyi om Raoul Wallenberg. Jag ställde vissa frågor, som han lovade besvara via Dig. Detta framgår av PM 26 oktober som jag närsluter. Skulle Du möjligen kunna stöta på Symonyi? Det vore ju bra om vi kunde få svaren innan kungabesöket äger rum.

Symonyi antecknade inte mina frågor då vi talades vid, men de var å andra sidan inte särskilt många. En fråga gällde som Du ser av min PM vad ryssarna uppgivit om Langfelder. Peter Bajtay nämnde för mig att det numera finns ett Amnesty International också i Ungern, och att organisationen fört en kampanj gentemot Moskva om Langfelder. Det kunde ju vara intressant att veta också vad ryssarna svarat Amnesty. Janos Malina heter mannen som varit ansvarig för den kampanjen.

De Llywe
Mart Hallqvist
Martin Hallqvist

Ifylles av postexp

Avsant med

☒ sv kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

24/4-91

LL

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

1991-04-22

Dnr	Avd Grupp Mål
112/003	P 2 EU'

Ambassadör Sten Strömholm
BUDAPEST

(Pol)

Wallenberg

Broder,

När jag var i Budapest i höstas träffade jag bl a Peter Bajtay, den unge historikern som arbetar för Wallenberg-projektet i Uppsala med att kartlägga Raoul Wallenbergs gärning i Ungern. Han hade vissa uppgifter som möjligen kunde vara av intresse när det gäller vårt arbete. Jag skrev om saken i en PM den 12 december som också delgavs ambassaden. Som jag skrev där sade Bajtay bl a att svenska UD varit ganska passivt när det gällt att söka Wallenberg via Budapest. "Det var kanske omöjligt tidigare men inte nu, under den rådande regimen."

Bajtay återkom i ett brev till mig den 30 januari där han gav ytterligare uppgifter om de vittnen som han stött på. Han hade nu talat med dem igen, och de hade sagt sig vara införstådda med att kontaktas av oss för intervjuer. Även det brevet delgav jag er för kännedom.

./.

Bajtay har nu återkommit till mig i närslutna brev. Han är uppenbarligen angelägen om att vi gör intervjuerna, och detta är ju helt i vår linje att "inte lämna någon sten ovänd".

Ifylles av postexp

Avsänt med	Avsändn datum	Sign
☒ sv kurir ☐ utl kurir ☐ luftpost ☐ vanlig post	24/4-91	SL

UPPSALA UNIVERSITY
The Raoul Wallenberg Project

Herr MARTIN HALLQVIST
Kansliråd
/ Utrikesdepartementet /
Gustav Adolfs torg 1
BOX 16121
103 23 STOCKHOLM
S V E R I G E

Hej Martin,

Jag hoppas verkligen, att Du har fått mitt brev, daterat på den 30-nde januari. Det innehöll några namn samt adress angående vissa "vittne" i Wallenberg-fallet.

Jag ville bara efterfråga om Du har redan kontaktat dessa människor, eller inte. Jag lovade dem, att Wallenberg-avdelningen i Svenska UD ska ta upp kontakt med dem. Alla var mycket villiga, att hjälpa Wallenberg-avdelningens arbete.

Jag ber Dig, att kontakta folket, också i det där fallet, ^{ändå} då deras historia är inte särskilt intressant för Er.

Vänliga hälsningar!

Budapest, 05-04-1991

SINAS-NEWS

Newsletter of the Swedish Institute for North American Studies

No. 9 * March 1991

Editor: Erik Åsard

Co-Editors: Richard C. Holm and Pia Karlsson

UPPSALA UNIVERSITY

Slottet C II S-752 37 Uppsala Sweden * Tel. 4618-18 25 00 Telefax 4618-505703

MURRAY EDELMAN TO LECTURE IN UPPSALA

Murray Edelman, one of the world's premier analysts in the field of political language, symbolism, and communication, is coming to Uppsala in May to give a couple of lectures at the University. His visit is jointly arranged by SINAS and the Rhetoric Division at the Department of Literature. Murray Edelman is the George Herbert Mead Professor of Political Science at the University of Wisconsin, Madison, and author of several famous books, such as The Symbolic Uses of Politics (1964), Politics as Symbolic Action (1971), and, most recently, Constructing the Political Spectacle (1988). He has demonstrated great interest and skill in analyzing the uses and abuses of language, both inside and outside the political sphere.

In the Uppsala seminars Professor Edelman would like to discuss, as he says in a letter, "some challenging current issues respecting political communication and rhetoric," although the exact topics have yet to be determined. Three seminars have been planned so far: on May 7, 14, and 22 at 6.15 p.m. (18.15). In addition, a seminar will be held on April 17 at 6.15 p.m., before Professor Edelman's arrival, to discuss his work. All seminars will take place at Atterbomsalen, Department of Literature, Slottet, ingång A0. Anyone wanting more information about the seminars is welcome to call SINAS or the Division of Rhetoric (018-182946).

NEW FULBRIGHT SCHOLAR AT SINAS: BRUCE GRONBECK

We are very happy to announce that our next Fulbright lecturer for the academic year 1991/92 will be Professor Bruce E. Gronbeck. He is currently Chair of the Department of Communication Studies at the University of Iowa, Iowa City, and has written extensively in the fields of political rhetoric and political language. In particular, he has done important work in connecting traditional methods of close textual analysis with emerging theories in mass communication and cultural studies. He also has a reputation for being a first-rate teacher and lecturer. Professor Gronbeck will be in Uppsala from March through May 1992. He will then give a graduate course on political language. Further reports about his pending visit will follow in subsequent issues of SINAS-NEWS.

news - 91

WALLENBERG PROJECT CELEBRATES TWO YEAR ANNIVERSARY

February 1991 marked the two year anniversary of the Raoul Wallenberg Project. The Project's work has proceeded ahead of schedule and beyond expectations. The most daunting of the Project's tasks is nearly completed: the creation of an oral history research archive centered around over 220 audio-taped interviews with persons who worked with or were rescued by the Swedish Legation in Budapest during World War II. The interviews were conducted in nine countries and six languages. Emphasis has now shifted to a second, yet equally important, task: the publication of historical research focusing on various aspects of Swedish rescue efforts during World War II.

The Project conducted its last scheduled interviews during the fall of 1990. Work in the United States and Israel has been completed. Interview processing, which involves transcribing, translating and indexing, is currently taking place in Budapest and Uppsala. The work in Budapest is expected to be finished by May 1991. The collection and processing of documentation will not, however, cease entirely. The Uppsala office will continue to gather information from various sources even after its archive has opened. Questionnaires sent to Budapest survivors, for example, have yielded unexpectedly good results. This type of correspondence will most likely continue well into the future.

Comprehensive guidelines for interview processing were developed last fall after a three day conference attended by the Project's Swedish, American and Hungarian researchers. The guidelines have greatly facilitated the editing and indexing of some 10,000 pages of transcribed interviews. In the development of its loan policy the Project has received guidance from the University Administration's legal staff. The University's head archivist

has provided help in the organization of the archive , which will meet Swedish archival specifications and will be open to the public.

Publication of research is expected to begin later this year. The Project is looking to add more researchers in the field of World War II diplomatic history to its roster. In addition, a proposal for a book containing excerpts from interviews has been sent to publishers in Sweden, Britain and the United States. Several publishers have responded very encouragingly and the editorial ground work for the book has begun.

The Project's research has caught the attention of the Swedish Foreign Office, which paid a visit to Uppsala in January. In March Dr. Peggy Phillips of the University of Miami will visit Uppsala. In consultation with the Project, the University of Miami established the Raoul Wallenberg Research and Study Center last spring. An exchange program at both the undergraduate and graduate levels was recently created to further contact between the Project and the University of Miami Center.

During its first two years of activity, cooperation with research institutions abroad has been vital to the Project's success. It is hoped such cooperation will expand in the future as emphasis is shifted from interviewing to research and publication.

UPPSALA CONFERENCE ON "AMERICAN INFLUENCE IN SWEDEN"

A conference on American influence in Sweden was held at the University on November 30 and December 1 of last year. The conference was sponsored financially by the Faculty of Arts at Uppsala University and the Fulbright Commission in Stockholm. Conference organizers were SINAS, the English Department, and the Center for Multiethnic Research. More than 50 scholars participated in the event, which turned out to be quite a success.

The welcome address was given by the University President, Professor Stig Strömholm. The conference's first lecture presented by Ulf Hannerz, Professor of Social Anthropology at Stockholm University and entitled "Networks of Americanization," discussed the topic in more general and theoretical terms. The seven lecturers following Professor Hannerz presented empirical case studies on a broad range of subjects. Steinar Bryn of Nansenskolen in Lillehammer, Norway, provided a comparative perspective by discussing signs of American influence in his home country. Dag Blanck of Uppsala University evaluated the impact of the United States on Swedish higher education. Professor Rolf Lundén, also in Uppsala, spoke about the reception of American literature in Sweden during the last decades. The influence of American English in

Sweden was discussed by Professor Magnus Ljung, Stockholm University. Dr. Olle Sjögren, Uppsala, lectured on "American Popular Culture as Vehicle and Icon." Dr. Nils Kinch of Uppsala University analyzed the significant role played by the U.S. in the development of the field of Business Administration in Swedish universities. SINAS Director Erik Åsard ended the conference by talking about the other side of the coin: how resistant the political arena in Sweden has been to various influences from the surrounding world.

Plans are already underway for publication of the conference papers. The forthcoming volume, edited by Erik Åsard and Rolf Lundén, will be published in the Acta Universitatis Upsaliensis series, probably in late 1991 or early 1992.

NEW CENTER FOR NORTH AMERICAN STUDIES IN LUND

Lund University recently announced the start of a new Center for North American Studies. The aim of the Center is to promote and coordinate scholarly work in the field of North American Studies, particularly in the humanities and in theology. Furthermore, the Center plans to arrange lectures, seminars, and conferences and also strengthen the bonds between scholars and students on both sides of the Atlantic. A board of nine scholars from various disciplines has been appointed, among them Ric Fisher (Department of English), Kjell-Åke Modéer (Department of Law) and Göran Rystad (Department of History). The Center will be especially active in establishing ties with Canada, and plans to offer an introductory course in North American Studies for undergraduate students. SINAS welcomes this important addition to the American Studies network in Sweden and hopes to stay in close contact with the people working at the Center.

NEW AMERICAN STUDIES NETWORK IN EUROPE

On December 7-8, 1990, a group of American Studies scholars in Europe--among them SINAS Director Erik Åsard--met at the Kennedy Institute in Berlin. The purpose of the meeting was to discuss ways of improving contacts between the different American Studies Centers throughout Europe. After a long and fruitful discussion the participants agreed to establish The American Studies Network: An Organization of American Studies Centers in Europe. To become a full member of the network, any interested center or institute must be a) research-based; b) interdisciplinary; c) partly or wholly funded by external sources; and d) have some public function beyond its own institution. The need to establish a network complementing the EAAS (rather than competing with

it) was stressed, as was the need to include research centers in both Eastern and Western Europe. Among urgent tasks to be performed are: the sharing of information and publications; the coordination of research materials; the establishment of a joint approach in funding; and, possibly, starting a new European journal of American Studies. The Network will not have a permanent chairman or secretariat; instead its location and the management of its activities will rotate between the member institutions. The group decided to hold its next meeting in Warsaw, Poland, in the fall. The local organizer will be Dr. Jerzy Wilkin, Director of the American Studies Center in Warsaw. Dr. Chris Bigsby, Director of the Arthur Miller Center at the University of East Anglia, England, was appointed coordinator for one year.

NAAS BOARD TO CONVENE IN UPPSALA

On April 26-27, the board members of the Nordic Association for American Studies (NAAS) will meet at SINAS to discuss the NAAS conference in Reykjavik next year. During the NAAS President Orm Överland's sabbatical for the academic year 1990/91, the Vice-President Erik Åsard is in charge of operations while the Secretary Zeljka Svrljuga-Saetre is responsible for the NAAS Newsletter. Anyone wishing to contribute something to that Newsletter, be it a current research report or a book review, is welcome to contact Zeljka at the English Institute, University of Bergen, N-5007 Bergen, Norway.

OTHER RECENT ACTIVITIES AT SINAS

* In mid-December, 1990 we received word from The Bank of Tercentenary Foundation (Riksbankens Jubileumsfond) that they are prepared to continue supporting the SINAS research project on "Politics and Rhetorics." The sum allotted for 1991 is SEK 195,000.

* A new revised version of A Catalog of American Studies Projects in Sweden was published in the fall of 1990. We still have copies available for anyone who is interested in obtaining one.

* Pia Karlsson now works part-time as the new secretary at SINAS. Ms. Karlsson, an ethnologist, can be reached at 018-182209.

* SINAS' Advisory Committee, consisting of six representatives from both private industry and the public sector, has just concluded its work for the Institute. The

University has decided not to renew the Committee's term of service. We thank the Committee members for their support and advice during the last couple of years.

* A new publication in the SINAS series Uppsala North American Studies Reports will soon be published. The publication consists of the article "Confidence and Anxiety in Victorian America," delivered as the Plenary Lecture at last year's EAAS Conference in London by Peter J. Parish of the Institute of United States Studies (IUSS) at the University of London. Anyone interested in receiving the publication free of charge is welcome to contact the Institute.

* SINAS is pleased to announce its acquisition of a telefax machine. Our telefax number is 46 18 - 50 57 03.

FULBRIGHT GRANTS FOR POSTDOCTORAL SCHOLARS

The Fulbright grants for the academic year 1991/92 are intended for Swedish postdoctoral scholars who have already established affiliation with an American university or research center. Preference will be given to applicants who plan to spend one academic year at an American university or research center and who have not visited the U.S. recently. Application forms can be requested by writing to the Fulbright Commission, Vasagatan 15-17, 111 20 Stockholm, tel. 08-106450, 106515. Applications must be submitted by April 15, 1991.

ACQUISITIONS

Selig Adler, The Isolationist Impulse: Its Twentieth-Century Reaction (Free Press, 1966)

Stephen E. Ambrose, Nixon: The Triumph of a Politician, 1962-1972 (Simon & Schuster, 1989)

Ian Angus & Sut Jhally (ed), Cultural Politics in Contemporary America (Routledge, 1989)

Larry M. Bartels, Presidential Primaries and the Dynamics of Public Choice (Princeton, 1988)

Max Beloff (ed), The Debate on the American Revolution, 1761-1783 (Sheridan House, 1989)

Lee C. Bollinger, The Tolerant Society: Freedom of Speech and Extremist Speech in America (Clarendon Press, 1986)

Waldo W. Braden, Abraham Lincoln: Public Speaker (Louisiana State University Press, 1988)

Matthew J. Bruccoli (ed), Short Stories of F. Scott Fitzgerald: A New Collection (Scribner's, 1989)

James W. Carey, Communication as Culture: Essays on Media and Society (Unwin, 1989)

James Chase & Caleb Carr, America Invulnerable: The Quest for Absolute Security From 1812 to Star Wars (Summit Books, 1988)

Ron Chernow, The House of Morgan: An American Banking Dynasty and the Rise of Modern Finance (Atlantic Monthly Press, 1990)

George Comstock, The Evolution of American Television (Sage, 1989)

Everette E. Dennis, Reshaping the Media: Mass Communication in an Information Age (Sage, 1989)

G. William Domhoff, The Power Elite and the State: How Policy is Made in America (Aldine de Gruyter, 1990)

Thomas R. Dye, Who's Running America? The Conservative Years (Prentice-Hall, 4th ed. 1986)

Bernard Edelman (ed), Dear America: Letters Home From Vietnam (Pocket Books, 1985)

Anders Ehnmark, Slottet: En essä om Alexis de Tocqueville (Norstedts, 1990)

Robert M. Entman, Democracy Without Citizens: Media and the Decay of American Politics (Oxford, 1989)

Ewen, Stuart & Elizabeth, Channels of Desire: Mass Images and the Shaping of American Consciousness (McGraw-Hill, 1982)

Louis Fisher, Constitutional Conflicts Between Congress and the President (Princeton, 1985)

Donald Fleming & Bernard Bailyn, The Intellectual Migration: Europe and America, 1930-1960 (Harvard University Press, 1969)

Steve Fraser & Gary Gerstle, The Rise and Fall of the New Deal Order, 1930-1980 (Princeton University Press, 1989)

Tore Frängsmyr (ed), Science in Sweden: The Royal Swedish Academy of Sciences, 1739-1989 (Science History Publications, 1989)

Robert A. Garson & Christopher J. Bailey, The Uncertain Power: A Political History of the United States Since 1929 (Manchester University Press, 1990)

Robert U. Goehlert & Fenton S. Martin, The Presidency: A Research Guide (ABC-Clio, 1985)

Michael Gurevitch et al., Culture, Society and the Media (Routledge, 1988)

Edward S. Herman & Noam Chomsky, Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media (Pantheon, 1988)

Richard Hofstadter (ed), Great Issues in American History, vol. I-II (Vintage Books, 1969)

David A. Hollinger & Charles Capper, (eds), The American Intellectual Tradition vol. I 1620-1865, vol. II 1865 to the Present (Oxford University Press, 1989)

Richard G. Hutcheson, Jr., God in the White House: How Religion Has Changed the Modern Presidency (Collier, 1988)

Christer Jönsson, Communication in International Bargaining (Pinter Publishers, 1990)

Paul M. Kennedy, The Rise and Fall of the Great Powers (Vintage, 1989)

Jonathan Kwitny, Endless Enemies: The Making of an Unfriendly World (Penguin, 1984)

Lester D. Langley, America and the Americas: The United States in the Western Hemisphere (University of Georgia Press, 1989)

Walter Lippman, Public Opinion (Free Press, 1922, 1965)

Seymour Martin Lipset, Continental Divide: The Values and Institutions of the United States and Canada (Routledge, 1990)

Burdett Loomis, The New American Politician: Ambition, Entrepreneurship, and the Changing Face of Political Life (Basic Books, 1988)

John Harmon McElroy, Finding Freedom: America's Distinctive Cultural Formation (Southern Illinois University Press, 1989)

A. B. McKillop, Contours of Canadian Thought (University of Toronto Press, 1987)

David Mervin, Ronald Reagan & the American Presidency (Longman, 1990)

Arthur S. Miller, Politics, Democracy, and the Supreme Court: Essays on the Frontier of Constitutional Theory (Greenwood, 1985)

John C. Miller, The Federalist Era, 1789-1801 (Harper, 1963)

Peggy Noonan, What I Saw at the Revolution: A Political Life in the Reagan Era (Random House, 1990)

Hans Norman & Harald Runblom, Amerikaemigrationen (Cikada, 1980)

David Nye, Contemporary American Society (Akademisk Forlag, 1990)

Bruce Oudes (ed), From: The President: Richard Nixon's Secret Files (Harper & Row, 1989)

Joseph E. Persico, Edward R. Murrow: An American Original (Laurel, 1990)

Kevin Phillips, The Politics of Rich and Poor: Wealth and the American Electorate in the Reagan Aftermath (Random House, 1990)

Janet Podell & Steven Anzovin (eds), Speeches of the American Presidents (H.W. Wilson Company, 1988)

J.R. Pole, The American Constitution: For and Against (Hill and Wang, 1987)

Richard Gid Powers, Secrecy and Power: The Life of J. Edgar Hoover (Free Press, 1987)

Ronald E. Rice et al, The New Media: Communication, Research, and Technology (Sage, 1984)

David Riesman, The Lonely Crowd: A Study of the Changing American Character (Yale, 1969)

Robert C. Baron (ed), Soul of America: Documenting Our Past, 1492-1974 (Fulcrum, Inc., 1989)

Colin Seymour Ure, The American President: Power and Communication (MacMillan, 1982)

Mark Silk, Spiritual Politics: Religion and America Since World War II (Touchstone, 1988)

Herbert W. Simons (ed), The Rhetorical Turn: Invention and Persuasion in the Conduct of Inquiry (University of Chicago Press, 1990)

W.A. Swanberg, Citizen Hearst: A Biography of William Randolph Hearst (Scribner's, 1986)

David L. Swanson & Dan Nimmo, New Directions in Political Communication: A Research Book (Sage, 1990)

Robert H. Wiebe, The Opening of American Society: From the Adoption of the Constitution to the Eve of Disunion (Alfred Knopf, 1984)

Charles R. Wilson & William Ferris (eds), Encyclopedia of Southern Culture (Chapel Hill, 1990)

UTRIKESDEPARTEMENTET
VW1

KOPIA TILL:

UTR MIN

—

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

[redacted] + Washington
(telex) 410425
Pol 1, Andersson Boh

D. No		
1991-04-24 17		
AVD	GR	RE
p	2	Eu

(POL)

INKOM UD [redacted]

AMBASSADEN WASHINGTON

1991-04-23

UD STOCKHOLM

[redacted] ✓ FOER MARTIN HALLQVIST.

RE R. WALLENBERG

FORTIS

RE R. WALLENBERG

NAER PETERSSON DEN 23 APRIL HADE LUNCH MED SIN VITA HUS-
KONTAKT FRAAGADE DENNE OM NAAGOT NYTT FRAMKOMMIT I
WALLENBERGAERENDET. OM NAAGOT NYTT FINNS ATT SAEGA, TACKSAM
BESKED SENAST FREDAG 26 APROL

THUNBORG

AMBASSADEN WASHINGTON

SVERIGES DELEGATION VID EUROPARÅDET
STRASBOURG

T E L E F A X

Telefon: 88 35 30 86 Fax: 88 36 01 83 Telex: (42) 890876 SVENSK F

Handl: Magnus Ekengren/lh	Datum 91-04-23	Dnr: 232✓	
Till: UD STOCKHOLM	Avd:	Grupp:	Mål:
Ärende: Fallet Raoul Wallenberg i Europarådet.			
Totalt antal sidor: 9	Avsändt den:	Klockan:	Sign:

MYCKETBRADSKANDE

FAX 232 X
För Pol 2 (ER-sektionen)

Pol 2/ks Wallgren
1991-04-26
Ex f kdm t:
Söder, UM:s kansli
Bitr polch
Ch pol 2
Leifland, pol 2
Hallqvist, pol 1
exp 910426

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1991-04-23		
Avd P	Gr 2	Mål Eu'

P r i m o

I debatten om dagordningen vid vår-sessionens inledande i Europarådets parlamentariska församling 1991-04-22 diskuterades möjligheten att ta upp fallet Wallenberg under titeln "Urgent debate".

Bakgrunden till förslaget om "Urgent debate" var att den sovjetiska säkerhetspolisen aviserat att den inom kort kommer att presentera sin version av Wallenberg-fallet. Det var, enligt den grupp parlamentariker som föreslagit debatten, värdefullt att kunna stödja sig på en resolution i frågan vid eventuella diskussioner med de sovjetiska myndigheterna beträffande säkerhetspolisens version.

S e c u n d o

Under Quarto nedan insänds den preliminära rapport i frågan som utarbetats av församlingens juridiska utskott. I rapportens preliminära resolution (s. 2) inbjuds de sovjetiska myndigheterna att ånyo undersöka omständigheterna kring Wallenberg och hans chaufför

FAX 232/Strasbourg sid 2.

Vilmos Langfelder samt att otvetydigt uttala sig om deras öde.
Dessutom bör enligt rapporten Sovjetunionen ge en internationell
X undersökningskommission tillträde till relevanta arkiv samt frige
de två saknade om de fortfarande finns i livet.

På förslag av församlingens byrå beslöt dock församlingen att
inte behandla frågan innan den slutgiltiga rapporten från dess
juridiska utskott föreligger. Ärendet planeras nu att tas upp
under församlingens "mini-session" i Helsingfors, 25-29 juni 1991.

T e r t i o

Det första förslaget om en resolution i ärendet presenterades
redan vid församlingens höst-session 1990. Detta resolutionsför-
slag bifogas under Quinto.

Q u a r t o

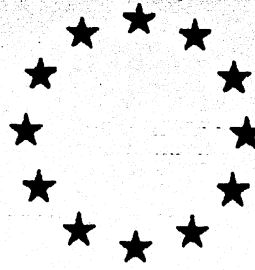
(AS/Jur (42) 38).

Q u i n t o

(Doc. 6328).

.. ..

LARSSON

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire

Strasbourg 12 April 1991
AAJ38.42
1407-15/4/91-1-E

restricted
AS/Jur (42) 38

COMMITTEE ON LEGAL AFFAIRS AND HUMAN RIGHTS

Draft report

on Mr Raoul Wallenberg and Mr Vilmos Langfelder

Rapporteur, Mr Pontillon (Socialist, France)

Problem

The arbitrary arrest of Mr Raoul Wallenberg, a Swedish diplomat, in January 1945 after he had saved some 100 000 people at the time of the mass deportation of Hungarian Jews to their death, and of his driver Mr Vilmos Langfelder. The contradictory statements about their fate made by the Soviet authorities, despite numerous reports of their survival.

Recommended action

Invite the Soviet authorities to shed full light on this affair and relate their fate to that of citizens who today are still being detained arbitrarily in the USSR.

I. PRELIMINARY DRAFT RESOLUTION

1. The Assembly refers to the Universal Declaration of Human Rights, the European Convention on Human Rights, the Helsinki Final Act, the United Nations International Covenant on civil and political rights and the resolution unanimously passed by the European Parliament on 17 May 1990.
2. Mr Raoul Wallenberg's humanitarian activities made it possible to save some 100 000 people at the time of the mass deportation of Hungarian Jews to their deaths.
3. He and his chauffeur completely disappeared in January 1945 after he had been summoned by the Soviet liberation troops stationed in Hungary.
4. The Soviet authorities' contradictory statements on Mr Wallenberg's fate, which until 1947 denied his presence on Soviet territory and then reported that he had died without being able to provide any irrefutable proof, all constitute evidence of his possible survival.
5. This view has been strengthened by the discovery of documents (the most recent dated November 1990) testifying to Mr Wallenberg's detention in the USSR since 1947 and by numerous reports by former prisoners of war and Soviet and foreign political prisoners of Mr Wallenberg's survival after 1947.
6. The maintenance of a relationship with the USSR based on confidence cannot be viewed with equanimity unless full light is shed on the past, and in particular on this case.
7. The Assembly welcomes the recent frank and understanding attitude of the Soviet authorities, as a result of which Mr Wallenberg's family have made an official visit to Moscow at the invitation of the Kremlin and a committee of experts has been given permission to examine the files of Vladimir prison;
8. Bearing in mind the Conference on Human Rights to be held in Moscow from 10 September to 4 October 1991 and the new relations which have been established with the Soviet Union, the Assembly therefore invites the Soviet authorities:
 - a. to reopen the file on Mr Raoul Wallenberg and his driver Mr Vilmos Langfelder and to state unambiguously what has become of them;
 - b. to allow an international commission made up of historians and other experts access to all the relevant archives;
 - c. to give them back their freedom if they are still alive.
9. Finally, it asks that the fate of other foreign nationals who are still arbitrarily detained in the Soviet Union and whose present circumstances are unknown be linked to that of Mr Raoul Wallenberg and Mr Vilmos Langfelder.

- 3 -

AS/Jur (42) 38

Fax 232 sid 5

II. EXPLANATORY MEMORANDUM

by Mr Pontillon

A. INTRODUCTION

1. The draft resolution relating to Mr Raoul Wallenberg and Mr Vilmos Langfelder is one of a series of steps initiated by the Belgian Raoul Wallenberg Committee and the International Commission of Inquiry into the fate and whereabouts of Raoul Wallenberg, following the more open approach adopted by the USSR in 1989 and in the context of the Conference on Human Rights to be held in Moscow from 10 September to 4 October 1991.

2. These developments provide grounds for hope that full light will finally be shed on this case and even - if, as some people think, Mr Wallenberg is still alive - that he will gain his freedom. It is this conviction that has led to the launching of the following initiatives:

- the petition of Belgian Nobel prize winners calling for his liberation (June 1989),
- the appeal made by the Belgian Committee to the heads of delegations of the CSCE member states to place this issue on the agenda of the Copenhagen meeting (June 1990),
- the unanimous adoption by the European Parliament of a resolution calling on the USSR to reopen the file and to make all the archives available to an international commission of experts and historians (17 May 1990).

3. At its meeting on 19 March 1991, the Committee on Legal Affairs and Human Rights was addressed by Mr Lucki, a lawyer and Secretary General of the International Committee of Inquiry, who explained the facts of the case, which may be summarised as follows.

B. THE FACTS

4. Raoul Wallenberg was born in 1912 and belongs to one of the wealthiest and best-known families in Sweden. In 1939, he became the European representative of a major trading house, whose chairman was a Hungarian Jew. This association and numerous journeys through Europe made him fully aware of the fate which the Nazis had reserved for the Jews and he decided to defend their cause.

5. At the request of Jewish organisations and of President Roosevelt, the founder of the War Refugee Board, the Swedish Ministry of Foreign Affairs sent the young Raoul Wallenberg, who was appointed attaché to the Swedish Delegation in Budapest, on a rescue mission.

AS/Jur (42) 38

- 4 -

Fax 232 sid 6

6. His first operation involved the granting of protection certificates ("Wallenberg passports") to Hungarian Jews who had family links - sometimes real but more often imaginary - with Sweden. He also placed 32 buildings, in which some 30 000 Jews were sheltering, under the protection of the Swedish Crown. In November 1944 as the first death marches got under way Raoul Wallenberg moved along the columns of prisoners in order to give them passports and save them from death. In January 1945, he just managed to prevent the implementation of Eichmann's plan to exterminate the last 70 000 survivors of the Budapest ghetto.

7. On 17 January 1945, following the entry of Soviet troops into Budapest, Raoul Wallenberg went to the Soviet army headquarters in Debrecen with his driver Vilmos Langfelder. They never returned.

C. EVIDENCE IN SUPPORT OF MR WALLENBERG'S SURVIVAL

1. The contradictory statements by the USSR on Mr Wallenberg's fate

8. It is thought that the Soviet authorities suspected Mr Wallenberg of spying because of the support he was receiving from the United States.

9. Since his disappearance, Sweden has made numerous requests for information about him. The Soviet Government initially stated that it had placed Mr Wallenberg under its protection, then claimed to have no knowledge of the case until 1957, when Andrei Gromiko stated that Mr Wallenberg had died of a heart attack in the Lubyanka prison in 1947, but that his body had been cremated, the death certificate had been destroyed and all the medical personnel then in service were now dead. The Kremlin maintained this position until August 1989, when the Soviet Ambassador to Sweden, Mr Boris Pankin, announced that Mr Wallenberg had been assassinated by Soviet agents and that Moscow would do everything possible to recover his body.

2. The evidence of former prisoners of war and Soviet and foreign political prisoners

10. There are numerous testimonies, going back to the death of Stalin, the end of the 1970s and then January 1981 when a Wallenberg tribunal was set up. Several individuals have stated that they met Mr Wallenberg or heard reports of him on various occasions and in different locations within the Soviet Union. Among the recent accounts are those of Josip Terelja, who in 1987 stated that he had met a Ukrainian who had known Mr Wallenberg in 1953, and Elena Bunova, a doctor at Vladimir prison, who examined him around 1980. According to the Swedish writer, K Fant, Mr Wallenberg was alleged to have been treated at the Blagovechtchensk Clinic (Siberia) on 22 December 1986. Andrei Sakharov was also convinced that Mr Wallenberg had survived and right up to his death made attempts to trace him.

- 5 -

AS/Jur (42) 38

Fax 232 sid 7

D. THE SOVIET UNION'S MORE OPEN POLICY

11. In October 1989, Mr Wallenberg's family was invited to Moscow, where the KGB passed them a series of objects belonging to him (a prison record drawn up when he was in the Lubianka, a diplomatic passport and foreign currency).

12. The Soviet weekly, Novoye Vremya (New Times), has devoted several articles to Mr Wallenberg and in October 1989 launched an appeal for information about him. Documentaries have been broadcast by Soviet radio and television.

13. The International Committee of Inquiry on Wallenberg's fate visited Vladimir prison in September 1990 with the full support of the Soviet Ministry of the Interior. It was given access to prison files going back to 1941. Its examination showed that the Soviet authorities had not undertaken any researches on Mr Wallenberg and that individuals were sometimes detained under a number and not according to their surname. Their examination also enabled them to check the evidence of former prisoners. The Commission concluded that the Wallenberg file, which according to the Soviet authorities had disappeared, was in the hands of the KGB.

14. At a press conference in Moscow in September 1990 it was reported that the KGB had agreed to open the Wallenberg file.

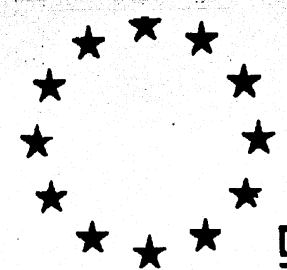
15. In November 1990, a letter dated February 1947 which was listed in the archives of the Soviet Council of Ministers and referred to Mr Wallenberg's presence in the Lefortov prison was discovered by chance.

16. During a visit to Belgium in December 1990, Mr Chevardnadze promised to open the file.

17. The Belgian Committee's current objective is to persuade Mr Gorbachev to allow an examination of the KGB files: an open letter has been sent to the Soviet ambassador to Belgium and the Committee is continuing to ask heads of state and government, the Secretary General of the UN and the Pope to put pressure on the Soviet President.

E. CONCLUSIONS

18. The Committee on Legal Affairs and Human Rights thought it necessary to ask the USSR's delegation of special guests to make its observations on this case. The delegation also considers that, in the light of the new relations which have been established with the Soviet Union and the prospects for co-operation, it is not possible to look to the future unless light shed on the past. It recognises the importance of Mr Wallenberg's humanitarian activities. It also considers that his fate has to be associated with that of other foreign nationals who are still arbitrarily detained in the USSR and whose present circumstances are unknown.

COUNCIL
OF EUROPE

CONSEIL
DE L'EUROPE

Fax 232 sid 8

Parliamentary Assembly
Assemblée parlementaire

3 October 1990
ADO6328.

Doc. 6328

MOTION FOR A RESOLUTION

concerning Mr Raoul Wallenberg
and Mr Vilmos Langfelder

presented by MM UYTENDAELE, Stig GUSTAFSSON and others

The Assembly,

1. Referring to the Universal Declaration of Human Rights, the European Declaration of Human Rights, the Helsinki Final Act, the United Nations International Covenant on civil and political rights and the resolution unanimously passed by the European Parliament on 17 May 1990;

3. Considering:

a. the far-reaching humanitarian actions of Mr Raoul Wallenberg which, at the time the final solution was being applied to the Hungarian Jews, enabled him to rescue some one hundred thousand persons,

b. his arbitrary arrest in January 1945 by the Soviet liberation troops stationed in Hungary,

c. his wrongful imprisonment in the many places of internment of the Soviet prison system,

d. the numerous attestations of Mr Raoul Wallenberg's survival after July 1947, the date of his death according to the Soviet authorities at the time,

e. the anomalies observed in his death certificate (forename, date of birth, classification particulars and other details missing) and the Soviet authorities' recurrent claims that Mr Wallenberg died of a heart attack, implying if nothing else the certainty that he was not executed,

f. the lack of irrefutable evidence of Mr Wallenberg's death in 1947,

Fax 232 sid 9

g. the frank and understanding attitude recently displayed by the present authorities of the Soviet Union regarding this case, as shown by the family's official visit to Moscow at the invitation of the Kremlin and by the permission granted to consult the files of Vladimir prison,

h. the fact that the present Soviet authorities accept Mr Wallenberg's possible survival as a working hypothesis;

3. Invites the Soviet authorities:

a. to reopen the file of Mr Raoul Wallenberg and his driver Mr Vilmos Langfelder,

b. to make all files concerning them available to an international commission made up of historians and experts,

c. to issue a missing persons notice throughout the Soviet Union by press, radio and television and all legal channels;

4. Urges the President of the Soviet Union to request all authorities, including the special services, to provide access to the complete files.

Signed: UYTENDAELE, S. GUSTAFSSON, ADRIAENSENS, CAUWENBERGHS,
KEMPINAIRE, EICHER, ATKINSON, NOERENS, HAVIK, EVERS DIJK,
VERBEEK, DE BOND, MONFILS, PINI, TUMMERS, MARTINEZ,
PONTILLON, COLLART, BIEFNOT, HOLST, TARSCHYS, HELGADOTTIR

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten
Kr Hallqvist/EL

113/017
PROMEMORIA
1991-04-23

P 2 euⁱ

(Pol)

Ex t Kabinettssekreteraren

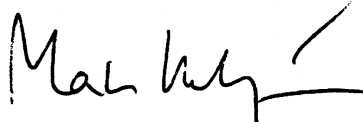
Chef Pol 1

Exp 91 04 23 Jbh

Transport av datorutrustning

Professor Marvin Makinen, Chicago, medlem av Raoul Wallenberg-kommissionen, har meddelat att han har lyckats utverka att en datorutrustning (bordsdator och bl a laserskrivare) skänks av Wallenberg-kommittén i USA till de båda ryska medlemmarna av Wallenberg-kommissionen Roginski och Birstein, vilka lagt ner ett stort och mycket värdefullt arbete i efterforskningarna i Moskva. En amerikansk expert har även åtagit sig att besöka Moskva för att installera utrustningen.

Makinen har frågat om godset ifråga skulle kunna sändas med svensk kurirbefordran från USA till Moskva. Försändelsen skulle kunna gå inom en månad.

Martin Hallqvist

UTRIKESDEPARTEMENTET
Politiska avdelningen
Första enheten

ARKIVEXEMPLAR

1991-04-23

Avd Grupp Mål

113/004

P 2 Eu

U. n.

Peter Bajtay
BUDAPEST

Pol

The Raoul Wallenberg Project
Tomori u.23./IV.23.
1138-BUDAPEST
Ungern

Wallenberg

Broder,

Tack för Dina båda brev angående vittnesmål om Raoul Wallenberg. Självklart skall vi göra intervjuerna så snart som möjligt. Numera görs intervjuer i Wallenberg-ärendet i första hand av ambassadpersonal på platsen, och jag har bett ambassaden i Budapest att snarast kontakta de personer Du nämnt och att intervjua dem. Tyvärr kan detta inte ske innan det svenska kungabesöket äger rum, d v s i slutet av maj.

När vi träffades i Budapest frågade Du om jag visste något om en engelsman vid namn John Dickenson, som skulle ha arbetat på den svenska ambassadens B-avdelning.

Jag bad vårt arkiv att undersöka i riksarkivet, men där hade man inga uppgifter. Det som fanns på ambassaden i Budapest hade uppenbarligen inte skickats hem, utan förstörts, som så mycket annat på beskickningen. Emellertid fick jag veta av Per Anger, som ju arbetade där under kriget, att Dickenson, innan han kom till ambassadens B-avdelning varit anställd som revisor eller liknande på

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avsändn datum

Sign

910424

Pol

Tändsticksbolaget, och att han också arbetade för Secret Service. Kanske Du kan få veta mera om Dickenson om Du kontaktar Arpad Osztoics, som också var verksam på Tändsticksbolagets kontor och som några månader på hösten 1945 tillhörde de många som arbetade för Wallenberg.

Besta hälsningar!

din Lillie

Martin Hallqvist

Martin Hallqvist

PS Du kan säkert få telefonnumret till Arpad Osztoics genom ambassaden. DS

SVERIGES GENERALKONSULAT

CHICAGO

1991-04-19 Nr 45 P 2

Ex f ledm t
Raul Wallenberg-Fören
Amb Moskva
Ale Tigg
Pol 1, Hallgustfö
91 05 27

UTRIKESDEPARTEMENTET

INK. UTRIKES DEP.		
D. N:o		
1991 -04- 2 4		
AVD	GR.	MÅL
P	2	EU'

Pol

↑

Möjligt nytt vittne i Wallenbergfallet
(2 bil)

Generalkonsulatet har mottagit närslutna skrivelse från litauern John Vilutis, i vilken han hävdar att landsmannen Algis Sermuksnis kan ha träffat Raoul Wallenberg i arbetslägret MORDOVIJA Javas 385/11. Någon tid för sammanträffandet uppges ej. En artikel på litauiska av fången i samma läger, Povilas Peciulaitis, närslutes jämväl.

Artikeln med bilaga överlämnas till departementet för kännedom och eventuell åtgärd.

Lars Johnsson

cc: Ambassaden, Washington
/ca

P 2 eu'

INK. GK. CHICAGO		
D No 16-402		
19 91-04-18		
AVD.	GR.	MAL
P	2	W

4/16/91.

TO WHOM IT MAY CONCERN:

Some time ago, I read in news paper that Swedish government is serching of missing swedish diplomat, seems to me, Mr. WALLENBERG? ELSBERG? - /I can't remember very well his name/, who was in AUSTRIA - Wienn in 1944 - 1945, helping jews to emigrate from Hitler's Germany.

/Austria was occupied at that time by Nazis/.

When russian - communist - NKVD - occupied Austria, they catch that swedish diplomat and nobody knows how he disapeard.

Swedish government many time ask Russian communist, but they, as usual, are LYING - they dont know nothing about!

Now I found in our lithuanian news paper "DIRVA", that our two partisans: ALGIS ŠERMUKŠNIS /Shermukshnis/ and POVILAS PEČIULAITIS /Pechiulaitis/, who Bettle at that time russian communist in Lithuania are writing in this news paper all about in editorial: "WHEN TO REVEAL MORTAL CONCENTRATION CAMPS?".

They were captured by russian NKVD and sentenced to death.

Partisan Algis Šermukšnis was in concentration camp in MORDOVIJA Javass 385 / 11 labor camp.

In that camp were many nationalities prisoners. He is saying that one was different swede - who helpd for many people, special jew - to escape from Nazi Germany.

Looks to me, that this man was that swedish diplomat.

Please be in touch with this news paper Editor and I hop he will give addres of Povilas Pečiulaitis who, I think, is in USA.

I hope that this my letter may be helpful to locate this diplomat dead or alive. Perhaps Gorbachev can help?!

Sincerely yours,

NB. I mail to you this editorial in lithuanian.

John V. Vilutis
John Vilutis

"DIRVA" Lithuanian News Paper
19807 Cherokee Ave.
Cleveland, Ohio 44119. Tel. /216/ 531-8150
Editor: Mr. Balys Gaidžiūnas.

JOHN V VILUTIS
7211 S FRANCISCO AVE./1
CHICAGO IL 60629

ausioji taryba įeiciniui, di-
le balsų daugumą davė tai,
jisiprasė. Ji įgaliojo val-

negiacu daugai asimopu apio
seimininką.

KADA PAAIŠKĖS MIRTININKŲ LAGERIAI?

1953 m. Pabaltijo Kari-
o Tribinolo buvau nuteis-
s, pagal Tarybų Sąjungos
K 58-ta mirties bausmė už
partizaninę veiklą. Sėdėda-
as Vilniuje, Lukiškių kalė-
me – mirtininkų korpuse,
ukiau mirties nuospren-
nio. Per tą laikotarpį, mor-
palaikėm ryši su visu kor-
su ir sužinodavom, kada ir
išvesdavo. Buvo plačiai
ma, kad ne visiems
ykdomas mirties nuospren-
s. Kur tai išvezdavo į slap-
s lagerius, naudoja ypatin-
e tyrimams. Girdėdami
kias kalbas nevisiškai tike-

Man belaukiant nuo-
sprendžio atėjo iš Maskvos
pranešimas, kad paskirtas
naujas tardymas. Pagal antrą
tardymą, Pabaltijo Karinio
Tribinolo buvau perteistas 25
metams lagerio ir nuvežtas į
Irkutsko – Taišeto politinius
lagerius. Ten būdamas iš
laiškų sužinojau, kad Mordo-
vijos ASSR Javās 385/11 la-
geryje yra, man gerai pažis-
tamas, buvęs ilgametis parti-
zanas Algis Šermukšnis, sla-
pyvarde Žilvinas. Jam para-
šiau laišką, bet atysakymo
negavau.

1960 m. kovo mėn. poli-
tinius kalinius iš Irkutsko

krašto pervežė į Mordovijos
lagerius. Aš patekau į
385/11 lagerį, kur buvo Al-
gis Šermukšnis ir pradėjau
apie jį rinkti žinias. Lietu-
viai ir kitų tautybių kaliniai
pasakė, būt buvo, bet prieš
mano atvažiavimą Algį Šer-
mukšnij išvežė. Jis buvo teis-
tas BK 58-la mirties bausmė
ir buvo laikomas slaptuose
mirtininkų lageriuose. Pagal
Algį Šermukšnij, tie lageriai
esą pietų Urale. Ir kaliniai
parodė brigados lentoje Al-
gio Šermukšnio nuotrauką
kartu su visa brigada, kurioje
jis dirbo. Šiame lageryje Al-
gis Šermukšnis išbuvo 6
mėn. Kokiam tikslui buvo
atvežtas, niekas nežino.

Algis Šermukšnis kali-
niams perdavė šiuos žodžius:
Kurie susirišite su Povilu Pe-
čiulaičiu pasakykite, kad
mirtininkų lageryje jam daug
žinomų asmenų. Taip pat
ten yra užsienio piliečių, kad
ten yra ir kažkoks švedas,
kuris gelbėjo žmones.

Tuo laiku užsieniečiai
lageriuose nenaujiena, nes
visur juos sutikdavom. Gri-
žus iš įkalinimo vietos, teko
išgirsti per Vakarų radiją,
apie vieno švedo likimą Ta-

rybų Sąjungoje, kuris autin-
ka Algio Šermukšnio pasa-
kojimui.

Kiek man žinoma Algio
Šermukšnio tėvas, A. Sme-
tonos valdymo metu ir vo-
kiečių laikais buvo Kauno –
Šančių 4 nuovados policijos
tarnautojas. 1944 m. Šer-
mukšnis su šeima, sūnum
Algiu ir dukra traukėsi į Va-
karus. Bet jau prie Kauno
buvo priartėjus rusų kariuo-
menė ir bevažiuojant moto-
ciklu Algio tėvą, ties Roku
kaimu nušovė. Algis su se-
seria pabėgo. Sesuo gyveno
kur tai prie Trakų, o Algis
įstojo į partizanus Tauro apy-
gardos Geležinio Vilko rink-
tinę.

Nuo 1960 m. pavasario
apie Algį Šermukšnij niekas
nieko nežino. Lietuvoje šiuo
laiku dar yra gyvų liūdininkų
(jų pavardžių paminėti dar
negaliu), kurie kartu buvo
Mordovijos lageryje 385/11,
pusę metų.

Šiuo viešumo laikotarpiu
turi būti atskleista tų lagerių
paslaptis, kuriuose buvo mir-
čiai pasmerkti lietuviai ir ki-
tų tautybių.

Povilas Pečiulaitis,
Cleveland

Utrikesdepartementet,
politiska avdelningen I
att. Elisabeth Lennmarker
Box I6 I2I
I03 23 STOCKHOLM

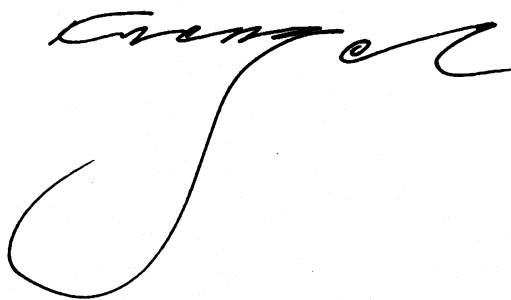
Pol 1, Hallqvist/EL
1991-05-27
Ex t Raoul Wallenberg-Fören
Ambassaden Moskva
Ak Riga

Stockholm den I6 maj

Jag bifogar översättningen av den litauiska tidningstexten
med eventuell Wallenberg- anknytning.

Vänliga hälsningar

Anders Kreuger

A handwritten signature in cursive script, reading "Anders Kreuger". The signature is written in dark ink and is positioned to the right of the typed name "Anders Kreuger".

Ur den litauisk- amerikanska tidningen "Dirva":

När får vi klarhet om dödslägren?

1953 dömdes jag till döden för partisanverksamhet av Baltiska Militärområdets domstol, enligt paragraf 58 i Sovjetunionens strafflag. Jag satt i Lūkiškis- fängelset i Vilnius och väntade på beslut om verkställighet. Vi höll under tiden morsekontakt med hela avdelningen där de dödsdömda satt, och därför visste vi om vem som fördes bort och när det skedde. Det sades allmänt, att alla inte fick sina dödsdomar verkställda. En del fördes iväg till hemliga läger, eller användes för sävskilda experiment. Vi litade inte helt på att dessa uppgifter var sanna.

När jag satt och väntade på min dom, kom det besked från Moskva att jag skulle genomgå en ny rättegång. Jag dömdes av Baltiska Militärområdets domstol till 25 år i läger, och fördes till ett läger för politiska fångar i Irkutsk- Tajsjet. Under min vistelse där fick jag brevledes veta att en nära bekant, den mångårige partisanen Algis Šermukšnis, med täcknamnet Žilvinas, satt i lägret Javas 385 / II i Mordvinska ASSR. Jag skrev ett brev till honom, men fick inget svar.

I mars 1960 överfördes de politiska fångarna från ~~Irkutsk~~ Irkutsk- distriktet till lägren i Mordvinien. Jag hamnade i lägret 358 / II, där Algis Šermukšnis hade suttit, och jag började samla uppgifter om honom. Litauiska fångar och fångar av andra nationaliteter sade mig att Algis Šermukšnis hade förts bort innan jag kom. Han hade dömts till döden efter paragraf 58 och hölls i hemliga läger för dödsdömda. Enligt Algis Šermukšnis skulle dessa läger vara belägna i södra Ural. Fångarna visade mig också ett fotografi av Algis Šermukšnis tillsammans med hela sin arbetsbrigad. Algis Šermukšnis hade suttit 6 månader i detta läger. Ingen vet varför han hade förts dit.

Algis Šermukšnis hade låtit hälsa följande genom sina medfångar: Om ni träffar på Povilas Pečiulaitis, säg då att han har många bekanta i de dödsdömdas läger. Det finns också utländska medborgare där, säg att där också sitter en svensk, som har räddat livet på människor.

Att det fanns utlänningar i lägren var vid den här tiden ingen nyhet, för vi stötte på dem överallt. När jag hade återvänt ur fångenskapen fick jag i västliga radiosändningar höra om en svensk, vars öden i Sovjetunionen stämde överens med Algis Šermukšnis berättelse.

Så vitt jag vet var Algis Šermukšnis far under Smetona och på den tyska tiden polis vid fjärde polisavdelningen i Kaunas- Sanciai. 1944 flydde Šermukšnis med sin familj, sonen Algis och en dotter, västerut. Men redan i närheten av Kaunas blev de uppnådda av ryska armén, och Algis far sköts under motorcykelfärd, vid byn Rokai. Algis och hans syster lyckades fly. Systemen bodde senare någonstans vid Trakai, men Algis förenade sig med partisanerna i Tauras säckens avdelning av "Järnvargen" (Förkrigstida paramilitär organisation knuten till det regerande Nationalistpartiet, övers. anm.)

Efter våren 1960 har ingen hört någonting om Algis Šermukšnis. Ännu idag finns det vittnen vid liv i Litauen (jag kan ännu inte uppge deras namn) som satt tillsammans med honom ett halvår i det mordvinska lägret 385 / II.

I denna tid av gläsnost borde sanningen om dessa läger, där litauer och andra landsmän satt och väntade på döden, uppenbaras.

Povilas Pečiulaitis,
Cleveland.

KOPIA TILL:

UTR MIN

—II—

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Se Åtgärd se bif.
delgivningslista

RT. UTRINSTR.		
D. No		
1991-04-25 24		
AVD	GR. 2	M/K
P	2	Eu

POL

INKOM UD 1991-04-24

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-24

UD STOCKHOLM

FOER POLCH OCH POL 1

MYCKET BRAADSKANDE

RE WALLENBERG

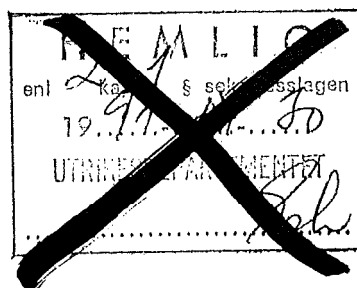
FORTIS

PROMEMORIA

AMBASSADEN I Moskva

HAR 91 04 24

MEDDELAT FÖLJANDE:

Överlämnas för kommande
UTRIKESDEPARTEMENTET
Pol. i

30 APR. 1991
K. Hallgrén

RE WALLENBERG

P R I M O. JAG FICK IDAG DET SEDAN LÄNGE BEGÄRDA SAMMANTRÄFFANDE MED LEDANDE FÖRETÄRÄDARE FÖR KGB I WALLENBERGÄRENDET. FRÅN TJUKAN KOM NYE VICE ORDFÖRANDE LEBEDEV OCH VAAR "KONTAKTMAN" VINOGRADOV. MÖTET, SOM HOELL I MID:S GÄSTVILLA I CENTRUM LÄDDES DOCK AV VICE UTRIKESMINISTERN NIKIFOROV, SOM OMGAVS AV ETT FLERTAL MEDARBETARE FRÅN ANDRA EUROPEISKA AVDELNINGEN. DÄRTILL DELTOG VICE INRIKESMINISTERN SIZOV OCH CHEFEN FÖR FÄNGELSESTYRELSEN GULJAJEV. PÅ SVENSK SIDA NÄRVAR PROFESSOR VON DARDÉL OCH LYRVALL. DAHNBERG TOLKADE.

DEN MÄNGRANNA UPPSLUTNINGEN TILL TROTS HADE DEN SOVJETISKA SIDAN INTE MYCKET NYTT ATT TILLFÖRA. DET KLARGJÖRDES GENAST ATT DEN VÄLKÄNDA SOVJETISKA VERSIONEN STOD FAST OCH ATT ALLT MATERIAL SOM ÅTERFÖRUTS OCKSÅ ÖVERLÄMNATS TILL DEN SVENSKA SIDAN. EFTERFÖRSKNINGAR SOM KGB KONTINUERLIGT BEDRIVIT, BL A UNDER DET GÅNGNA ÅRET I SAMBAND MED REHABILITERINGEN AV REPRESSIONENS OFFER, HADE INTE GIVIT NÅGRA SOM HELST NYA RESULTAT I WALLENBERGÄRENDET.

ANMÄRKNINGSVÄRT VAR ATT SÅVÄL NIKIFOROV SOM LEBEDEV SAMTIDIGT I SINA INLEDNINGSORD - OCKSÅ MED REFERENS TILL UTTALANDEN FRÅN MEDLEMMAR I INTERNATIONELLA KOMMISSIONEN - IFRÅGASÄTTE OM ALLA SOM ENGAGERADE SIG I ÄRENDET VERKLIGEN VAR INTRESSERADE AV RW:S ÖDE OCH INTE SNARARE ÄGNADE SIG ÅT ETT POLITISKT SPEL. VICE INRIKESMINISTERN HADE EMELLERTID BARA GODA ORD ATT SÄGA OM SAMARBETET MED KOMMISSIONEN OCH FÖRKLARADE ATT MVD OCKSÅ FÖRSLÄTTNINGSVIS VAR REDO ATT SVARA PÅ KONKRETA FRÅGOR I ÄRENDET.

S E C U N D O. DEN SOVJETISKA SIDAN SADE SIG DOCK BEREDD ATT "PÅ GRUNDVAL AV FÖRTROENDE OCH PROFESSIONELLT SAMARBETE" REDA UT ÅTERSTÅENDE OKLARHETER. NIKIFOROV FÖRESLOG HÄR FÖR UPPRÄTTANDE AV EN SVENSK-SOVJETISK ARBETSGRUPP MED UPPGIFT ATT SAMMANSTÄLLA EN "MINIMAL ÅTGÄRDSLISTA" FÖR ATT AVSLUTA ÄRENDET. I LISTAN KUNDE INKLUDERAS DE DETALJERADE FRÅGOR SOM AMBASSADEN ÖVERLÄMNAT TILL KGB INFOER MÖTET. GRUPPEN SKULLE DÄRTILL BL A UTREDA SÄNNINGSHÄLTEN I VITNESMAAL OM MÖTEN MED RW EFTER 1947. FRÅN SOVJETISK SIDA FÖRESLOGS ZJURAVLJOV (MID 2:A EU), VINOGRADOV OCH GULJAJEV, INGÅA I GRUPPEN.

DÄRTILL FRAMFÖRDE NIKIFOROV DEN SOVJETISKA SIDANS BEREDSKAP ATT AVSLUTA ANALYSEN AV SMOLTSOVRAPPORTEN.

JAG FRAMHÖLL VIKTEN AV ATT FÅ HUNDRAPROCENTIG KLARHET I DENNA HUVUDFRÅGA FÖR DE SVENSK-SOVJETISKA FÖRBINDELSERNA I ÖVER FYRTIO ÅR OCH REDOVISADE RÄTT DETALJERAT DEN INTERNATIONELLA KOMMISSIONENS POSITIVA SAMARBETE MED SOVJETISKA MYNDIGHETER. HÄRVID

FÖRTS

KLARGJORDES BEHOVET AV ATT KOMMISSIONEN NU FICK TILLGAANG TILL ARKIVMATERIAL HOS KGB, SAMT ERBJOEDS MOEJLIGHET TILL SAMTAL MED ARKIVMEDARBETARE OCH FOERHOERSLEDARE (SOLOVOV OCH GRISJAJEV NAEMNDES VID NAMN). DAERTILL EFTERLYSTES SVAR PAA AMBASSADENS FRAAGOR VID ETT SAERSKILT EXPERIMOETE.

VAD GAELLER ARBETSGRUPPEN STAELDE JAG MIG POSITIV DAERTILL, MEN BETONADE ATT DEN SVENSKA SIDAN NATURLIGEN SAKNAR EXPERTER VAD GAELLER SOVJETISKA ARKIVFRAAGOR OCH DAERFOER RAEKNADE MED ATT ADJUNGERA INTERNATIONELLA KOMMISSIONENS SOVJETISKA EXPERTER TILL ARBETSGRUPPEN. SLUTLIGEN NAADDES OEVERENSKOMMELSEN ATT DEN OFFICIELLA SOVJETISK-SVENSKA ARBETSGRUPPEN I EN FOERSTA RUNDA UTARBETAR FRAAGELISTAN SOM SEDAN BEARBETAS TILLSAMMANS MED INKALLADE EXPERTER UR INTERNATIONELLA KOMMISSIONEN.

NIKIFOROV GAV SITT BIFALL TILL EN SAADAN LOESNING AEVEN OM LEBEDEV (OCH ZJURAVLJOV) BROMSADE OCH VILLE BETONA ATT ARBETET HELT SKULLE UTFOERAS AV GRUPPENS OFFICIELLA MEDLEMMAR, MED MOEJLIGHET ATT OM NOEDVAENDIGT KALLA IN EXTERNA EXPERTER.

ARBETSGRUPPEN BOER KUNNA SAMMANTRAEFFA FOER ATT SAMMANSTAELLA EN FRAAGELISTA SAA SNART DEN SVENSKA SIDAN UTSETT OFFICIELLA REPRESENTANTER.

T E R T I O. AEVEN OM INTERNATIONELLA KOMMISSIONEN GENOM DET SOVJETISKA FOERSLAGET NAAGOT KOMMER I BAKGRUNDEN BEDOEMER JAG ATT ARBETSGRUPPEN (MED ADJUNGERADE EXPERTER) I DET UPPKOMNA LAEGET BAEST KAN FOERA RW-AERENDET FRAMAAT.

FOERESLAAR DAERFOER ATT VI SNARAST UTSEER REPRESENTANTER - (MACNUSSON, HALLQUIST ?) OCH ANMAELER DESSA MED NOTE TILL MID VARI OCKSAA FRAMHAALLER ATT SVENSKA SIDAN AVSER INKALLA INTERNATIONELLA KOMMISSIONENS EXPERTER VID BEARBEITNINGEN AV DET MATERIAL SOM MOEJLIGEN ERHAALLER SOM SVAR PAA FRAAGELISTAN.

VAD GAELLER SMOLITSOVRAPPORTEN OEVERSAENDES SOVJETISK AID MEMOIRE SEPARAT I OEVERSAETTNING. DETALJERAD SAMTALSUPPTECKNING OEVERSAENDES MED MORGONDAGENS LAEGENHET.

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA KL 19.15 ALH

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

Angående

☒ HEMLIGSTÄMPLAS

Delges för kännedom

utan bil

☐ jämte
samt bil☐ jämte
bil nr☐ jämte bil
där så angivits☐ bil kan lånas
på UD tel:

☐ Konungen	☐ Riksdagsledamot	☐ FOA	☐ Utrikespol Institutet
☐ Drottningen	☐ Statssekr Fö	☐ SIPRI	☐ Svenska FN-förbundet
☐ Regeringen 21 ex	☐ Statssekr	☐ EKN	☐ Östekonomiska byrån
☐ Statsministern	☐ U-enh A	☐ KK	☐ Bankföreningen
☐ Statsrådsberedningen	☐ IP-enh A	☐ Riksbanken	☐ Exportr
☐ Chef Fö	☐ PB-I, A	☐ RPS	☐ Industriförb
☐ Chef I	☐ I-enh Fi	☐ RPS/säk avd	☐ Röda Korset
☐ Statsrådet	☐ I-enh Fö	☐ SIDA	☐ Rädda Barnen
☐ Statsrådet	☐ I-sekr I	☐ BITS	☒ X RW-Fören <i>fick</i>
☐ Riksdagens talman	☐ IAEA-del I	☐ SAREC	☒ X Prof. von D. <i>fick</i>
☐ Utrnämnd/Utrutsk/Europa- rådsdel 59 ex	☐ SSLP, Fö	☐ IMPOD	☒ X <i>guene fick!</i>
☐ Utrikesnämnden 19 ex	☐ ÖB	☐ IVA	
☐ Utrikesutsk 41 ex	☐ ÖB/USK	☐ STU	
☐ Europarådsdel 12 ex	☐ Ch Fst/USL	☐ Invandrarverket	
☐ Utrikesutsk kanslich	☐ Arméstaben FN-avd	☐ I-sekr Naturvårdsverk	
☐ Försvarsutsk kanslichef	☐ Ch MHS	☐ Svenska institutet	
☐ Riksdagsledamot	☐ Ch FHS	☐ Nordiska Afrikainst	
	☐ FRA	☐ Latinamerikainst	

☐ Norden 4 ex	☐ Helsingfors	☐ Köpenhamn	☐ Oslo	☐ Reykjavik	☐ OECD-del
☐ Större beskickningar FN-representationen 9 ex	☒ Bonn	☐ Moskva	☐ Peking	☐ Washington 2 ex	☐ UNESCO-del
	☒ London	☐ Paris	☐ Tokyo	☐ FN-repr	☐ Strasbourg- del
☐ Övriga Västeuropa och Canada 20 ex	☒ Ankara	☒ Bryssel	☐ Lissabon	☒ Wien	☐ ESK-del Wien
	☒ Athen	☒ Dublin	☐ Madrid	☐ Bryssel-del	☒ Warszawa
☐ Övriga Öst- och Central-Europa 9 ex	☒ Berlin Gk	☐ Haag	☐ Ottawa	☐ Genève-del	
	☒ Bern	☐ Heliga Stolen	☐ Rpm	☐ Nedr-del Genève	
☐ Övriga Afrika 15 ex	☐ Belgrad	☒ Bukarest	☒ Prag	☐ Sofia	
	☒ Budapest	☒ Leningrad Gk	☒ Riga Ak	☐ Tallinn Ak	
☐ Nordafrika 5 ex	☐ Alger	☐ Kairo	☐ Rabat	☐ Tripoli	☐ Tunis
	☐ Abu Dhabi	☐ Bagdad	☐ Damaskus	☐ Muscat	☐ Tel Aviv
☐ Mellanöstern 9 ex	☐ Amman	☐ Beirut	☐ Kuwait	☐ Riyadh	
☐ Övriga Asien, Australien och Nya Zeeland 18 ex	☐ Bangkok	☐ Dhaka	☐ Islamabad	☐ Manila	☐ Pyongyang
	☐ Canberra	☐ Hanoi	☐ Jakarta	☒ New Delhi	☐ Seoul
☐ Övriga Afrika 15 ex	☐ Colombo	☐ Hongkong Gk	☐ Kuala Lumpur	☐ Panmunjom	☐ Singapore
	☐ Abidjan	☐ Gaborone	☐ Lagos	☐ Maputo	☐ Kapstaden
☐ Övriga Afrika 15 ex	☐ Addis Abeba	☐ Harare	☐ Luanda	☐ Maseru	☐ Pretoria
	☒ Dar-es- Salaam	☐ Kinshasa	☐ Lusaka	☐ Nairobi	☐ Windhoek
☐ Latinamerika 12 ex	☐ Bogotá	☐ Buenos Aires	☐ Guatemala	☐ Lima	☐ Mexico
	☐ Brasília	☐ Caracas	☐ Havanna	☐ Managua	☐ Montevideo
☐ Vissa lönade konsulat 17 ex	☐ Barcelona	☐ Hamburg	☐ Los Angeles	☐ Montreal	☐ Rio de Janeiro
	☐ Chicago	☐ Istanbul	☐ Mariehamn	☐ München	☐ Sydney
	☐ Frankfurt	☐ Jeddah	☐ Milano	☐ New York Gk	☐ Szczecin

☐ Utrikesministern	☐ KSA	☐ Rapportsekretariatet	☐ Statssekr int U-samarb	☐ Aterenh
☐ Kabinettssekr	☐ Inspektören	☐ Chef Protokollet	☐ Deps bist min kansli	
☐ Kansliråd UM:kansli Eriksson Fogh	☐ Chef B-avd	☐ Chef Rättsavd	☐ Chef U	
☐ Deps UM:kansli Söder	☐ Amb nedrustning	☐ Folkkrättsrådgivaren	☐ Expeditionschefen	
☐ Deps UM:kansli Sjöberg	☐ Amb MR	☐ Chef R	☐ Chef A:	
☐ Inf sekr UM:kansli	☐ Amb NGO	☐ Utrikeshandelsministern	☐ Chef Press o Inf.enh	
☐ Sakk UM:kansli Stenarv	☐ Amb ESK/Pol 6 Norberg	☐ Statssekr UDH	☐ Chef Pressbyrån	
☐ Chef Pol avd	☐ Amb terrorism/narkotika	☐ Chefsförhandlare UDH	☐ Chef Inf.byran	
☐ Bitr Chef Pol avd	☐ Dep råd säkpol	☐ Dinkelspiel		
☐ Chef Pol 1-7	☐ Minister Pol 1 Wahlbäck	☐ Chef UDH		
☐ Chef Pol	☐ Kansliråd Pol 1 Starråker	☐ Chef ISEK		
☐ KMI	☐ Deps Pol/adm GAT	☐ Chef ÖSEK		
		☐ Biståndsministern		
Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Åtg postexp
11	2	9/10/30 CA	1/5-9/10/30	kurir
Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	Distribuerad den	Åtg postexp
11	2	9/10/30 CA	1/5-9/10/30	kurir

Ärende	Wallenberg			Datum	1991-04-24		
				Avd	P	Grupp	2

POL

Adress

Ambassaden

BONN

Text

KW

Dnr.....Jörgensen från Hallqvist. Re efterforskningar
Wallenberg-vittnen.

I händelse vittnena har avlidit kan nära anförvanter vara av intresse för Wallenberg-kommissionen. Tacksam alltså ni noterar namn och adress, om ni finner några sådana. Om möjligt skulle von Dardel och Makinen från kommissionen göra intervjuerna i slutet av maj redan. Jag har emellertid sagt dem, efter att ha talat med Ingmar Karlsson, att det kan ta längre tid än så att få fram uppgifterna.

Cabinet

Avsändningsort

Pol 1, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1991-04-24

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden

WIEN

Text

Dnr.....Från Hallqvist, Pol 1.

I vitboken om Raoul Wallenberg 1957 avges ett vittnesmål av en Ernst Huber, Klimschgasse 13, Wien III. Wallenberg-kommissionen vill gärna komma i kontakt med honom på nytt om han är i livet och går att spåra, eller eventuellt efterlevande nära släkting till honom. Vi har ingen senare adress här och jag har en känsla av att jag någonstans i arkivet sett en uppgift om att han avlidit. Men den uppgiften har inte noterats i kartoteket. Kan ni undersöka om det går att få eventuella uppgifter om Huber, om möjligt inom en månad. Relevanta sidor ur vitboken faxas.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Klockan

Sign

Ärende

Wallenberg

Datum

1991-04-24

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu 1

Adress

Ambassaden

SINGAPORE

Text

div

Dnr.....Från Hallqvist, Pol 1.

Den internationella Wallenberg-kommissionen vill gärna komma i kontakt med en general Spalke, tysk militärattaché i Bukarest under kriget, och tillfångatagen 1944 av ryssarna tillsammans med hustru och 13-årig son.

Spalke[✓] tycks aldrig ha intervjuats i Wallenberg-efterforskningarna. Nu är det kanske knappast troligt att han är i livet längre, men sonen är uppenbarligen tysk ambassadör i Singapore, Dr Carl Spalke. (Enligt en uppgift i vårt arkiv från 1952 stod Spalke jr i Lefortovskaja i särskilt livlig knackningskontakt med en italiensk fru Erna Grazia.)

Tacksam ni hör med ambassadören om dennes fader fortfarande är i livet och tillgänglig för en intervju, men också om han själv har något av intresse att berätta i Wallenberg-ärendet.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

Klockan

Sign

P/L

ARCHIVE COPY

MSG NO: 910425-117

DISTRIBUTION STATUS AT: 1991-04-25-09.3

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POLCH
UD/POL 1DISTRIBUTED 1991-04-25-09.37
DISTRIBUTED 1991-04-25-09.37

FROM: MOSKVA

POSTED TIME: 1991-04-25-09.35

MSG NO: 910425-117

=LIST
UD/POLCH
UD/POL 1
+Betr. åtgärd se bif.
delgivningslista

AMBASSADEN MOSKVA 1991-04-25

Överlämnas för kännedom av
UTRIKESDEPARTEMENTET
Fol. i30 APR 1991
Kr Hallgrist

UD STOCKHOLM

✓ 519. FOER POL 1. RE WALLENBERG

ONSDAGENS WALLENBERGMOETE GES FOELJANDE FYLLIGA
TAECKNING I TASS:

CIT

MOSCOW APRIL 24 TASS - DEPUTY SOVIET FOREIGN MINISTER VALENTIN NIKIFOROV, DEPUTY CHAIRMAN OF THE USSR STATE SECURITY COMMITTEE (KGB) VALERY LEBEDEV AND DEPUTY SOVIET INTERIOR MINISTER LEONID SIZOV HAD A MEETING AT THE USSR FOREIGN MINISTRY. LEONID SIZOV HAD A MEETING AT THE USSR FOREIGN MINISTRY WITH SWEDISH AMBASSADOR TO THE USSR CARL OTTO ORJAN BERNER AND PROFESSOR GUY VON DARDEL, A RELATIVE OF SWEDISH DIPLOMAT RAUL WALLENBERG WHO DIED IN LUBYANKA PRISON IN JUNE 1947.

THE SWEDISH SIDE HAD A NUMBER OF QUESTIONS ABOUT WALLENBERG'S FATE AND INVESTIGATIONS THAT HAVE BEEN CONDUCTED BY RELEVANT SOVIET AGENCIES.

THE SOVIET SIDE STATED THAT WALLENBERG'S DEATH IN 1947 IS AN IRREFUTABLE FACT AND THAT THERE IS NO REASON TO CONTINUE TO INVESTIGATE HIS FATE.

IN PRINCIPLE, EVERYTHING COULD HAVE BEEN LEFT AS IT IS: THE SOVIET KGB, THE SOVIET INTERIOR MINISTRY AND THE SOVIET FOREIGN MINISTRY, GUIDED BY A SPIRIT OF PUBLIC OPENNESS, WORKED A GREAT

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

--	--	--

DEAL TO FIND ALL POSSIBLE INFORMATION LINKED WITH WALLENGERG'S FATE. THEY FRANKLY ANSWERED QUESTIONS PUT BY THE SWEDISH SIDE AND INTERNATIONAL GROUP REPRESENTATIVES, PRESENTING ALL THE AVAILABLE MATERIALS TO THEM. THERE IS NOTHING MORE. WALLENGERG'S FATE IS CLEAR.

NEVERTHELESS FURTHER COOPERATION WITH THE SWEDISH SIDE IS POSSIBLE TO REMOVE REMAINING DOUBTS ABOUT OUR EFFORTS AND CARRY OUT WORK THAT WOULD DOT ALL THE I'S AND ANSWER THE SWEDISH SIDE'S QUESTIONS.

THE SWEDISH SIDE WAS ASKED TO AGREE UPON A MINIMUM LIST OF NECESSARY ACTIONS AND MEASURES THAT HAVE TO BE UNDERTAKEN TO CLOSE THE ISSUE. A MAJOR PART OF THE WORK, INCLUDING VERIFICATION OF SOME SOURCES, SHOULD BE CARRIED OUT JOINTLY, WITH THE PARTICIPATION OF EXPERTS, OFFICIALLY APPOINTED BY THE SWEDISH SIDE.

THE ACTIONS SHOULD BE COORDINATED WITH REPRESENTATIVES OF THE FOREIGN MINISTRIES, SPECIAL SERVICES AND OTHER AGENCIES, OFFICIALLY APPOINTED BY THE SOVIET AND SWEDISH SIDES.

SUCH REPRESENTATIVES HAVE ALREADY BEEN APPOINTED FROM THE SOVIET SIDE, AND THEY ARE READY TO MEET SWEDISH REPRESENTATIVES IN THE NEAR FUTURE AND AGREE UPON A PLAN OF JOINT ACTIVITIES.

THE SOVIET SIDE EXPRESSED READINESS TO RECEIVE SWEDISH EXPERTS IN MOSCOW TO CONTINUE TO STUDY SMOLTISOV'S REPORT, THE ONLY DOCUMENT PRESERVED, WHICH CERTIFIES WALLEMBERG'S DEATH.

THE SWEDISH PARTICIPANTS IN THE MEETING TREATED SUCH AN APPROACH WITH UNDERSTANDING.

SLUTCIT

BERNER

AMBASSADEN MOSKVA 10.20/EZ

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

UTRIKESDEPARTEMENTET

☐ FAX ☐ RAPPORT ☐ HANDBREV ☒ TELEGRAM ☐ PM ☐ ÖVR

Politiska avdelningen

Enhet

Datum

Handläggare

Godkännes

Ort/Datum/Nr eller namn

 1 910430 Hallgrén
 910425 nr 519
 Wallenberg

HEMLIGSTÄMPLAS

Delges för kännedom

Bil		utan bil		jämte samt bil		jämte bil nr		jämte bil där så angivits		bil kan lånas på UD tel:	
☐ Konungen		☐ Riksdagsledamot		☐ FOA	2 ex	☐ Utrikespol institutet					
☐ Drottningen		☐ Statssekr Fö		☐ SIPRI		☐ Svenska FN-förbundet					
☐ Regeringen	21 ex	☐ Statssekr		☐ EKN		☐ Östekonomiska byrån					
☐ Statsministern		☐ U-enh A		☐ KK	5 ex	☐ Bankföreningen					
☐ Statsrådsberedningen		☐ IP-enh A		☐ Riksbanken		☐ Exportr					
☐ Chef Fö		☐ PB-I, A		☐ RPS		☐ Industriförb					
☐ Chef I		☐ I-enh Fi		☐ RPS/säk avd		☐ Röda Korset					
☐ Statsrådet		☐ I-enh Fö		☐ SIDA		☐ Rädda Barnen					
☐ Statsrådet		☐ I-sekr I		☐ BITS							
☐ Riksdagens talman		☐ IAEA-del I		☐ SAREC							
☐ Utränmd/Utrusk/Europa-rådsdel	59 ex	☐ SSLP, Fö		☐ IMPOD							
☐ Utrikesnämnden	19 ex	☐ ÖB		☐ IVA							
☐ Utrikesutsk	41 ex	☐ ÖB/USK		☐ STU							
☐ Europarådsdel	12 ex	☐ Ch Fst/USL		☐ Invandrarverket							
☐ Utrikesutsk kanslich		☐ Arméstaben FN-avd		☐ I-sekr Naturvårdsverk							
☐ Försvarsutsk kanslichef		☐ Ch MHS		☐ Svenska institutet							
☐ Riksdagsledamot		☐ Ch FHS		☐ Nordiska Afrikainst							
		☐ FRA		☐ Latinamerikainst							

Bil		Bil		Bil		Bil		Bil		Bil	
☐ Norden	4 ex	☐ Helsingfors		☐ Köpenhamn		☐ Oslo		☐ Reykjavik			
☐ Större beskickningar FN-representationen	9 ex	☒ Bonn		☐ Moskva		☐ Peking		☐ Washington 2 ex			
		☒ London		☐ Paris		☐ Tokyo		☐ FN-repr			
		☐ Ankara		☒ Bryssel		☐ Lissabon		☒ Wien		☐ OECD-del	
		☐ Athen		☐ Dublin		☐ Madrid		☐ Bryssel-del		☐ UNESCO-del	
☐ Övriga Västeuropa och Canada	20 ex	☒ Berlin Gk		☐ Haag		☐ Ottawa		☐ Genève-del		☐ Strasbourg-del	
		☐ Bern		☐ Heliga Stolen		☐ Rom		☐ Nedr-del Genève		☐ ESK-del Wien	
☐ Övriga Öst- och Central-Europa	9 ex	☒ Belgrad		☒ Bukarest		☒ Prag		☐ Sofia		☒ Warszawa	
		☒ Budapest		☒ Leningrad Gk		☒ Riga Ak		☐ Tallinn Ak			
☐ Nordafrika	5 ex	☐ Alger		☐ Kairo		☐ Rabat		☐ Tripoli		☐ Tunis	
		☐ Abu Dhabi		☐ Bagdad		☐ Damaskus		☐ Muscat		☐ Tel Aviv	
☐ Mellanöstern	9 ex	☐ Amman		☐ Beirut		☐ Kuwait		☐ Riyadh			
		☐ Bangkok		☐ Dhaka		☐ Islamabad		☐ Manila		☐ Pyongyang	☐ Teheran
☐ Övriga Asien, Australien och Nya Zeeland	18 ex	☐ Canberra		☐ Hanoi		☐ Jakarta		☒ New Delhi		☐ Seoul	☐ Vientiane
		☐ Colombo		☐ Hongkong Gk		☐ Kuala Lumpur		☐ Panmunjom		☐ Singapore	☐ Wellington
		☐ Abidjan		☐ Gaborone		☐ Lagos		☐ Maputo		☐ Kapstaden	
☐ Övriga Afrika	15 ex	☐ Addis Abeba		☐ Harare		☐ Luanda		☐ Maseru		☐ Pretoria	
		☐ Dar-es-Salaam		☐ Kinshasa		☐ Lusaka		☐ Nairobi		☐ Windhoek	
☐ Latinamerika	12 ex	☐ Bogotá		☐ Buenos Aires		☐ Guatemala		☐ Lima		☐ Mexico	☐ Quito
		☐ Brasília		☐ Caracas		☐ Havanna		☐ Managua		☐ Montevideo	☐ Santiago
		☐ Barcelona		☐ Hamburg		☐ Los Angeles		☐ Montreal		☐ Rio de Janeiro	☐ Toronto
☐ Vissa lönade konsulat	17 ex	☐ Chicago		☐ Istanbul		☐ Mariehamn		☐ München		☐ Sydney	☐ Vancouver
		☐ Frankfurt		☐ Jeddah		☐ Milano		☐ New York Gk		☐ Szczecin	

Bil		Bil		Bil		Bil		Bil	
☐ Utrikesministern		☐ KSA		☐ Rapportsekretariatet		☐ Statssekr int U-samarb		☐	
☐ Kabinettssekr		☐ Inspektören		☐ Chef Protokollet		☐ Deps bist min kansli		☐	
☐ Kansliråd UM:kansli Eriksson Fogh		☐ Chef B-avd		☐ Chef Rättsavd		☐ Chef U		☐	
☐ Deps UM:kansli Söder		☐ Amb nedrustning		☐ Folkrådetskvaren		☐ Expeditionschefen		☐	
☐ Deps UM:kansli Sjöberg		☐ Amb MR		☐ Chef R		☐ Chef A:		☐	
☐ Inf sekr UM:kansli		☐ Amb NGO		☐ Utrikeshandelsministern		☐ Chef Press o Inf.enh		☐	
☐ Sakk UM:kansli Stenarv		☐ Amb ESK/Pol 6 Norberg		☐ Statssekr UDH		☐ Chef Pressbyrån		☐	
☐ Chef Pol avd		☐ Amb terrorism/narkotika		☐ Chefsförhandlare UDH Dinkelspiel		☐ Chef Inf.byran		☐	
☐ Bitr Chef Pol avd		☐ Dep råd säkpol		☐ Chef UDH		☐		☐	
☐ Chef Pol 1-7		☐ Minister Pol 1 Wahlbäck		☐ Chef ISEK		☐		☐	
☐ Chef Pol		☐ Kansliråd Pol 1 Starråker		☐ Chef ÖSEK		☐		☐	
☐ KMI		☐ Deps Pol/adm GAT		☐ Bistandsministern		☐		☐	

Antal ex skr	Antal ex bil	Kopierad den	sign	Distribuerad den	sign	Åtg postexp	datum	sign
11	2	910502	CA	91/05-12				

25/04 '91 14:58

SVENSK BRU

01

UD/May Andersson Pol 1		1991-04-25		23✓
Aveändande enhet: ambassaden Bryssel		Avt:	Grupp:	Mål:
Ärende: Europarådsresolution om Raoul Wallenberg				
Totalt antal sidor: 2		Obs! Vid begäran om repetition skall alltid aveändande enhet enligt ovan anges!		
		Avtänt den	Klockan	Sign

INK UTRIKESDEP		
Dnr...../.....		
1991-04-25		
Avt	Gr	Mål
P	2	Eu!

B R Å D S K A N D E

FAX NR 23. För May Andersson, pol 1 från Fredrik Vahlquist.

Re. Europarådsresolution om Raoul Wallenberg.

1991-04-30

Pol 1^a

Överlämnas av Utrikesdepartementet till
Raoul Wallenberg-Föreningen

Ambassaden	Bonn	Gk Leningrad
"-	London	"- Berlin
"-	Paris	"- New York
"-	Budapest	ESEK
"-	Prag	Ambasadör Romare
"-	Ottawa	
"-	Tel Aviv	
"-	New Delhi	
"-	Wien	
"-	Warszawa	

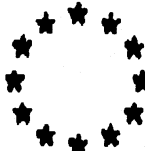
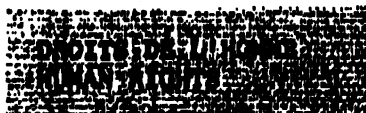
Exp 910470 Joh.

Et + amb Moskva (telex)
" Washington (fax)
del Shasbrung (fax)
Kubs
UM:s kansli
Polch
Thtr polch

Ch Pol 1.
Ch Pol 2
Hallonist
Leifland, Pol 2
Wallgren, Pol 2

Fax émis par : 33-88412797

C.E. GREFFE ASS PARL A4-A4 25/04/91 10:13 Pg1 2

Council of Europe
Press release
*Pour l'ancien le Conseiller
Frédéric Valtigney*
 Conseil de l'Europe
 Communiqué de presse

*de la part
de Simone Jucki*
189 (91)
25.04.91

CAS WALLENBERG : APPEL AUX AUTORITES SOVIETIQUES

La Commission des Questions Juridiques et des Droits de l'Homme de l'Assemblée parlementaire du CONSEIL DE L'EUROPE a lancé, aujourd'hui, un appel aux autorités soviétiques en faveur de la réouverture du dossier WALLENBERG.

Dans le projet de Résolution qu'elle vient d'adopter et qui s'appuie sur un rapport (*) présenté par le Sénateur français Robert PONTILLON (Socialiste), la Commission demande que les autorités soviétiques fassent la lumière de façon irréfutable sur ce qu'il est advenu de Raoul WALLENBERG et de son chauffeur Vilmos LANGFELDER, permettant l'accès à toutes les archives qui les concernent et leur rendent la liberté s'ils sont vivants.

L'appel de la Commission se situe dans le contexte actuel d'ouverture et de compréhension des autorités soviétiques au sujet de cette affaire et dans la perspective de la Conférence de la CSCE sur les Droits de l'Homme, qui aura lieu à Moscou du 10 septembre au 4 octobre prochains.

WALLENBERG AFFAIR : APPEAL TO THE SOVIET AUTHORITIES

The Committee on Legal Affairs and Human Rights of the COUNCIL OF EUROPE's Parliamentary Assembly today called on the Soviet authorities to re-open the WALLENBERG case.

In the draft Resolution just adopted, which is based on the report (*) submitted by the French Senator Robert PONTILLON (Socialist), the Committee asks the Soviet authorities to state unambiguously what became of Raoul WALLENBERG and his driver Vilmos LANGFELDER, to allow access to all the relevant archives and to give them back their freedom if they are still alive.

In making this request, the Committee recognises the Soviet authorities's recent frank and understanding attitude towards the case and looks ahead to the CSCE Conference on Human Rights to be held in Moscow from 10 September to 4 October 1991.

(*) Ce rapport est disponible à la Salle de Presse
This report is available in the Press Room

Avsändningsort

Pol 1/Andersson/ag

Ärende

Wallenberg.

Datum

1991-04-25

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

En

Adress

Ambassaden MOSKVA

Dnr ..

Delegationen STRASBOURG

Dnr ..

Andersson vidit.

POL

Text

Från pol 1 re Wallenberg.

Via ambassaden Bryssel har vi erfarit att Europarådets kommission för mänskliga rättigheter idag kl 08.30 godkänt Pontillons rapport om Wallenberg. Uppgiften hade lämnats av Simone Lucki, ordförande i den internationella undersökningskommissionen om Raoul Wallenberg.

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Klocka

Siga

Ärende

Wallenberg

Datum

1991-04-25

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

Eu

Adress

Ambassaden

WASHINGTON

Text

Dnr...

Re Wallenberg

Under återopande av [redacted] följer här vad ambassaden Moskva
91-04-24 inberättat.

Cit Primo. Jag fick idag det sedan länge begärda samman-
träffandet.....
(se i övrigt bif [redacted] från Moskva).....
översändes med morgondagens lägenhet.

Berner

Slutcit

Cabinet

UTRIKESD
GE1

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INK. UTRIKES DEP.

D. N:o

1991-04-26

AVD

GR

MAL

P

2

Eu

POL

INKOM UD

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-26

UD STOCKHOLM

FOER POLCH OCH POL 1.

RE WALLENBERG

Pel 1/Wallenberg

till Moskva

91-04-29.

FORTIS

RE WALLENBERG

P R I M O

SOM FRAMGAAR AV VAART CIT CH FOERESLOG DEN SOVJETISKA SIDAN VID "HOEGNIVAAMOETET" ATT EN GEMENSAM ARBETSGRUPP SKULLE BILDAS FOER GENOMGAANG UTESTAAENDE FRAAGOR. DETTA LAAG JU HELT I LINJE MED VAARA TIDIGARE OENSKEMAAL OCH GILLADES AEVEN AV VON DARDEL FOER DEN INTERNATIONELLA KOMMISSIONEN, ~~VARFÖR~~ JAG ANTOG FOERSLAGET. ~~UPPGIFTEN~~ FOER ARBETSGRUPPEN FRAMGAAR AV CIT CHIFFER. VICE UTRIKESMINISTER NIKIFOROV ANGAV ATT SOVJETSIDAN SKULLE REPRESENTERAS AV TRE PERSONER PAA UNG BYRAACHEFSNIVAA FRAAN RESP MID, INRIKESMINISTERIET OCH KGB. JAG LOVADE ANGE SVENSKA DELTAGARE INOM KORT.

S E C U N D O

VILL FOERESLAA ATT SVENSKA SIDAN REPRESENTERAS AV HANS MAGNUSSON (ORDF), MARTIN HALLQVIST OCH EN YTTRELLIGARE (EV BJOERN LYRVALL ELLER EN REPRESENTANT FRAAN STOCKHOLM).

BERNER

AMB MOSKVA ~~REDACTED~~

UITRIKESDEPARTEMENTET
VW1

KOPIA TILL:
UITR MIN
-"-
KABS
POLCH
BITR POLCH
POL 1

ÅTGÄRD:

[Redacted]
Guine-dol
6 prof om Dantel
91 01 29
Pol 1, Hallqvist Boh

UITRIKESDEP.		
D. 130		
1991-04-26		
AVD	GR	MS
<i>P</i>	<i>2</i>	<i>Ecc</i>

Chiffretel + gk Chicago
910429

POL

INKOM UD *[Redacted]*

AMBASSADEN SINGAPORE

1991-04-25

UD STOCKHOLM

[Redacted] FOER POL 1, HALLQVIST.

RE WALLENBERG

FORTS

RE WALLENBERG

FRAAN SAMTAL MED TYSKE AMBASSADOEREN DR KARL SPALCKE KAN FOELJANDE
NAEMNAS.

✓
1. SPALCKE JR SATT I LEFORTIOVSKAJA FRAAN MARS 1945 TILL 1 APRIL
1950 OCH DELADE DAER CELL MED SIN MODER. DE HADE, SOM ALLA ANDRA,
KNACKNINGSKONTAKTER MED NAERLIGGANDE CELLER. SPALCKE VET SAEKERT
ATT UNDER EN PERIOD, TROLIGEN 1946-47 OCH SENAST MITTEN AV
1948, HADE HAN KNACKNINGSKONTAKTER MED EN PERSON SOM HAN SENARE,
EFTER FRIGIVNINGEN 1953, FUNDERADE OM DET KUNDE HA VARIT RAOUL
WALLENBERG. HAN KAN NU INTE ERINRA SIG OM DENNA SAMMANKOPPLING
BERODDE PAA ATT VEDERBOERANDE IDENTIFIERAT SIG SOM WALLENBERG
ELLER LIKNANDE, ELLER OM DET FANNS ANDRA OMSTAENDIGHETER SOM
GJORDE ATT HAN KOPPLADE SAMMAN DENNE PERSON MED WALLENBERG NAER
HAN HOERDE TALAS OM DENNE VID AATERKOMSTEN TILL TYSKLAND.

2. SPALCKE SENIOR AER DOED SEDAN 15 AAR MEN DELADE EJ CELL
MED HUSTRU OCH SON OCH HADE, ENLIGT SONENS UPPFATTNING, EJ
KUNNAT GE NAAGRA UPPLYSNINGAR AV VAERDE I WALLENBERGSSAMMANHANG.

3. FOER EN VECKA SEDAN MOTTOG SPALCKE ETT BREV FRAAN GUY VON
DARDEL MED FRAAGOR OM WALLENBERG. HAN SKALL NU BESVARA DETTA
BREV.

BERGSTRAND

AMBASSADEN SINGAPORE

KOPIA TILL:

UIR MIN

..

KABS

POLCH

BITRPOLCH

POL 1

ÅTGÄRD;

+ Budapest

71 65 23

Pol 1, Hultqvist Koh

S. N:o		
1991-04-28 29		
AVD	GR	NIL
P	2	EU 1

INKOM UD 1991-04-29

AMBASSADEN BUDAPEST

1991-04-29

POL

UD STOCKHOLM

FOER MARTIN HALLQVIST POL 1

RE WALLENBERG

FORIS

RE WALLENBERG

TACK FOER TRE HANDBREV DAGTECKNADE 910422 ANGAAENDE OLIKA ASPEKTER AV WALLENBERGUTREDNINGEN. DE MANAR MIG TILL OMEDELBART SVAR PAA VISSA PUNKTER.

- DIN INTERLOKUTOER VID UM I HOESTAS, DANSKTALANDE KOLLEGAN ANDRAS SIMONYI, FOERFLYTTADES SENARE UNDER HOESTEN TILL AMBASSADEN I HAAG, DAER HAN NU TORDE TJAENSTGOERA. HAN AVHOERDES ALDRIG I DETTA AERENDE - FOERFLYTTNINGEN INTRAEFFADE F.OE. KORT TID EFTER DITT BESOEK
- VAENNEN PETER BAJTAY HAR VARIT VAAR GAEST PAA AMBASSADEN I FLERA SAELLSKAPLIGA SAMMANHANG EFTER BESOEKET. HAN HAR UTTRYCKT INTRESSE FOER NAAGON TYP AV ANSTAELLNING HAER. DAEREMOT HAR HAN ALDRIG TAGIT UPP FRAAGAN OM DE INTERVJUER SOM HAN KORRESPONDERAR MED DIG OM. SOM DU SAA RIKTIGT PAAPEKAR, HAR VI JUST NU NAAGON BEFATTNING MED DET KOMMANDE STATSBESEKET OCH LAER KNAPPAST KUNNA AEGNA OSS AAT ANNAT FOERE BOERJAN AV JUNI MAANAD. BAJTAY KOMMER IN MAANDAG E.M. DEN 29 DS OCH SKALL DAA TILLFRAAGAS
- I AERENDET AENKEFRU ERDOES OCH FADER AMBRUS HAR JAG BEITT VAAR UNGERSKSPRAAKIGA ARKIVIST ATT FORSKA.

STROEMHOLM

AMBASSADEN BUDAPEST KL 08.45 IB

UTRIKESDEPARTEMENTET
ROJA2

KOPIA TILL:

UTR MIN

-"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

CH POL 2

POL 2

POL 1

ÅTGÄRD:

UTRIKES DEP.		
D. No		
1991-04-29-27		
AVD	GR.	MAL
N	2	EU

POL

INKOM UD

AMBASSADEN WIEN

1991-04-29

UD STOCKHOLM

FOER HALLOVIST POL 1 FRAAN HAGSTROEM

RE WALLENBERG

845
M. Markin
informant per H.
sh
my

FORTS

RE WALLENBERG

FOELJANDE UPPLYSNINGAR HAR ERHAALLITS BETRAFFANDE ERNST HUBER: ✓

1. HAN FOEDDES 1907-09-27 I NAGYSZEBEN SOM DAA TILLHOERDE UNGERN. DAEREFTER HETTE STADEN HERMANNSTADT OCH TILLHOER NUMERA RUMAENIEN. EFTER ANDRA VAERLDSKRIGET HETER STADEN SIBIU.

2. HUBER AVLED I WIEN 1957-04-15. INGA UPPGIFTER FINNS ATT HAN SKULLE HA VARIT GIFT. HAN HADE DOCK EN BRODER SOM AVLED 1988.

3. DEN AVLIDNE BRODERN HAR BARN SOM AER I LIVET, MEN DET AER TVIVELAKTIGT OM DESSA KAN LAEMNA NAAGRA UPPGIFTER. AMBASSADEN AER DOCK BEREDD ATT KONTAKTA BARNEN MED RESERVATION ATT TIDSFRISTEN SKALL KUNNA HAALLAS I DETTA FALL. TELA.

LIDGARD

AMBASSADEN WIEN [REDACTED]

UTRIKESDEPARTEMENTET
GE1

KOPIA TILL:

UTR MIN

"-

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

Ex. 1. Rolf Beetzell, SKL,
910430/4

UTRIKES DEP.		
D. No		
1991-04-20 27		
AVD P	GR 2	MAB EU

POL

INKOM UD

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-29

UD STOCKHOLM

FOER POL 1

RE WALLENBERG

ok
M

FORTS

RE WALLENBERG

P R I M O

RE EXPERTER OM SMOLITSOVPAPPERET. UNDER MITT MOETE MED VICEMINISTRARNA
DEN 24 APRIL FICK JAG FOELJANDE PM:

CIT

TILL SVAR PAA PROMEMORIORNA AV 5 OCH 9 OKTOBER 1990 FRAAN
SVERIGES AMBASSAD I SOVJETUNIONEN FAAR VI MEDDELA ATT
SOVJETUNIONENS JUSTITIEMINISTERIUMS VETENSKAPLIGA
RAETTSEXPERTISINSTITUT AER REDO ATT TA EMOT EXPERTER FRAAN
SVERIGES KRIMINALTEKNISKA LABORATORIUM OCH MED DESSA
GENOMFOERA EN GEMENSAM UNDERSOEKNING AV SMOLITSOVRAPPORTEN.
VID BEHOV KOMMER EXPERTERNA ATT FAA DISPONERA NOEDVAENDIG
APPARATUR.

KOMPLETTERANDE OEVERENSKOMMELSE SKULLE KUNNA TRAEFFAS
BETRAEFFANDE VILLKOR OCH KONKRET TIDPUNKT FOER DE GEMENSAMMA
UNDERSOEKNINGARNA. SLUTCIT

S E C U N D O

TACKSAM BLI SATT I TILLFAELLE MEDDELA NAER DE SVENSKA
EXPERTERNA OENSKAR KOMMA.

BERNER

AMB MOSKVA

ARCHIVE COPY

MSG NO: 910429-502

DISTRIBUTION STATUS AT: 1991-04-29-14.37

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1991-04-29-14.37

FROM: STRASBOURG

POSTED TIME: 1991-04-29-14.36

MSG NO: 910429-502

=LIST
UD/POL 1
+

Pol 1/Andersson/ag
Relex amb. Bryssel
1991-04-30.

DELEGATIONEN STRASBOURG 1991-04-29

UD STOCKHOLM

144. ✓ FOER POL 1 (ANDERSSON)
RE FALLET WALLENBERG I EUROPARAADET.

PAA FOERSLAG AV EN GRUPP LEDAMOETER I EUROPARAADETS PARLAMENTARIKER-FOERSAMLING DISKUTERADES MOEJLIGHETEN ATT TA UPP FALLET WALLENBERG UNDER FOERSAMLINGENS SESSION 22-26 APRIL 1991. WALLENBERG-FALLET SKULLE DEBATTERAS UTIFRAAN EN P R E L I M I N A E R RAPPORT (AS/JU (42)) OM RAOUL WALLENBERG OCH HANS CHAUFFOER VILMOS LANGFELDER FRAAN FOERSAMLINGENS UTSKOTT FOER MAENSKLIGA RAETTIGHETER OCH JURIDISKA FRAAGOR. FOERSAMLINGEN BESLOET DOCK ATT E J BEHANDLA FRAAGAN INNAN UTSKOTTETS SLUTGILTIGA RAPPORT FOERELAAG. FOERSAMLINGEN PLANERAR TA UPP AERENDET VID SIN 'MINI-SESSION' I HELSINGFORS 25-29 JUNI 1991.

OBSERVERA ATT AERENDET F N BEHANDLAS I PARLAMENTARIKERFOERSAMLINGENS UTSKOTT FOER MAENSKLIGA RAETTIGHETER OCH JURIDISKA FRAAGOR OCH INTE EUROPARAADETS KOMMISSION FOER MAENSKLIGA RAETTIGHETER.

LARSSON

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

--	--	--

DELEGATIONEN STRASBOURG KL.14.30/LH

- End of printout

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

ORIGINAL TELEGRAM

UPPSALA UNIVERSITY
The Raoul Wallenberg Project

*Vittne i Wallenberg
fallet*

Herr MARTIN HALLQVIST

Kansliråd

/ Utrikesdepartementet /

Gustav Adolfs torg 1

BOX 16121

103 23 STOCKHOLM

S V E R I G E

INK. UTRIKES DEP.		
D. No 95/008		
1991 -04- 2 9		
AVD <i>P</i>	GR <i>L</i>	MÅN <i>Ken I</i>

POL

Hbr tit 910423

Hbr Hallqvist - Strömholm,

Budapest 910422

Pol 1. Hallqvist/fch Hej Martin,

Wallenberg

Jag hoppas verkligen, att Du har fått mitt brev, daterat på den 30-nde januari. Det innehöll några namn samt adress angående vissa "vittne" i Wallenberg-fallet.

Jag ville bara efterfråga om Du har redan kontaktat dessa människor, eller inte. Jag lovade dem, att Wallenberg-avdelningen i Svenska UD ska ta upp kontakt med dem. Alla var mycket villiga, att hjälpa Wallenberg-avdelningens arbete.

Jag ber Dig, att kontakta folket, också i det där fallet, ^{ändå} då deras historia är inte särskilt intressant för Er.

Vänliga hälsningar!

Rita Birta

Budapest, 05-04-1991

Pol 1/Andersson/ag

Ärende

Wallenberg.

Datum

1991-04-29

Avd

P

Grupp

2

Mål

E 11

Adress

Amb MOSKVA

POL

Andersson vidit.

Text

För ambassadören

Från pol 1 re Wallenberg.

Simone Lucki, ordförande i den internationella undersökningskommissionen om Raoul Wallenberg, har bett få ta del av de frågor och önskemål som framfördes till KGB vid mötet den 24 april. Vi skulle i möjligaste mån vilja tillmötesgå hennes begäran och vore tacksamma för Dina synpunkter på att innehållet

Mme Lucki.

Cabinet+

Pol I/Wöhler/ag

Ärende

Re Wallenberg

Datum

1991-04-29

Dnr

797 V

Avd

P

Grupp

2

Mål

E 11'

Adress

Ambassaden MOSKVA

POL

Text

JW

från polch och pol l.re Wallenberg

Frågan om en gemensam arbetsgrupp med Sovjetunionen för att gå igenom utestående frågor i Wallenbergärendet har föredragits för utrikesministern. Vi vill inte avvisa ambassadens förslag att den svenska sidan skulle representeras av Hans Magnusson (ordförande), Martin Hallqvist och Björn Lyrvall. En förutsättning är dock för i varje fall Hallqvists medverkan att arbetet inte kan förväntas kräva nämnvärt större insatser i tid än hittills. Kan man redan nu säga att det kommer att bli mer omfattande får vi överväga andra lösningar. Värdefullt erfara ambassadens bedömning i detta hänseende.

Cabinet+

Ifylles av telegramexpeditören

Avsändt den

Klockan

Sign

Avsändningsort Pol 1, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg.

Datum

1991-04-29

Avd

P

Grupp

2

Mål

201

Adress

Generalkonsulatet
CHICAGO

POL

Text

Dnr.....Från Hallqvist, Pol 1.

Primo: Tacksam ni meddelar professor Marvin Makinen, University of Chicago, Department of Biochemistry and Molecular Biology, innehållet i följande chiffer från Singapore.

Cit

FRAAN SAMTAL MED TYSKE AMBASSADOEREN DR KARL SPALCKE KAN FÖLJANDE NÄMNAS.

1. SPALCKE JR SATT I LEFORTOVSKAJA FRAAN MARS 1945 TILL 1 APRIL 1950 OCH DELADE DAER CELL MED SIN MODER. DE HADE, SOM ALLA ANDRA, KNACKNINGSKONTAKTER MED NÄRLIGGANDE CELLER. SPALCKE VET SÄKERT ATT UNDER EN PERIOD, TROLIGEN 1946-47 OCH SENAST MITTEN AV 1948, HADE HAN KNACKNINGSKONTAKTER MED EN PERSON SOM HAN SENARE, EFTER FRIGIVNINGEN 1953, FUNDERADE OM DET KUNDE HA VARIT RAOUL WALLENBERG. HAN KAN NU INTE ERINRA SIG OM DENNA SAMMANKOPPLING BERODDE PÅ ATT VEDERBOERANDE IDENTIFIERAT SIG SOM WALLENBERG ELLER LIKNANDE, ELLER OM DET FANNS ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM GJORDE ATT HAN KOPPLADE SAMMAN DENNE PERSON MED WALLENBERG NÄR HAN HÖRDE TALAS OM DENNE VID ÅTERKOMSTEN TILL TYSKLAND.

2. SPALCKE SENIOR AER DOED SEDAN 15 ÅR MEN DELADE EJ CELL MED HUSTRU OCH SON OCH HADE, ENLIGT SONENS UPPFATTNING, EJ KUNNAT GE NÅGRA UPPLYSNINGAR AV VÄRDE I WALLENBERGSAMMANHANG.

3. FÖR EN VECKA SEDAN MOTTOG SPALCKE ETT BREV FRAAN GUY VON DARDEL MED FRÅGOR OM WALLENBERG. HAN SKALL NU BESVARA DETTA BREV.

BERGSTRAND

Slutcit

Secundo: Makinen som är medlem av internationella Wallenberg-kommissionen har frågat om vi per kurir kan sända en person-dator med diverse utrustning från USA till två ryska medlemmar av kommissionen. Viss tveksamhet föreligger här beträffande möjligheten göra detta. Benäget bed Makinen om specifikation försändelsen samt uppgift vikt. Enligt Makinen skulle någon person från USA resa över och installera apparaturen i Moskva. Ett alternativ vore kanske att denna person medförde utrustningen samt möttes på flygplatsen i Moskva av personal från vår ambassad.

Avsändningsort Pol 1, Hallqvist

Avgående
CHIFFERTELEGRAM

Sid 2

Ärende	Wallenberg	Datum	91-04-29	Dnr
		Avd	Grupp	M&I

Adress CHICAGO

Text Om Makinen har frågor kan han ringa mig. Jag är på semester
vecka 18, men anträffbar på tel 0411/70475.

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Avsant den

Klockan

Sign

Avsändningsort

Pol 1, kr Hallqvist/EL

Ärende

Wallenberg

Datum

1991-04-29

Dnr

Avd

P

Grupp

2

Mål

EU

Adress

Delegationen

GENEVE

POL

Text

Dnr... Re Wallenberg

Följande har 91-04-26 inberättats från ambassaden Singapore.

Tacksam innehållet i nedanstående delges professor Guy von Dardel.

Cit Från samtal med tyske ambassadören Dr Karl Spalcke.....
(se i övrigt bif från Singapore).....
Han skall nu besvara detta brev.

Bergstrand

Slutcit

Cabinet

Ifylles av telegramexpeditören

Agent

Klock

Sign

KOPIA TILL:

UTR MIN

—

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

ÅTGÄRD:

INKOM UD 1991-04-30

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-30

UD STOCKHOLM

✓
FOER POL 1

RE WALLENBERGAERENDET

pu

INK UTRIKESDEF	
Dnr...../.....	
1991-04-30	
1	2
3	4

nh
M

FORIS

RE WALLENBERGAERENDET

VI AER PAA NUVARANDE STADIUM, INNAN DEN GEMENSAMMA ARBETSGRUPPEN
KONSTITUERATS OCH KOMMIT IGAANG, NAAGOT TVEKSAMMA TILL DET LAEMPLIGA
I ATT DELGE LUCKI HELA LISTAN MED FRAAGOR OCH OENSKEMAAL. KAN MAN T V
INTE NOEJA SIG MED ATT GOERA ETT SAMMANDRAG OCH BARA INDIKERA MERA I
PRINCIP VAD VI AER UTE EFTER?

BERNER

AMB MOSKVA

UTRINÄRSDEPARTEMENTET
BF1

KOPIA TILL:

ÅTGÄRD:

UTR MIN

—"

KABS

POLCH

BITR POLCH

POL 1

INKOM UD

AMBASSADEN MOSKVA

1991-04-30

UD STOCKHOLM

✓ FOER POLCH OCH POL 1.

✓ OCH

RE WALLENBERG

PM

INK UTRIKESDEP
Dnr...../.....
1991-04-30
P 2 En I

ca
m

FORTS

RE WALLENBERG

P R I M O

SOM FRAMGAAR AV VAARA OVANCIT CHIFFER UTLOVADE JAG VID MOETET MED DE TRE SOVJETISKA VICEMINISTRARNA TAEMLIGEN SNART BESKED OM SVENSKA DELTAGARE I DEN OMTALADE ARBETSGRUPPEN. NU HOER JAG AV HANS MAGNUSSON, SOM JUST AATERVAENT FRAAN STOCKHOLM, ATT FRAAGAN MOEJLIGEN (TILL FOELJD AV HALLOVISTS SEMESTER) KAN DRA UT PAA TIDEN. HOPPAS VERKLIGEN ATT SAA EJ BLIR FALLET.

S E C U N D O

SAMTIDIGT BOER PAAPEKAS ATT SJAEELVA SYFTET MED ARBETSGRUPPEN I SOVJETISK OPTIK AER ATT ANGE VAD VI YTTERLIGARE KRAEVER AV KLARLAEGGANDEN, UPPGIFTER, STUDIER O D. EN LISTA SKALL GOERAS UPP HAEROEVER. NAER DENNA DAEREFTER GAATTS IGENOM OCH NOEJAKTIGA BESKED GETTS, SKALL MAN, TYCKER MOSKVA, KUNNA SAETTA SLUTLIGT STRECK UNDER AERENDET. DET AER TYCKS DET MIG INTE EN OHEMUL BEGAERAN FOERUTSATT FOERSTAAS ATT KGB M FL SAMARBETAR FULLT UT.

T E R T I O

VID MOETE I FREDAGS MED VON DARDEL OCH BIRSTEIN OEVERENSKOMS ATT DE SKULLE GAA IGENOM FRAAGELISTAN OCH UNDER DENNA VECKA AATERKOMMA MED EN NY LISTA OEVER VAD DE ANSER BOER VARA FRAAGOR SOM MAASTE SLUTLIGT BESVARAS. BAADA FOERKAARADE ATT DE ANSAAG ARBETSGRUPPEN VARA EN LYCKAD FORMEL FOER ATT FOERA ARBETET FRAMAAT.

BERNER

AMB MOSKVA

P	2	Eu'
---	---	-----

(Pl)

ARCHIVE COPY

MSG NO: 910430-50

DISTRIBUTION STATUS AT: 1991-04-30-09.5

TO:

STATUS:

TIME:

DIARY NO

UD/POL 1

DISTRIBUTED

1991-04-30-09.10

ORIGINAL TELEGRAM

FROM: TEL AVIV

POSTED TIME: 1991-04-30-09.09

MSG NO: 910430-50

=LIST

UD/POL 1

+

AMBASSADEN TEL AVIV 1991-04-29

Tel nr MMU + Tel Aviv

91 05 03

Pol 1, Andersson Boh

ORIGINAL TELEGRAM

UD STOCKHOLM

99. FOER POL 1 (HALLQVIST) RE RAOUL WALLENBERG

EN FOERETRAEDARE FOER RAOUL WALLENBERG-FOERENINGEN I BEERSHEBA HAR BETT AMBASSADEN OM UPPGIFTER OM DEN EXAKTA ADRESSEN (GATUNAMN OCH NUMMER) FOER DEN BANK I HAIFA VID VILKEN RAOUL WALLENBERG ARBETAE UNDER EN PERIOD I SLUTET AV TRETTIOTALET. MAN OENSKAR OCKSAA EXAKT ADRESS TILL DET PENSIONAT (PENSIONAT RAVITZ) PAA VILKET HAN DAA BODDE. FOERENINGENS AVSIKT AER ATT SAETTA UPP MINNESPLATTOR PAA DESSA BAADA PLATSER. HAR MOEJLIGEN WALLENBERGFOERENINGEN I STOCKHOLM DESSA UPPGIFTER?

BERGQUIST

AMBASSADEN TEL AVIV KL 09.20/CJ

ORIGINAL TELEGRAM